

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Égőz évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Egy levél.

Budapest, szeptember 18.

(v.) Csöndes a magyar politika az egész vonalon; valami jóleső nyugalom ömlik el a közéleten. Csakis egyetlen egy helyén az országnak vannak lokális zivatarok: — Nagyváradon. A bihari égbolt különvéleményt jelentett be az országos verőfény ellen. Neki dörrenős kedve szóttyan, csak azért is. Csinált tehát égzengést és villámlást, csak azért is. Így verte föl Nagyvárad a maga helyi égháborujával az ország csendjét, csak azért is. De vasárnap óta hirtelen vége szakadt ennek a zenebonának. Elnémitotta egy levél: gróf Tisza István neve volt e levél alá írva. Égi háboru, melyet el tud riasztani egy levél, — de már ilyen furcsa dolog Nagyváradon sem sokszor esett meg. S lám, mostanság megesezt. Ritka eset s elég tanulságos arra, hogy foglalkozunk vele egy pillanatra.

Hát miből eredt a láрма Biharban? Nagyváradon egy újság biztatgatni kezdte Tiszékat, lépjenek ki a szabadelvű pártból. Ami eleinte biztatás volt csupán, az később fenyegetőzéssé vastagodott s a végén abba a pozitív hirbe lyukadt ki az egész csetepaté, hogy a nagy esemény küszöbön áll. Október közepe táján kirajzik a többségből a két Tisza és viszi magával a szabadelvű mal-kontens csoportot. Meg is volt okolva szépen ez az előre bejelentett diverzió. Hogy nem lehet tovább túrni az új kabinet garázdálkodásait; hogy a többségben felülkerekedett a volt nemzeti párt; hogy valóságos hekatombája készül a régi jeles főispánoknak; hogy az ultramontan főreklések egyre szemérmelenebbül lépnek előtérbe a kormány táborában. Ime, ilyen nyomós okokkal bizonyítottatta a nagyváradai művihargyár az új szecesszió-nak üdvös és elkerülhetetlen voltát. Az ember szinte azt hihette volna, hogy vagy Nagyvárad jött fel a Lipótmezőre, vagy a Lipótmező költözött át Nagyváradra.

Ekkor jött közbe a gróf Tisza István levele. S úgy hatott, mint hideg vizsugár az örvöngőkre. Nagyon okos, igazán megszívlelendő dolgok olvashatók ebben a levélben. Azt mondja el benne gróf Tisza István, hogy a Széll-kabinet irányában való állásfoglalás nem kérdéses többé az ő részéről. A latolgatásnak akkor volt itt az ideje, amikor ez a kormány megalakult. Azokban a napokban szabad volt a keze a többség sorában mindenkinek: mehetett jobbra, mehetett balra, megtehette ezt is, amazt is becsülettel, senki ezért senkire nem vehetett. Tiszéék akkor úgy döntöttek magukra nézve, hogy benn maradnak a szabadelvű pártban, s István gróf most elmondja, mi volt a politikai rugója s mi az erkölcsi tartalma ennek az elhatározásuknak. Az ország érdekére való tekintet: ez volt a rugó. S a lojalis, hátsógondolat nélküli való csatlakozásnak szándéka: ez volt az erkölcsi tartalom. Okos és tiszta beszéd ez, még a rosszakarat sem talál benne kivetni valót.

Elszakadni a többségtől már késő, — ez az egyik sarkatétele a Tisza István levelének. De mögötte mintha ott lappangana ez a másik: „*vagy még korai.*“ Ilyesmire vall legalább látszólag az a kijelentése a grófnak, hogy hű tagja marad a többségnek „mindaddig, míg a kormánytól valami életbevágó elvi különbség el nem választja.“ Megvalljuk, hogy ezen a fenntartáson, még mint elméleti lehetőségén is, fennakadunk egy kissé. Széll Kálmán mikor elfoglalta a miniszterelnöki széket, tüzetes kormányzati programot adott, mely világosan és őszintén jelölte meg az elvi irányokat. Szigorú közjogi lelkiismeretesség Ausztria és a monárkia irányában, — a törvény, jog és igazság uralma az adminisztrációban, — meghátrálást nem ismerő szabadelvűség a kormányzati és törvényhozási munkakörben: ime, ezekre az elvi alapokra építette Széll Kálmán az új kormány programját. Képzeltető-e hát,

hogy elfordul ezektől az elvi alapoktól a Széll-kabinet politikája? Mi, akik bizalommal viseltünk iránta, kizártnak tartunk minden ilyes lehetőséget. Ugyancsak kizártnak kell hogy tekintse ezt gróf Tisza István is, hiszen ő maga mondja, hogy érett megfontolás után s abban a meggyőződésben csatlakozott annak idején a kormány táborához, hogy az ország érdekei ezt követelik. Ha tehát a Széll-kabinet hű marad programjához s gróf Tisza István sem változtatja nézeteit, amit felőle feltenni senkinek sem oka, sem joga nincsen: vajjon bekövetkezhet-e az az eset, hogy elvi differenciák támadjanak közöttük? Ugy-e bár, hogy nem? Ez a fenntartás tehát bátran elmaradhatott volna a nagyváradai levélből. Nekünk úgy tetszik, hogy fölsőleges volt ezt a lehetőséget akár csak elméletben is koncedálni s ezzel azt a bizonyára téves látszatot kelteni, mintha a különválást csupán az adott pillanatban tekintené gróf Tisza István lehetetlennek. A nagyváradai levél ilyesmit bizonyára a legtávolabbról sem intendált, s ha nem a percek kényszere váltja azt ki, maga a gróf is kétségtelenül belátja, hogy nyilatkozata gazdagabb lett volna, ha ez az egész mondat kimarad belőle.

Ellenben tökéletesen igaza van gróf Tiszának abban, hogy az impozáns többség együttmaradását az ország közérdeke ma még parancsolóbban követeli, mint valaha. De midőn teljes szívvvel a magunkévá teszszük ezt a kijelentést, szeretnők tüzetesen meghatározni az *impozáns* jelzőnek az értelmét. Igenis, impozáns többséget követel ma a közérdek, de olyat, amely nem csupán *arányaival* imponál, hanem *egyöntetűségével* is. Ha a szabadelvűpártnak minden egyes tagját át-meg áthatja a közjogi lelkiismeretességnek, a jogtisztelenségnek s a megalkuvást nem ismerő szabadelvűségnek az a szelleme, amely a Széll Kálmán programját jellemzi, ha a többség valamennyi tagja egyforma szeretettel

T Á R C A.

Nyári ösmeretségek.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Szántó Kálmán.

Oda voltam a nyáron, képet, szobrot nézni. A magam forma sivataglakót egyszer-egyszer csak meglepi az éhség falni a szépet, akármilyen formában: hallani jó muzsikát, még ha nem cigány huzza is; meggyőződni róla, ha vajjon lehet-e palotát építeni gipszfigurák és bádogtornyok nélkül; s elaltatni a lelkében támadó esőndes kétséget, hogy a tavaszi tárlat képei csakugyan utólrhetetlen remekei a művészetnek. S ezt a feneketlen nagy éhséget — bár legyen csuffa az egész szecessziós had szemében — csak a becsületos klasszikus művészet tudja bennem kielégíteni. Pontos adófizető polgár vagyok és soha én rám még exekutor nem ütött: egész esztendőn át hiszem rendületlenül, hogy az iriszvirágban megtalálták a modern művészet esudatévó árkanumát; hiszem rendületlenül, hogy vérvörös képzeteket ébreszt bennem a tavaszi rét s a lenyugvó nap ultramarin impressziót hagy hátra; hiszem rendületlenül, hogy Sandro Botticelli Rippl-Rónai Józsefet hordta méhében, mikor a három királyok imadásán a Madonnát megrajzolta; hiszem mindezt rendületlenül, sőt ennél még jóval többet is, de —. Ha elfog a nagy éhség, akkor nekem olyan festő kell, aki pirosra festi, ami piros és zöldre, ami zöld; olyan szobrász, akinek az anatómiai tudománya fölötté áll a falusi feleserének; olyan épület,

melynek falait, büszke öntudatban, jó eleve századokra róttá össze mestere. Okos fővel kigondolt, nagy szívvvel átérzett, becsületos igyekezettel keresztültvitt munka. S hogy megszerezem, nem riaszt vissza tőle — ami elől futok pedig — a nyári forráság sem. Ne riadjanak vissza a nyári forráságtól: sohsem olyan perzselő, olyan kietlen, olyan sivár az, mint nálunk idehaza. Visszagondolok a keskeny és szűk olasz utcákra, melyeknek rengeteg magas házszorai közé be nem talál az égető napsugár; vissza az ódon palotákban hotelekké vedlett nagy köépületekre; háromszoros ablak véd benne a hőség ellen, hűvös márvány borítja a padozatot, hófehér csipkéből szőtt szunyogháló borítja a dagadó ágyat: visszagondolok a vászonernyős cukrászoltokra, ahol a hűsítőknék és fagyaltoknak százféle fajtáját alkotta meg a kimeríthetetlen lelemény. Sokkalta kizőbb ott a hőség, ahol nem tudnak, vagy nem akarnak védekezni ellene. Igaz, hogy más-kor nem is nagyon érek rá, de akármikor szíven is töltöm a nyarat Olaszországban. Azt hiszem, ilyenkor többet is látni benne; minden-esetre, az idegenek árján túl, meglátni magát Olaszországot is. Juniusban egyszerre megcsap-pan az utazók sűrű karavánja: aki azontul jön, vagy azontul itt marad, azt nem pusztá szórakozás vagy kíváncsiság vezeti. Rohanó turista hadak nem gázolnak többé keresztül rajtad, mikor áhitatba merülsz egy kiválasztott képed előtt; a vendéglőben egy megbecsület, mintha a legkisebb szolgálattételt is arany sterlinggel fizetné meg. A dóm sejtelmes homálya egyedül réad borul s megszentelt esőndjét — mig a campanilében megszólal az Ave Maria hangja — meg nem zavarja egy székesikordu-

lás. A Madonna leányos, szüzi mosolya téged illet egyedül. Fölötte, körülötte hiába függnek századok megcsodált remekei: te csak azt az Egyet látod. Tekinteténék titokzatos varázsa mámorba ejt; arcának illetetlen hava csupán neked ragyog, ajkának égies tisztasága kizárólag a tied. A fogadóban mint valami kényeztetett kedves-kével bálnak veled. Haesak valami kereskedelmi utazó véletlenül belé nem téved, magad lakol benne s a legjobb szobát is félig ingyen kinálják meg; ellesik a gondolatod s igyekeznek kitalálni, hogy a konyhaművészet miféle remekével örvendtetnek meg legjobban. Az utcán is barát-ságosan mosolyognak rád, a nyájas idegenre s még az utszéli koldus is, aki pedig végigkísér Velencétől Nápolyig, még az is szerényebb s el-ösmeri benned a rettentetlen vállalkozót.

S magad is gyorsan akklimatizálódol. Hat réad az a mélyen izzó kisugárzás, melylyel az olasz nap beragyog, elernyeszti izmaidat s szem-lélődésre hajt. Nem sietsz, kéjes lustaságban duskálódol a mindenfelől elérádó egyetem-es szépen s nem keresed, csak öntudatlanul tőröd, hogy eláraszson a benyomások özöne. Szinte esudátalot, hogy aminet fölledzni próbálok szinte kéthónapos olasz tartózkodásom emlékeit, képtelen vagyok egyetlen olasz nő arcát is rekon-struálni: ellenben előttem áll a maga teljességében, egy elmosódott vonás nélkül, a legtökéletesebb színekben, az olasz nőnek képe, amilyennek láttam, szemben minden más nemzet asszonyaival, az olasz föld különböző vidékein. Kétségtelenül a turista futólag szerzett benyomásáiból készült e kép, nekem olyan tiszta mégis, olyan határozott, hogy kialakult egyéniségéből el tudom vá-lasztani a megszerzett vonásokat az öröklötték-

és bizalommal követi vezérét: akkor kudarcot vall a konkolyhintók mesterkedése s még a pokol kapui sem fognak a szabadelvű pártot s azon a művön, amelynek befejezésére vállalkozott.

BELFÖLD.

A kiegyezés. Bécsi politikai körökből jelentik, hogy a Magyarországgal való kiegyezésre vonatkozó *rendeleteket*, melyek a 14. §. alapján becsatolnák ki, ennek a hétnek a végén, vagy legkésőbb a jövő hét elején fogják közzétenni. Ugyanakkor hirdetik ki Magyarországon a szentesített kiegyezési törvényeket.

A főrendiház ülése. A főrendiház szeptember 28-án déli fél egy óraker nyílvános ülést tart. Tártyak: a királyi leirat újból való kihirdetése, elnöki előterjesztés, az igazoló bizottság jelentésének tárgyalása. Ezen az ülésen báró Vay Béla alelnök fogja a távollevő elnököt helyettesíteni.

Néppárti népgyűlés. A néppárt tegnap délután a szepesmegyei Sibra községben népgyűlést tartott, melyen mintegy 5000 ember jelent meg, nagyszámú résztvevőt. Gróf Zichy Nándor vasárnap reggel érkezett meg Molnár János, Kálmán Károly és Rakovszky István országgyűlési képviselők kíséretében.

A gyűlés délután 3 óraker volt a Szepesváraljától negyedóránnyira fekvő Sibra községben. Gróf Zichy Nándort és kíséretét a Rákóczy-indulóval és éljenzessel fogadta a nép. Zichy Nándor megnyitó beszédében kifejtette, hogy az általa inaugurált mozgalom és párt katolikus és keresztény-katolikus azért, mert a párt katolikus tagjai első sorban mindig vallásukra lesznek tekintettel; keresztény azért, mert nyitva áll a párt nemkatolikus keresztények előtt is. Mi, — ugymond — nem akarunk senkit elnyomni, senkinek jogát el nem veszük, azt nem esorbitjuk. Kéri a polgárokat, hogy szeressenek mindenkit, vallás és fajkülönbség nélkül. Pártjuk politikai párt is, teljes mértékben és a nép javára emelik fel szavukat mindenkor, az országgyűlésen is. Csak a nép javára akarunk munkálkodni, — ugymond. A magyar föld maradjon a magyar nép kezén és ezért mindenkor előmozdítjuk a földet fenntartó intézkedéseket. Részletezi a néppárt programját. Majd így folytatja: Ha valaki 70 éves, mint én, az tudja, hogy mennyire könnyű képzelt célok után nyargalni, de tudja azt is, hogy aki túlló a célon, — a célt el nem találja. Én nem ígérteket akarok hangoztatni — fejezi be beszédét — én valóságos jó akarok nektek biztosítani, azért nem szeretem, ha oly valamit ígérnek néhányan, amit nem lehet teljesíteni.

Azután Kern Gyula markusfalvi plébános beszélt a néppárt közgazdasági programjáról, Kálmán Károly országgyűlési képviselő pedig szintén tőle a néppárt működéséről szólt. Végül gróf Zichy Nándor megköszönte a hallgatóság figyelmét és felszólította, hogy kövessék az egyház által vezetésekre rendelt egyházfőnököket. Tartsák tiszteletben az állam törvényeit, ami azonban nem zárja ki azt, hogy a házasság jellegét védelmezzék és a rosszaknak

tartott törvények alkotmányos megváltoztatására törekedjenek. A gyűlésen a szepesi káptalan teljes számban megjelent.

KÜLFÖLD.

Németek és csehek. Lecher ur, az osztrák-németek egyik dicsősége, a tizenegy óras beszédéről híres versenyszónok ismét hallatta szavát tegnap, még pedig, parlament nem lévén, egy morvaországi községnek, Mödritznek a piacán. Sokat beszélt Lecher ur a morva faluban is, mert szétfolyó mondatait nem igen lehet rövidre foglalni, de nem igen mondott semmit. Beszédének a veleje az, hogy a német obstrukciós pártok semmi szín alatt se jelenjenek meg azon az egyezkedő értekezleten, amelyet Fuchs képviselőházi elnök konvokált. Fuchs elnöknek inkább Thunhoz, semmint a pártelnökökhöz, kellett volna a filippikáját intéznie; mert az olyan parlament, amely a kormány tevéssége szerint hazaküldeti, majd újra munkaképessé téteti magát, csak arra való, hogy a mű-alkotmányosság hazugságát fenntartsa; az a Fuchs-féle értekezlet pedig nem lenne egyéb, mint az osztrák parlamentarizmus jelképe: olyan gyűlekezet, amelyben egy kicsit diskurálni lehet ugyan, de határozni semmit se szabad. Majd pedig azt mondja Lecher ur, hogy „a németek megtalálhatók, de csak a parlament talaján. Oda hívják meg őket, s ők kötelelességük szerint ott lesznek.“ Ebben az öntudatlan ellenmondásban csucosodik ki Lecher urnak a falusi orációja, aki végül arra biztatta a németeket, hogy ha harcolni kell, hát harcoljanak azzal a kiméletlenséggel, amelynek a magyarok, a lengyelek és a csehek a maguk sikereit köszönhetik, hogy így az ő nemzetiségüknek is kivívják a tiszteletet és jogait. — Ennyi az egész.

Megható egyetértésben van különben Lecher urral a cseheknek egy része is. Az ifjuscsehek legutóbbi prágai gyűlésén ugyanis olyan mozzanat fordult elő, amelyről a kiadott és a mi táviratainkban is közölt kommuniké bölesen és óvatosan hallgattak. A gyűléshez ugyanis egy tíz ifjú cseh képviselő aláírását viselő indítvány adódott be, amely azt kívánja, hogy a csehek ne menjenek el a Fuchs-féle értekezletre. Megokolták pedig ezt azzal, hogy 1. a prágai zavargások után tartott 1897-iki értekezleten kimondatott, hogy a csehek mindaddig nem vesznek részt a kiegyezési tárgyalásokban, amíg teljes szatiszfakciót nem kapnak; 2. hogy a csehek és németek közt fennforgó vitás kérdések elődöntésére nem a reichsrath, hanem a tartománygyűlés az illetékes; és hogy 3. a béke helyreállításáról szó se lehet addig, amíg a közjogi momentum biztosítva nincs. Ezen a három pontozaton heves vita fejlődött ki. Herold hosszabb beszédben kérte az indítványozókat, hogy vonják vissza indítványukat. Ezek azonban szavazást követeltek. Ami meg is történt. Az indítvány az összes szavazatokkal — tíz ellen — elvetetett.

A francia összeesküvők póre.

Budapest, szeptember 18.

A köztársaság megvédelmezését vallotta programjának Waldeck-Rousseau miniszterelnök, amidőn kabinetjét bemutatta a francia parlamentnek. A program beváltásához azonban csak most foghat a kormány. Előbb szabad és semleges lefolyást kellett biztosítania a Dreyfus-pörnek. A rennesi ítélet után azonban semmi sem állott útjában a kormány: megkezdte pörbefogását azoknak az összeesküvőknek, akik Franciaországot ismét az Oriéansok királyi koronájának árnyékában szeretnék látni, s akik e célból összeesküdtek a köztársaság ellen. A peranyag óriási lett: *kiselejtezték* s csak azt az anyagot tartották meg, amelynek valódiságához szó nem férhet. A pör tárgyalása ma kezdődött meg, ez az első ülés azonban csak alakító volt. Erről s az összeesküvők gondolairól a következő távirati tudósítást kaptuk:

Páris, szeptember 18.

A ma délután 2 óraker megkezdődött tárgyaláson a szenátus tagjai, mint az állami törvényszék bírái, frakkban jelentek meg.

A büntvígálat eddigi eredménye szerint az első vád az, hogy az 1898. évi október 28-án tervszerű csatározást rendeztek az összeesküvők a Concordia-téren, ahol Leproust rendőrbiztos súlyosan meg is sebesült. Az ekkor elfogottakat fölmentették.

A második bünesselkémény hat héttel később, egy decemberi napon történt, mikor a nacionalista vezérek arra igzatták a lakosságot, hogy a Cherche-midiben fogva tartott Picquart ezredes ellen tüntessenek és Zurlinden kormányzóval a vezérparancsnokság előtt óvációt rendezzenek. A két akció eredményéről Buffet a következő táviratot küldötte az oriéans hercegnek: — *Elhibázott dolog, másképpen kell kezdenünk!*

1899. évi január havában semmi sem történt, de február 19-én és 23-án Loubetnek Versaillesból való visszatértekor és Faure Félix temetése után újból megindult az igzgatás.

Márciusban, áprilisban és májusban közigazgatási előkészületek történtek, amennyiben a tervezett új kormány prefekturáit és alprefekturáit szervezték.

Junius 4-én történt Autenilben a Loubet ellen intézett morénylet. Azóta, ha a Fort-Chabrol ellenállásától eliekintünk, csak szóval és írással dolgoztak a köztársaság egyesült ellenségei.

Említésre méltó, hogy az imperialisztikus szövetség ellen sohasem lépett föl a rendőrség, mert törekvéseiket nem minősítette a köztársaság ellen irányultaknak. Az oriéans herceg híveihez intézett táviratában mind a bonapartisták tétlenségéről szól és bizalmatlanok, egyuttal nagy éberségre inti barátait, mert szerinte nagy meglepetések várhatók a bonapartisták részéről.

Páris, szeptember 18.

Tíz évvel ezelőtt, Boulanger, Rochefort és Dillon fölött ítékezett a szenátus utóljára, mint állami törvényszék. 1889. óta ma először ült me-

től, az egyéni külön jegyeket a faji tulajdonságoktól. S amint végig lapozom emlékeimben a festett és faragott képeket, melyeket a firenzei, nápolyi, római muzeumokban néztem, meglepődve, sőt meghökkenve látom, milyen keveset, majdnem semmit sem változott az emberi test megjelenésében az évezrek folyamán. Sokszor úgy tetszett, hogy álomban járok s a napközben látott fehér marványlelkek kikisérnek az utcára s modern, tarka ruhába bujva, megtréfálni próbálnak. Ha a brunói csodában nem székek és asztalok keltek volna táncra, hanem a családisirbólt csasszonyai tartottak volna fényes nappal dörögő: én lennék az első, aki hitvallást tennék valódiságuk mellett. Mert azt határozottan tudom, hogy a knidosi Vénus minden reggelegyütt jött velem a villamoson az Esquilinótól a Palazzo Veneziaig. Korán kellett kelnem, hogy el ne mulaszsam. Rendszerint szembe ült velem s napról-napra meggyőződhettem istenasszonyi mivoltáról. Már tul tul első ifjuságán: az éret asszony teljes virulásában. Egész fejfel kiemelkedett a többiek közül, a szomszédai alig értek fel a válláig. Az álláról ismertem rá, melybe finom vonalakban futott össze két orcája s még inkább a nyakáról, melynek büszke hajlását hiába próbálta a magasra szabott derék alá rejtetni. Ropant jelentéktelennek látszó, szintelen és egyszerű jelmezt öltött magára, talán, hogy annál kevésbé ésmehessenek reá; de amint kopottas fekete nagy kendőjét egy mozdulattal keblére vonta — micsoda redőkben omlott az a fakó kásmír alá! — vagy amint öntudatlan kézzel a hajához nyult, hogy egy kiszökkenett fürtöt visszasimítson homlokáról — micsoda fényes, néhez, csillogó korona körítette ezt a márvány homlokot! —: hiába volt az álruha. Merengő, méla szemmel nézett maga körül s elsárgult márvány arcá olyan hasonlóvá tette színvegyü-

letben a morbidézás fejekhez, aminőket Róma és Nápoly külvárosi asszonyain látni. Kicsiny, husos ajkán félig bágyadt, félig sejtelmes mosoly ült állandóan s amint tekintetem egyszer szembe kaptam az ő álmódzó, selymes, mély tekintetét: hirtelen megérttem, hogy tisztában van vele, hogy fölfedeztem inkognitóját. Mindig elsőnek ugrott le a kocsirol s mire utána léptem, már el istűnt a tér kavargó tömegében. A Pompejiből Sorrentoba vezető gyaloguton találkoztam a Farnesei Junóval is. Meztől volt s vörösbarna amphorát vitt a fején. Jobb kezének ujjahegye a vízzel teli korsót tartotta egyensúlyban, balkeze a esipőjén pihent. Kevély, ritmikus léptekkel úgy közelgett felém: a mozdulata muzsika, a lépése tánc. Déli hévben ragyogó nap aranyos gözkört vont föléje s a lábunk alatt zúgó kék tenger esillogó hullámai a messze végtelenből mintha mind feléje hömpölyögtek volna. Az arany verőfényben szinte vakított a látvány, mégis messziről fölismertem; leszállottam a vaspapírórol, s hogy szót válthassak vele, egy ital vizet kértem tőle. Az istenek csakugyan mindentudók: megértette tört olaszágomat. Gráciával emelte le a korsót fejeéről s bájos mozdulattal nyujtotta át. Szeme rajtam pihent, mig ittam belőle s fátyolozott büszke tekintete mintha beszélt volna: — Látod-e, te napégette idegen, ki a barbárok földjéről ide vándoroltál, hogy mesebeli századok töredékes hagyományain mámorba ringasz lekedet, látod-e, mivé lettek a hajdan hatalmas istenek! Tovább ment. Én megfordulva néztem utána; a kék tenger esillogott feléje, a fényes nap aranyos gözkörbe mártotta, egy parányi szellő megremegtette leomló ruháját, azután eltűnt a lejőts ú kanyarulatánál.

Ma már, sajnos, nem esnek esudák. Egy korán reggel elsőnek léptem be a Pitti-palotába. Egyedül voltam, az üres termekben még az örök se helyezkedtek el. A *Madonna del Granduca* előtt

egy elhagyott festőállvány volt, annak a lépésőjére telepedtem. A Madonna már régi ismerősöm volt s nyájasan pillantott reám. Ithon van énnekem egy ilyen kis leánykám, arabban hasonlatosa Madonnához, tudatlan kék szemével az tud néha ilyen ártatlan-nyílt tekintetet vetni reám. A Madonnának azonban aranyos-barna szeme van s még szelidebben tud nézni. Mindössze tizenhat esztendő lehet, félig gyermek még, a vállá még szélesedhetik, a keble még bizonyosan fejlődni fog. Nem lehet, hogy keskeny kis ajka egyébre is lenne teremtve még, mint az egészen tiszta mosolyra, mely igazatosan rajta lebeg, oly titok tudatában, melyet megérteni soha senki se fog; gyöngye kis arcának rózsái lilíomos földben nyílnak: a karján Gyermek, s amint meleg-szeliden rá tekint, elhiszszük, hogy ő az anyja. Maga se tudja, hogy? Mi se kérdjük; ajkán az igazetes, a titkot sejtető mosoly, fonség és báj, üdvösség és ártatlanság mind egybeolvadva benne, glória nincs feje körül: de ő a Szűz, és Gyermeké karján. Űlök előtte s fáradt fejem térdeimre hanyatlik alá. Hunyt szemeim elől elenyészik tér és idő, s a nyomasztó, kínos egyedülvalóságban egy soha meg nem vallott kérdés terhe tolu ajkaimra. Tekintetemet fölvetem a Madonnára: a Madonna mosolyog, gyöngye ajka remegni látszik, mosolya üdv, nézése rejtély, maga egészen titok és némaság.

A választ más, későbbén adta meg. Tivoliban voltam, a Sibylla-templom tövében. Előttem a hegyszakadéban zugva, tajtékozva, párakra foszolja az Anio harsogott a meredélyes sziklakon keresztül; tul a parton elvénhadt olajfáerdő zugatta ezüstös koronát; titokzatos, komor, fekete ciprusok, mint megannyi kiállított őrszemek, nyultak némán, mozdulatlanul a reszkető levegőbe. A szomszéd fogadó udvarán kihezőtt turista-had marakodott a vincérekkel az

gint össze ugyanerre a funkcióra, miután a minisztertanács utasította a szenátust, hogy a múlt hónap 12-én letartóztatott összeesküvők fölött álljon törvényt.

A *Luxembourg*-palota körül nagy az élénk-ség. Temérdek nép tolong a szenátus palotájához vezető utcákon. A rendet lovas és gyalogos rendőrök és köztársasági gárdisták tartják fenn. A szenátus palotájának udvarán és a *Luxembourg*-kerületben, amelyet ma elzártak, egész sereg lovasrendőr van készenlétben.

Délben kezdtek gyülekezni a szenátorok. Mielőtt az ülésterembe mentek, előbb megnézték a *filene* zárkát, amelyeket a vádlottak befogadására elég kényelmesen rendeztek be.

A karzatokat nagy és előkelő közönség foglalta el; különösen sok hölgy jött az ülésre. Azok a szenátorok, akiknek funkciójuk van a tárgyalás körül, frakkban, fehér nyakkendősen, a többiek fekete kabátban jelentek meg.

Az elnöki magas emelvényt lejjebb szállították, úgy, hogy a lépcsők fölsőlegessékké váltak s a teremben tágasabb lett a hely.

A vádlottak nem voltak a palotában.

A szokott szertartások között lépett a terembe *Fallières* elnök és *Bernard* főügyész, mögöttük jött a jegyzői kar.

Délután két óraker az elnök megnyitja az ülést.

A bíróságot összehívó dekrétum felolvasása után *Lamarzelle* szót kér.

Fallières elnök ezt megtagadja.

Lamarzelle ragaszkodik kívánságához.

A baloldal a padokat veri. Végre névszerint szavaznak *Lamarzelle* kérelme fölött.

A főállamügyész erre felolvassa a 36 oldalra terjedő vádiratot, amely foglalja azoknak a tényeknek, amelyeket *Fabre* vizsgálóbíró konstatált. Először is az 1898-iki és 1899-iki zavargásokra utal, amelyeket összeajtszva készítettek elő a kormányforma megváltoztatása végett. Két csoportot kell megkülönböztetni ebben az ügyben. Az egyik a *hazafiak ligája*, amely a parlamenti kormányforma helyett „alkotmányos” kormányformát akar életbe léptetni, a másik *Guérin* antisemita-ligája, amely a nacionalistákat, a rojalistákat és a bonapartistákat foglalja magában. Az antisemita ifjuság vezére, *Dubuc*, közvetítő kapocs volt az antisemita-liga és a hazafiak ligája között és támogatta *Pontèves* és *Sabran* rojalista törekvéseit. *Dubuc*nek a hayrei és caeni bizottságokkal való levelezése, amely különösen hozzájárult az összeesküvők leleplezésére, *államesinyről*, a hatalom megkaparintásáról, az utca fellázításáról, torlaszokról stb. szól.

A vádlevél azután az *orléansi herceg* és *Buffet* között folyt élénk levélváltást ismerteti. A herceg 1898. július havában azt írta, hogy egy valaki számos munkás-szindikátus támogatását ígérte meg neki, amire *háromszázezer frank* elegendő lenne. Az ígéretet csakhamar tettek követték: így az 1898. október havában kimondott bányamunkás-sztrájk; a hazafiak ligájának *Charrasban* október

ében. Benn, a Sibylla-templom körbe futó oszlopai közt, a megfjehtetlen fölírás architrav alatt, honnan egykor a jövőnkbe látó *Albunea* hirdette a *Capitolium* küldötteinek sorsintéző ígét, a déli nap fonnasztó hevében, mintha a dűledező szentély repedései közül, az istenlátogatta hely pinceboltjai alól kelt volna elő: nyirkos, hideg szellő kezdett lengedezni. A boltosatos cella mélyéből egy nő lépett ki, kemény arcu, ridg vonású hölgy; széles álla, kiálló arcosontozata, élesen metszett, egyenes orra, széles homlokán a lefüggő, mely redő, a fénytelen tekintet a melyre vágott szemcsontok alól, soha meg nem szűltt érzéseket, dobogásba sohasem került szívet hirdettek mind. Fehér lepel fódte tagjait, homlokától egész sarujáig, mely-mély redőzetbe olmlva, mintha évszázadok vészték volna a ráncokba magukat. Meliön gyöngyökbe foglalt fekete kő tűzte össze, szabadon hagyva a kemény, hajthatatlan nyakat, keble alatt vastag, szürke kötél övezte át s uj rendőkbe esve a fénytelen, fehér lepel onnan esett egész bőségekben alá. Az asszony szólott hozzám s hangja tompa volt, szin és ére nélkül való.

— A Madonnánál rossz helyen tetted föl kérdéseted. Megadjam én rá a választ?

Tiltakozólag emeltem volna fel kezemet, de már késő volt. A Sibylla felém hajolt s tompa, ére és szin nélkül való hangon suttogetta fülembre kéretlen ígét.

Fülemben éreztem ajka fagyos lehelletét, szivemben a tél borzongását, mely benne a komor értelem nyomán kelt. A napóhírtelen nagy-nagy fehérség takarta el; dermedő szívvvel, fázós tagokkal — sohasem fogok többet fölmelegedni — úgy mentem tovább.

20-án rendezett gyűlése. Január 23-án az orléansi herceg *Buffet* távirati értesítésére Brüsszelbe érkezett; január 25-én *Guérin* meglátogatta a herceget; február 13-án a herceg *San-Remóban* fogadta a rojalistákat. A herceg átveszi párthívei gyűjtését. A levelek arról tesznek bizonyosságot, hogy 400,000 frankot fizettek ki. Február 23-án történt *Dérouté* letartóztatása a Reully-kaszánjában. A rojalisták folytatják agitációjukat. Minden elő van készítve. A siker reményében már a tisztviselőket is kiszemelték. Következnek a juniusi események. Junius 1-én *Buffet* azt táviratozza a hercegnek, hogy közellétére szükség van. Junius 3-án azt táviratozza, hogy a helyzet olyan komoly, hogy a hercegnek nem szabad soká távol maradnia. Junius 4-én voltak az *asteuili tüntetések*. A főügyész azután *Dérouté*denek július 2-án *Saint-Cloudban* és július 16-án a *Théâtre de la Républiqueben* tartott beszédeire emlékezett. 1899. április hava óta *Guérin* pézsel rendelkezést és berendezkedett a *Rue Chabrolban*, míg *Dubuc* a vidéken szervezte a mozgalmait.

Igy állottak a dolgok, mikor a vizsgálat megindult. Az utóbb végzett házmotózások valamennyi gyanuokot megerősítettek. A főügyész tehát kéri az állami törvényszéket, hogy a huszonkét vádlott ellen indítsa meg a vizsgálatot. A vádlevél számos táviratra és levélre támaszkodik.

A vádlevél felolvasását csak egy incidens zavarta meg. Mikor ugyanis a főügyész az egy éve folyó tüntetésekét felsorolta, *Lamarzelle* és *Le Prevost-Delaunay* a szavába vágta, ami ellen a baloldal zajosan tiltakozott. A vádlevél felolvasása után a karzatokat kiürítették és a szenátus zárt ajtók mögött *vádtanácsos* alakult.

Páris, szeptember 18.

Dérouté ügyvédje kijelentette, hogy *Dérouté* *hadifogoly*nak tekinti magát és azért az állami törvényszék előtt meg fog tagadni minden felvilágosítást.

Páris, szeptember 18.

Az állami törvényszék zárt ajtók mögött a vádlottaknak azt a kérését tárgyalta, hogy a vizsgálat folyama alatt ügyvédek segítségét vehessék igénybe. Valószínűnek tartják, hogy a törvényszék teljesíti ezt a kérelmüket. (Havas.)

Páris, szeptember 18.

A rendőrök tegnap reggel észrevették, hogy két ember a szomszéd ház tetőjéről csomagokat hajigált az ostromolt házba. Néhány rendőr erre azonnal fölsetet a háztetőre és üldözni kezdte a két embert, de ezeknek sikerült elmenekülni, mert az egyik rendőrt az a szerencsétlenség érte, hogy az üvegtező beszakadt alatta: társai, akiket revolverlövessel figyelmeztetett balesetére, segítségére siettek s kiszabadították veszedelmes helyzetéből. Azután átkutatták a házat s igen sok konzervet, csokoládét és fagyort találtak. Az utcán véryomót találtak, amiből azt következtették, hogy az üldözöttek egyike megsérült. A véryom egy közeli házba vezetett, amelyet a rendőrök körülállottak. Csakhamar kijött két fiatal ember, akit a rendőrök letartóztattak. Mind a ketten bevallották, hogy *Guérin* hívei és hogy ők hajigálták a csomagokat az ostromolt házba.

Transvaal a háboru előtt.

London, szeptember 18.

Ma tették közzé a transvaali kormány választását. A helyzet tökéletesen ugyanaz, amilyen a spanyol-amerikai háborút megelőző héten volt. A transvaali kormány válasza a béke fenntartásába vetett reményt végképp megsemmisítette. *A Times* azt írja, hogy a tárgyalásnak immár semmi értelme sincs. A kormány legközelebb dönt a parlament összehívásáról.

A reggeli lapok mind egyetértének abban, hogy a transvaali kormány tagadó válasza *utját vágja minden további tárgyalásnak és a legsúlyosabb következményeket foglalja magában*. A *Times* szerint minden, amit a birodalom és a nemzet most vezetőtől kíván, az, hogy ne habozzanak és ne tekintsenek hátra.

Pretoria, szeptember 18.

A transvaali kormány *Chamberlain*nek e hónap 12-iki táviratára adott válaszában sajnálja, hogy Anglia egészen új javaslatokkal állott elő és azt mondja, hogy a most elejtett transvaali javaslatok annak a kezdésnek az eredményei voltak, amelyek az angol képviselőktől indultak ki s amelyekre Transvaal jóhiszeműleg alapította eljárását.

A transvaali kormány fenntartja a javasolt közös bizottság kiküldetéséhez való hozzájárulását, de nem látja be miért nem helyesli a brit kormány a választójognak hét év után való megadását a nélkül, hogy a kérdést előbb ilyen közös bizottság után megvizsgálták volna.

A távirat azután azt mondja, hogy bizonyára félreértés forog fönn, ha Anglia azt hiszi, hogy Transvaal kész a *volksraad*nak föltétlen elfogadásra ajánlani a választójognak öt esztendei ott tartózkodás után való megadásáról és az aranytelepeknek a *volksraad* negyedrésze erejéig való képviselőteréről szóló javaslatokat.

Arra nézve, hogy a *volksraad*ban mind a két nyelv használtassék, azért nem tett javaslatokat a kormány, mert ezt az intézkedést sem szükségesnek, sem kívánatosnak nem tartja.

A transvaali kormány hajlandó hozzájárulni a javasolt értekezlethez, függetlenül a egyes bizottságtól, de ez nehéz, mert a javaslat elfogadását attól tették függővé, hogy a kormány eleve is elfogadjon olyan föltételeket, amelyeket nem terjeszhet a *volksraad* elé.

A kormány nagyon kívánja a *Kérdésnek választott bíróság utján való eldöntését* és örömmel járul hozzá, mert erősen elköltt szándéka az 1884-iki egyezmény föltételeit megtartani.

A kormány végül azt a reményét fejezi ki, hogy a brit kormány a kérdés újabb megvizsgálása után nem fog újabb nyomasztó javaslatokat tenni, hanem megmarad az eredeti javaslatának megfelelő közös bizottságnál.

London, szeptember 18.

A transvaali válasz az itteni diplomáciai körökben minden *békereményt* meghíusított.

Azt sejtik, hogy *Krüger* elnök valami biztatást kapott valahonnan. A kabinet-tanácsot a legközelebbi napokban tartják meg. Általában föltételezik, hogy *Anglia* sokkal több követelést fog támasztani *ultimátum* alakjában. *A Times* azt mondja, hogy a tárgyalások *mindenkorra be vannak fejezve*. A kabinet-tanácsnak a föltött kell csak határoznia, vajjon a választ elfogadja-e.

Birmingham, szeptember 18.

Chamberlain ma délután Londonba utazott.

HIREK.

Budapest, szeptember 18.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Szeptember 15-én új

előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tiszteit olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hírek.** *Ferdinand* bolgár fejedelem, aki szombaton Bécsbe érkezett, ma este onnan Poprádra utazott. — *Baden-Baden*ből jelentik, hogy gróf *Muravjev* orosz külügyminiszter hosszabb időre oda érkezett.

— **Majd összekerülünk még.** *Klagenfurtból* táviratozzák: A király ma reggel egyorfyba hajtatott, ahol lóra ült. A visszavonulóban lévő keleti fél, mivel segédsapatai érkeztek, alkalmasint ellentámadást intéz a nyomában lévő nyugati fél ellen. — A király *Klagenfurti* tartózkodásáról jelentik a következő epizódot: Ő felsége a tartománygyűlés küldöttségének fogadásánál a többi közt *Ghon* képviselőt is megszólította. A király azt kérdezte *Ghentól*, hogy melyik párthoz tartozik; erre *Ghon* ezt válaszolta:

— Felsőged ellenzékének vagyok tagja.

Amire a király azt mondta:

— Mi is össze fogunk még kerülni. Legalább én remélem.

A mai hadgyakorlat rendkívül érdekes csatákat nyújtott. Leghevesebben folyt az ütközet a magaslaton fekvő *Poggersdorf* község körül. Ott helyezkedett el a király is kíséretével. Később ő felsége nagy körben körüllovagolt a harc-téren és végül a *Villerbrücke* mellett emelkedő magaslatokon állott meg. A gyakorlótéren nagy közönség gyűlt össze lóhaton, kocsin, kerékpáron és gyalog. Mindenki kíváncsi várakozással nézte az izgató harcot, de leginkább az uralkodó pompás alakjában gyönyörködött a közönség és lelkesen üdvözölte ő felségét. Délután 1/2 óraker ő felsége visszatért *hadiszállásá*ra, ahol ebéd volt az uralkodó sátrában.

— **II. Vilmos, Viktória és Menelik.** Németországban köztudomásu, hogy *Vilmos* császár *Dávid* zsidó király leszármazottjának tekinti magát, éppúgy, mint *Viktória* angol királynő, aki megis rajzoltatta a leszármazás családfáját. Most új rokona akadt Európa e két hatalmas államfőjének. *Menelik*, *Abesszinia* ura kijelentette, hogy ő egyenesen *Salamontól* és *Sába királynőjétől* származik.

Szép kis kokon.

— **Erzsébet királyné emléke.** *Gradiskából* jelentik, hogy *Pierisban* tegnap ünnepiesen leleplezték *Erzsébet királyné* emléksobrát. Esős idő volt bár, sokan gyűltek a környékről és *Triesztből* az ünnepségre, melyben résztvettek a veterán-egyesületek, a

Societá Austria, a Gioventu Cattolica és a kerületnek számos községe és egyesülete több zenekarral. Az emléket Tomsich püspök leplezte le és szentelte föl. Az ünnepi beszédet báró *Teufenbach* lovassági tábornok mondotta. Az emlék felavatására sok remek koszorút tettek le. A község tal volt lobogóva.

— **A bolgár fejedelem házassága.** Szófiából telegrafálják, hogy ott a társaságok sokat beszélnek *Ferdinánd* bolgár fejedelem házasságáról. Bulgária ura, hír szerint, egy orosz nagyhercegnőt fog nőül venni. Már azt is tudni vélik, hogy a házasság csak jövőre lehet meg, mert Mária-Lujza fejedelemasszony halála még nagyon új keletű.

— **Október hatodika.** Az aradi gyásznapi felszázados ötfordulójának megünneplésére nagyban készülődik a főváros polgársága és az ifjuság. A központi rendezőség intézkedni fog, hogy október 6-ikán a főváros valamennyi templomában gyásztisztiszteletet tartsanak, amelyen részt vennének a fővárosi tanulók teljes számban. A főistentisztelet október hatodikán a Ferenc-rendiek belvárosi templomában lesz, ahol *Bán Sándor* házfőnök celebrál. A budapesti polgári dalkör *Zsasközöny* gyászmiséjét adja elő és ezenkívül elénekli a magyar himnuszt is.

A főváros szerdai közgyűlésének érdekes tárgya lesz az az indítvány, amelyet ma adtak be a főpolgármesterhez aszíránt, hogy a főváros törvényhatósága a főpolgármester vezetésével tiztagu küldöttség-képviseltesse magát Aradon, a vértanuk emlékére rendezendő gyásznappal s a küldöttség a fővárosi koszorúját tegye le a vértanuk szobrára. Az indítványt még csak egypár városatyja írta alá, de most azon fáradoznak, hogy az összes kerületek bizottsági tagjai aláírassák s az indítványt egyhangu elfogadását biztosítsák. Holnap délután a bizottsági tagok értekezletet tartanak s itt akarnak e tekintetben megállapodást jutni. Az indítványtevők azt hiszik, hogy sikerülni fog a megállapodás s a közgyűlés az indítványt egyhangulag elfogadja.

— **Vilma királynő eljegyzése.** Már régen meg jegezték el a lapok *Vilma* hollandi királynőt. Eppen idején jön tehát az a *háqai* telegramm, amely azt jelenti, hogy a fiatal királynő anyjával együtt a jövő hónapban Potsdamba utazik és állítólag ott tartják meg a *Wied herceggel való eljegyzést.* Jövendőbelije *Wied Vilmos* Frigyes Henrik 1876 március 26-án született Neuwiedben és jelenleg hadnagy a potsdami porosz gárdaezredben. — Vegyük ezt tudomásul, — a legközelebbi eljegyzésig....

— **Az Emke kirándulása.** Az Emke közgyűléséről ma megküldte a társaság gróf *Béldi Ákos* elnök vezetése alatt Gyulafehérvárról Algyógyra rándult ki a székely földmives iskola megtekintésére. A vendégeket a romoszi állomáson *Gáspár József* földmivesiskolai igazgató fogadta. Megérkezés után szakadó esőben hajtattott az egész társaság gróf *Kun Kocsárd* főúrnyira fekvő sziklasi-rájához, hol *Fekete Gábor* kegyeletes beszédet mondott, azután a társaság elénekelte a Himnuszt és Szózatot. A sir megkoszoruzása után megtekintették az iskolát és részt vettek a földmives növendékek évrzáró vizsgáján. Egyben felolvasták dr. *Darányi Ignác* földmívelésügyi miniszter következő táviratát:

Abból az alkalomból, hogy az algyógyi földmives iskolát a t. egyesület meglátogatta, melegen üdvözlöm és bahaafias működésének szerencsét kívánok.

A vendégsereg megtekintette az iskola szép termény- és gyümölcskiállítását, gróf *Kun Kocsárd* szülőházát és a kastélyt, mire közbéd volt. A közében *Bakk Lajos* nagyiparos 100 frttal másodsor is alapító lett, hasonlóképpen *Gergely Ferenc* kereskedő 100 frttal. A vendégek elutazásuk előtt táviratilag üdvözölték *Darányi* minisztert.

— **Ujságírók becsületbírósa.** A párisi ujságírók egyesületében most nagyon érdekes eszmét propagálnak. Arról van szó, hogy az ujságírók saját kebelükből becsületbírósgót választanak, amely itélkezésk minden olyan zszurnaliszta fölött, aki hazug dolgokat ír meg tudatosan. Az eszme már indítvány formájában a közgyűlés elé is került. Az indítvány betérjesztésére a Dreyfus-ügy szolgált alkalmul. Egy pár ujság ugyanis nemcsak hamis és koholt híreket közölt az affér egyes részleteiről, de még a rennesi hadbírósaági tárgyalást, a tanuvalomásokot, a beszédeket is tudatos elferdítéssel publikálta.

— **Adomány jótékony célra.** A tüdőbajosok szanatoriumát létesítő egyesület humanitárius és közegészségi nagyfontosságú vállalkozására a kormány, a minisztertanács engedélyvel legutóbb ötezer forint értékű postai értékjegyet adományozott díjmentesen. Az értékjegyeket az egyesület meghatalmazottja már át is vette a budapesti főpostahivataltól.

— **Földrengés Laibachban.** *Laibachból* jelentik, hogy ma reggel egynegyed hét órakor ott néhány percig tartó földrengést éreztek. A földrengés ereje meglehetősen nagy volt, kárt azonban nem okozott.

— **Egy szobor története.** A király uralkodói jubileumára készülődtek Ausztria népei, amikor az uralkodóház tagjai elhatározták, hogy ők úgy fejezik ki hódolatukat a fejedelem iránt, hogy elkészítetik a dinasztia megalapítójának Habsburg Rudolf grófnak lovasszobrát. Meg is rendelték a szobrot Zumbuschnál, aki vagy fél-tucat ily emlékekkel díszítette már Bécs városát. A művész elkészítette a kis mintát és a főhercegek, de maga a király is elragadtatással szólt róla, amikor Zumbusch bemutatja. Most már a nagy mintába akart fogni a művész, amikor hirtelen azt az értesítést kapta, hagyja abba a munkát, a szoborra nincs többé szükség. A művésznak nem mondták meg, miért e hirtelen lemondás, de nem is volt kíváncsi reá, mert hát őt dusan kárpótolták eddigi fáradságáért. Ime most küldt, hogy ebbe a szoborügybe is belejárt a politika, az a cseh-német torzalkodás, mely fenekestül felforgatta Ausztria életét. Egy szép napon, mondaná az ötvenesévek novellairója, megjelent a csehországi helytartó *Goluchowski* grófnál, mint a cs. és kir. ház miniszterénél és elmondta, hogy a cseh képviselők és a cseh nép nagyon fel van háborodva Habsburg Rudolf szobra miatt és annak felállítását úgy tekintené, mint Csehország mély megbántását, mert a csehek nem hajlandók elfelejteni, hogy Habsburg Rudolf döntötte meg Csehország önállóságát, miután megalázta utolsó királyát és a Morvaezón csatába ereszkedett vele, amelyben Ottokár életét vesztette. *Goluchowski* komolyan utána járt a dolgnak és nemskára azt jelentette a helytartónak, hogy a főhercegek nem hajlandók a csehek kíváncsiságát teljesíteni; a szobrot megrendelték és ha elkészül, felállítják. Ez a rideg felelet annyira kiharozta sodrukából a csek vezéreket, hogy most már kellemetlen tüntetésekkel fenyegetöztek, úgy hogy a helytartó megint Bécsbe utazott, most már egyenesen a császárhoz és ott előadta jövetelének célját. A király nem habozott sokáig, még ott az audencián biztosította a helytartót, hogy Habsburg Rudolf szobrából nem lesz semmi. Még aznap fölkerde Ferenc Ferdinánd főherceget, a szoborbizottság elnökét, hogy a tervbe vett szobor ajándékot ejtsék el és még az nap megállt egy udvari hintó Zumbusch műterme előtt, és elhozta a király akaratát. Azóta valami elrejtett zugban hoztak a szobor kis mintája, érdekes jelül az osztrák állapotok kis.

— **A gyermekvédők kirándulása.** A nemzeti gyermekvédő kongresszusnak körülbelül kétszázötven tagja tegnap kirándult Vácra és Zebevénybe, hogy amott a siketnémaq intézet, itt pedig a szüneldei gyermektelepet megtekintse.

A váci pályaudvaron előkelő közönség várta a vendégeket, akikhez *Rudnay József* intézőt üdvözlő beszédet. Elmondta, hogy éppen száz éve lesz, hogy *Császár András* 1799. szeptember 20-án meghozta Bécsből az engedelmet a siketnéma-intézetre való országos gyűjtés dolgában. Három évvel később megnyitott az intézet, de felszázadnál hosszabb idő kellett, míg 1867. után az igazi fejlődés útjára lépett. *Rudnay* zajos éjlenzés közt fejezte be beszédét, majd dr. *Zádor* váci polgármester üdvözölte a külföldieket. Tarackdurrogás között vonultak be a gyermekvédők a föllobogozott utcaón a siketnéma-intézetbe, ahol megtekintették a berendezést, tanulmányozták a nevelési metódust s a látottakról a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak. Az udvaron ezalatt villásreggeliro teritettek. Sátor alatt fehér abroszon kitűnő borok, kassai sonka, szőlő és váci cipő kínálkoztak, a sátor előtt szőlt a cigánymuzsika s a parasztlányok és lányok ünneplő ruhában járták a csárdást. A vendégek között fehér ruhás lányok osztogatták a virágot és az elmaradhatatlan képes levelezőlapokat. Az idegenek pompás kedvben szórakoztak a vonat indulásáig s Vácra Zebevénybe mentek. A gyermektelep növendékeit a himnusztal fogadták a vendégeket. A hegyoldalon a kertek közt fekvő gyönyörű telep, az áradó Duna hullámaival töveben nagyon tetszett a gyermekvédőknek. A berendezést, a fűtőné tisztaságot nem győzték dicsérni s a legjobb benyomással tértek vissza délután Nagymarosról gőzhajón a fővárosba. A kongresszus tagjai ma délután 3 órakor indultak el Cirkvenicára, a László-gyermekotthon megtekintésére. A kiránduláson részt vesznek: *Pösta József* főispán, dr. *Schabanoff* Anna (Sz-Pétervár), dr. *Ebstein* és fia (Göttinga), *Chvatlova* Salomé (Vársó), dr. *Fajecz* Kamilló (Milano) stb. A kirándulokat dr. *Dégen* Gusztáv az emberbaráti szakosztály elnöke vezeti és *Scherer* István titkár kalauzolja. Fiumében a kormányzóság gondoskodik mulattatásokról. Innen külön hajóval mennek át Cirkvenicára, ahonnan Abáziába is átrándulnak dr. *Szegő* Kálmán gyermekszanatoriumának megtekintésére.

— **Veni sanote az egyetemen.** Emleltük már, hogy az egyetem összes szakosztályain szeptember 25-én kezdődnek az előadások. Az iskolai évet október 1-én nyitják meg ünnepélyesen. Dél előtt 10 órakor az egyetemi tanács jelenlétében *Veni Sanote* lesz az egyetemi templomban, amely után tizenegy órakor az egyetemi tanács ünnepélyes diszülést tart az új városbaza díszteremben. A diszülésen *Hercegh* Mihály lelőpő prorektor előadja az elmúlt 1898/99. iskolai év történetét, mely után dr. *Ponori* *Thewreuk* Emil az ujonnan megválasztott Rector Magnificus meztartja székfoglaló beszédét. Végül dr. *Frölich*

Izidor bölcészeti dákán ünnepélyesen megnyitja az új iskolaévet. A diszülésen dr. *Wlassics* Gyula vallás és közoktatásügyi miniszter is meg fog jelenni.

— **Előgtétel a meghurcolt papnak.** Megirtuk nemrég, hogy *Popovits* Panto szerb plébános, milyen méltatlan üldözésben részesítették atyjafiai azért, mert nem tagadta meg hazafiságát, sőt nyíltan hangoztatta azt. Az üldözött plébános két legnagyobb ellenségét, *Markovicot* és *Szlepsevicsot*, akik a szerb lapokban árulóknak, vértagadónak és minden egyébnek elmondták, pörbe fogta s a sajtópörben e hó 14-én volt Szegeden a végtárgyalás. *Popovits* Panto az esküdtek előtt magyar nyelven tartott gyönyörű beszédet, amelyet azzal a felkiáltással végzett: *Éljen a haza!* Az esküdtszék a két tulzó tanítót becsületsértésben és rágalmazásban egyhangulag vétkezőnek nyilvánította.

— **Guérin, a divatkirály.** Bárminő igazgatóságban tartja is a *Dreyfus-ügy* Párisban a kedélyeket, *Guérin* a *Chabrol*-utcai erőd várkapitánya mégis napirenden van. Képes levelezőlapok készültek a ház fényképével, melyben társaival elzárkozott, és az ő képmásával nem kevésbé. És tiz centimesos bízzlyeggel ellátva a világ minden tájéktára szétviszta a postát az ő dicsőségét. Minden telivér párisi, ez alatt az elnevezés alatt első sorban az éhenkorászok értenődök, felvett napiprogrammjába egy két sétat a *Chabrol*-utcaiban, és az emberek eldicsekesznek egymásnak, hogy látták *Guérin* t, így, ugy, a háztetőn és egyéb macskapözokban. *Szóval*, *Guérin* divatba jött! Divatba jött a — kalapjával együtt. Mert két hét óta *Páris* összes kirakataiban ott diszlik a *Guérin*-kalap. Azt a széles karimájú szürke nemez kalapot vette mintául egy élelmes gyáros, melyben *Guérin* valamikor levétette magát és a *Guérin*-kalap mind jobban tért hódít. A kelepébe került antisemita vezér pedig, ha már maga nem sétálhat, vára ablakából legalább büszkén nézi, hogy hogy sétataltják mások a kalapját. Azok, akik egy kalap alá valók vele.

— **Kifosztott debreceni diákok.** *Debrecenben* — mint nekünk írják — az újabb időkben kártyabarlangokat nyitottak, ahol egyre-másra kifosztogatták a balekokat, akiket sikerül lépre vinni a hazardjátékos bandáknak. Nemrégiben a kollégium ifjúságának pénzes tagjait csalogatták be a esteas gonosztevők a kártyabarlangokba s az első este 800, a második este pedig 700 forintot szedtek el a diákoktól, akiknek összes zsebpénzét elnyerték, persze csalárd uton. A debreceni rendőség nem lép fel elég erélylyel a hamis kártyásokkal szemben.

— **Lasciate.** Berlin mellett, *Grabowseeben* azon törték a fejüket a tüdővész szanatórium vezetői, hogy milyen feliratot lehetne tenni az intézet homlokzatára. Végre is a minden kérdést megoldó pályázathoz fordultak s egy páraranyat ígérték annak, aki a legjobb feliratot küldi be. A pályázók sehogyssem tudták eltalálni azt a hangot, amely a tüdővész embert kellőképpen szólítsa meg, mikor belép a reménytelenség házába. Visszanyúltak tehát oda, ahol a nagy Dante írta meg a pokol kinjait és förtelmeit s mivel hogy a tulvilági kinok földi hasonmása a tüdővész, az iratták az intézet falára, ami csakugyan a pokol reménytelenségét juttatja a belépő eszébe: „Hagyjatok fel minden reménynyel, akik ide beléptek.”

— **Pénzhamisító tanító.** *Lugosról* jelentik, hogy ott nagy feltűnést kelt egy *Bakics* Milán nevű tanító elfogatása. *Bakics Bogdán* vendéglősnak egy pénzsajtót kínált eladásra, amelylyel nagyon jó veretű hamis koronásokat lehetett készíteni. Nagy csomó al-ézüst fémet is kínált megvételre, a vendéglős azonban rendört hivatott és a tanítót elfogatta. A tartoztatott tanító társait nem akarja elarolni s azt sem vallja be, hogy a sajtóban levő elmaru korona-matricákat ki véste.

— **Temető-monopólium.** Egy new-yorki magyar lap furesa részvénytársaság megalakulásáról ad hírt. Összeálltak — írja — new-yorki és kubai tőkepénzesek, hogy két millió dollár alaptőkével oly vállalatot létesítsenek, amely Kubán az összes temetőket kibérelje. Ok maguk megvallják, hogy monopolizálni akarják a kubai temetőket. Sirhelyeken fognak nyereszkesdni, jó pénzért adnak koporsókat és sírköveket s ha majd valami járvány üt ki Kubában, hogy hull az ember, mint a légy, akkor az igazgató a szakállat fogja simogatni, a részvények emelkednek és az osztalék megnövekedik. Ezek után mi sem természetesebb, mint hogy mindenki azt kívánja ennek a részvénytársaságnak: haljon meg éhen minél hamarább.

— **Vasuti baleset.** A *wiener-neustádi* állomáson — mint nekünk jelentik — tegnap reggel az aspangi vasut személyvonata beérkezésekor hozzá-surulódott egy ott lévő vonathoz. Öt személykocsi és egy gép megrongálódott. Szerencsére senki sem sérült meg.

— **Kell-e iskola?** Párját ritkító plebiszciumot tartottak Oroszország több kerületében. A hatóságok megkérdézték a parasztokat, vajjon kell-e nekik népiszkola vagy sem. Az orosz kormány ugyanis azzal a tervvel foglalkozik, hogy behozza az általános iskolakötelezettséget, de nehogy ez intézkedés oly véres zavarokra adjon alkalmat, mint amilyeneket néhány egészségügyi rendszabály életbejuttatása annak idején fölkelített, tájékozódni kívánt a központ a parasztnak pedagógiai hangulata felől. A plebiszcium egy pár kerületben már befejezett dolog. Érdekes, hogy például Voronov kormányzóságban mi volt a parasztnak felelete. 88,4 százalék kiváratosnak mondja az iskolázást, 8,9 százalék nem törődik vele és 2,7 százalék feltételelesen elismerte a reform hasznát. Azok, akik nem törődnek a dolggal vagy ellenzik az újítást, kivétel nélkül alföldiek; azok közül, akik elemi iskolát végeztek, csak 0,9 százalék ellenzi a reformot. Azok a parasztnak, akiknek nincs birtokuk, mind az iskola javára nyilatkoznak; azok tehát, akik keserves munkáján keresik meg mindennapi kenyerüket, az iskolázásban segítséget látnak az életért való küzdelemben. Azok között a parasztnak között, akiknek van földjük, aránylag sok az iskola ellensége. A gazdag parasztnak nem tartják szükségesnek az iskolát. Érdekes, hogy a reform ellenzői közül egy sincs a negyven éven alul.

— **Szünetelő vasgyárak.** Temesvárról táviratozzák: Az osztrák-magyar államvasutak resicai acélkohójában szünetel a munka, ami husz év óta nem fordult elő. Több műszaki alkalmazottat és munkást e miatt szabadságnak kellett. Hir szerint legközelebb a társaság resicai acél- és hengerműveiben is megszüntetik részben az üzemet, kivált a vasuti singyártást, mert a társaságnak nincsenek megrendelése.

— **Andrée.** Egy kopenhágai távirat jelenti: Az *Andrée* keresésére indult dán expedíció ma minden eredmény nélkül visszatért. Az expedíció tagjai azt mondják, hogy *Andrée* megtalálására semmi remény sincs.

— **Az utolsó ülés.** Szegedről táviratozzák: A mezőgazdasági kiállítás igazgatósága *Forster Géza* elnöke alatt ma délután tartotta utolsó ülését. A kiállítási iroda holnapolt kezdve Budapesten fog működni, mert a kiállítás leszerelése már teljesen kész. Az állatok elszállítására akadálytalanul történt. A kiállítás számadásai még nincsenek lezárva, de máris bizonyosan megállapítható, hogy 5000 forint deficit lesz, nem számítva ehhez az elszállítás költségeit, melynél a bevétellel szemben 5135 forint hiány mutatkozik. Ez utóbbi összeg fedezését az igazgatóság a várostól fogja kérni.

— **Selejtezés.** A megsárgult papíros sorsa, hogy kidobjuk a tiszta, fehér írományaink közül. A beteg ember sorsa, hogy kiselejtezzük az egészségesek közül. A belügyminiszter, a vallás- és közoktatásügyi miniszter mai rendelete is ilyen selejtezés, amely fáj a kidobottaknak, fáj mindannyiunknak s mégis meg kell hogy legyen. A közoktatásügyi miniszter az iskolák tisztántartására vonatkozó rendelkezésben a *tudóvészben szenvedő tanítóknak és tanítónőkre* is gondol és rendel:

Oly népiszkolai tanítók és tanítónők, kik nyilvánvaló tudóvészben szenvednek, de hivatásuknak még képesek megfelelni, úgy a maguk, mint különösen a vezetésükre bízott gyermekek egészsége érdekében népesebb iskolában vagy éppen nem, vagy csak oly helyeken alkalmaztassanak, ahol a tanterem higiénikus viszonyai elegendő biztosítékot nyújtanak arra, hogy a tudóvésznek róluk a gyermekekre való áttérjedésének veszélye a minimumra száll le, ez okból az egyes osztályokba való beosztás, illetőleg áthelyezés kérdéseinek a királyi tanfelügyelőség figyelmét erre is terjeszse ki.

— **Halálkozás.** *Lichtner Mór* e hónap 16-án harmadik évében korában Budapesten meghalt. *Borsyikievicz Mihály*, a gráci szomorvosi klinika vezető-tanára ma délelőtt meghalt.

— **Szerelmi dráma Miskolcon.** *Miskolcra* megrendítő szerelmi dráma híre érkezik. *Özvegy Leikam Mártonné* leánya, a 17 éves *Ottília* és *Balaton* Jenő, egy kassai születésű tanító a múlt év nyarán egy mulatság alkalmával ismeretséget kötöttek. A fiatalok csakhamar megszerették egymást és szinte elváhatatlanokká lettek. A fiatal tanító megkérte a szép *Ottília* kezét, de *Leikamné* kijelentette, hogy csak az alatt a feltétel alatt adja oda a leányát, ha előbb kinevezik rendes tanítónak egy nagyobb városba. A szerelmesek már az esküvő idejét is kitűzték augusztus végére, de a kinevezés csak nem történt meg s ehhez járult még az is, hogy a tanító szülei sem akarták, hogy a fiu elvegye a leányt. *Leikamné* időközben kitiltotta *Balaton* a házából. A múlt szombatn reggel a leány eltávozott hazáról s még délelőtt sem tért vissza. Délután három órakor értesítették a kétségbeesett anyát, hogy leányát a völgyégyével együtt megtalálták az *Avas* hegyn. súlyos sebekkel. Mindketten vértócsá-

ban fektüdtek; a leány a mellén, a férfi pedig az arcán volt megsebesülve, szerencsére azonban egyiknek sebe sem életveszélyes. A két szerelmezt kórházba vitték. Onnan már bizonyára oltár elé kerülnek.

— **Az élet városa.** *Veszprémben* két hét óta nem volt temetés. A temető kapuja épp úgy be volt csukva, mint ahogy Rómában Janus temploma, mikor nem volt háboru. A halál letette itt a fegyvert s, a veszprémiek már arra készültek, hogy az „Örök élet városa” címet és jellegét adják a városuknak. Tessék vigyázni, sem az ördög, sem a halál nem alszik!

— **A katonai léghajózás rendezése.** A belügyminiszter értesítette az összes törvényhatóságokat, hogy Ausztria-Magyarország és Németország egyezségét kötött, hogy a katonai léghajósok a két állam területén kölcsönösen leszállhatnak. Figyelmeztette azonban a belügyminiszter a hatóságokat, hogy idegen katonai léghajósok az ország területéről fényképfelvételt nem eszközölhetnek, sem pedig postagalombokat nem ereszthetnek fel. Ugyancsak kötelesek az idegen katonai léghajósok ott, ahol leszállnak, a község előjáróságánál jelentkezni és magukat igazolni. Ha leszállás közben valami kárt okoznak, azt megtéríteni tartoznak.

— **Honvágy.** Okuljanak a *Senyák* Katalin történetéből azok, akik minden áron Amerikában keresik a boldogságot s azoközben elfeledik a kenyérből, édes hazai földet. *Senyák* Katalin egy napon elment Abaujmegeyből — Amerikába. New Yorkban beállt szolgálonak s ámbár elég enni valója lett volna, mégis szomorkodott. Amit itthon alig lehetne elképzelni, az ott halálos keserűség lehetett, mert a honvágy gyötörte és *Senyák* Katalin bele akart ugrani a tengerbe. Valamiképpen meg tudták menteni ettől a halálugrástól s elvitték a magyar menedékházba, onnét meg a Hudson-utcai kórházba. *Senyák* Katalinnak itt is volt enni inni valója bőven, áptáltak is, gondolták is, nem látszott rajta semmi betegség nyoma. De a lelke mélyén mégis csak nagy fájdalom emésztette s egyre szülőföldjét, faluját, apját, anyját emlegette. Aztán, hogy senki sem hozta neki oda a hazai föld jótéteményeit, *Senyák* Katalin végre is összeavarta az ágy lepedőjét s egy őrizetlen pillanatban felakasztotta magát. Hogy a dologból még nagyobb legyen a tanulság, ide írjuk, hogy *Senyák* Katalin tótul beszélt itthon is, Amerikában is.

— **Rablógyilkosság Berlinben.** Vasárnapról hétfőre virradó éjjel — mint tudósítónk Berlinből táviratozza — a *Wilhelmstrasse* egyik házában titokzatos gyilkosság történt. Az első emeleti sötét folyosón ráakadtak egy holttestre, amely egészen ki volt fosztogatva. A lakók fölismerték benne *Luigi Valentini* szobrását, akinek tizennygy év óta abban a házában van a műterme. A meggyilkolt Valentini negyvenöt éves volt. Két év előtt sokat beszéltek róla Berlinben, amikor egy család boldogságát feladta és a szerencsétlen férj e miatt öngyilkos lett. A házbeliek azt beszélik, hogy *Luigi Valentini* sürin fogadott a műtermében hölgyvendégeket. Lehetőséges, hogy a gyilkosnak ezek között cinkostársa volt, mert csak ezek közül árulhatta el valaki, hogy a szerencsétlen szobrás minden vagyonát a zsebében szokta hordani.

— **Házasság.** *Dr. Fodor Sándor* eljegyezte *Kecskeméten Klein Olga* kisasszonyt.

— **Magyar rablógyilkosok Amerikában.** Megírtak annak idején, hogy Rio de Janeiroban elfogták egy *Gönczi* nevű magyar embert a feleségével együtt, mert azzal vádolták őket, hogy Berlinben még 1897-ben meggyilkoltak és kiraboltak két védtelen asszonyt. Az elfogatásról újabban a következőket jelentik:

Gönczi nyomára egy bécsi kereskedősegéd vezetett a rió de janeiroi német konzulátus. A kereskedősegéd fénykép után ismerte fel *Gönczi*ket, akik eleinte tagadták a rablógyilkosságot, de elárulta őket az a négy fehér komodor, amelyet még Berlinből magukkal vittek. Nagynehezen ismerték csak be a német konzul előtt, hogy ők a keresettek, de állhatatosan tagadják, hogy a gyilkosságot ők követték volna el. Amerikában *Foene József* és *Anna* néven éltek. *Gönczi* karácsonyra várják Berlinbe. Kiadatása nem fog nehézségbe ütközni, mert Brazília és Németország között olyan szerződés van, hogy a gyilkosokat kiadják egymásnak. *Gönczi* és feleségét a rió de janeiroi német konzul át fogja adni egy német postahajó kapitányának, aki aztán Németországba szállítja őket. *Gönczi* Berlinben üzletet nyitott abban a házában, melyben *Schultz Anguszta* asszony és leánya laktak. A két asszonyt egyszer csak meggyilkolva, lakásukat kirabolva találták. Ugyanazon a napon *Gönczi* a feleségével együtt eltűnt Berlinből. Mikor *Gönczi* üzletét a hatóság kinyitotta, nem találtak egyebet, mint tömörkedő üres skatulyát. Nyilvánvaló volt, hogy *Gönczi* pusztán azért bérletet ki az üzletet, hogy a rablógyilkosságot elkövethesse. A házaspárt két teljes esztendőig hasznaltan üldözte a berlini rendőrség, noha Németország, sőt Európa minden kikötőjében lesték őket; két hónappal a tett után álnévvel és utlevéllel bár német hajón utaztak

el Európából. Azt hiszik egyébiránt, hogy *Göncziné* nem volt mérkes férje büntetlenség és csak abban vétkes, hogy mikor később megtudta a gyilkosságot, nem jelentette föl férjét.

— **Hirtelen halál.** *Dreher István* posta- és táviratírója ma reggel a Vadász-utca 6. szám alatt levő lakásának félreeső helyén halva találták. Valószínűleg szívizélethűdés ölte meg. Holttestét a halál okának megállapítása végett a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **Összeégett asszony.** *Prosinger Albert* géplakatos felesége, született *Rohacsék* Anna ma este felé a Linzer-féle szeszgyárban lévő lakásán égő lámpába petroleumot töltött. A petroleum fellobbant, az asszony ruháját meggyújtotta s a szerencsétlen olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy a Rókus-kórházba kellett szállítani.

— **Az osztályorszájkáté huzása.** Az osztályorszájkáté mai huzásának eredménye a következő: *Tizezer koronát* nyert a 23751 93835, *kétezer koronát* a 19369 62596 23532 42959 15398 80390 57941 46882 76986 17112 40463 53275 97139 73333 65885 33278 26407 51931 47163 87228, *ezer koronát* a 70460 53719 18377 668 38680 49906 60883 75127 78200 6398 74721 74282 23777 29934 53205 39523 19526 90571 76162 52713 93888 34730 70018 32892 29208 85831 38349 28528 83258 99453 91918 36001 2564 87600 88491 14211 64467 71728 83163 76605 33916 25510 53999 84406 27432, *öt száz koronát* az 1909 12354 98421 54218 8349 76694 699 96531 52909 92163 31295 41742 2002 76561 54974 2394 19210 88347 61150 42298 64423 92443 94574 26640 77892 71221 81843 30302 72080 98304 16780 31750 61824 40270 95489 96375 32509 31543 27734 12321 92397 93843 62411 53238 84064 68602 27492 74364 11402 65576 32265 14610 70967 számú sorsjegy.

— **Ös-Zudavarában** a tegnapi első családi est fényesen sikerült. A közönség nagyon jól fogadta az igazgatóságnak azt az intézkedését, hogy a beléptidőket leszállította. Nagy hatást keltett *Bokodi Antal* színtársulatának előadása, valamint a *Mirza Galem* perzsa akrobata-csoport, *Camille Ober* táncosnő és *Lies Alfa* légtornászno mutatóványa. A belépti díj ezental a felnőttek részére 30, és a gyermekek részére 10 krajcár marad.

— **Iskolai hedgűk,** valamint az összes iskolai, hangverseny- és zenekari hangszerek ugy szintén iskolai, egyházi- és szalon harmonikumok és zongorák a legutányosabban szereshetők be *Sternberg Armin* és *Testvére* cs. és kir. udvari hangszergyárosoknál.

Pusztító árvizek.

Budapest, szeptember 18.

A hatalmas folyam, amely máskor áldás az országra, megint veszedelemmel fenyeget. Felső partjain a munkások és a megrémült lakosság ezrei dolgoznak, hogy bilincsbe verjék a fékevesztett hullámokat. A fővárosban egyelőre nem kell félni a veszedelemtől, de azért megnyugvással látja a lakosság a tanács övintézkedéseit. A főváros árvízi bizottsága permanenciában van és főhadiszállását a budai Fiume-szállóban ütötte föl. Még tegnapelőtt elzárták az összes zsilipeket és zsilipes töltést emeltek a Csik-árok ellen, amely két évvel ezelőtt előntette az angyalföldi tébolyda környékét. Attól tartanak a szakkörök, hogy a Duna áradása a fővárosban is sokkal nagyobb lesz, mint 1897. augusztusban, amikor az áradás nagy pusztítást vitt véghez különösen Ujpesten és Ó-Budán.

Tegnap óta lokomobil szivattyuzza a csatornákból a vizet, amely tegnap óta 53 centiméterrel emelkedett, s ma reggel óta az alsó rakodóparttal nyal-dossa. Estig kiönt az alsó partra, s még azután is növekedni fog mintegy 7 méternyi magasságig, azután bekövetkezik az apadás. Az alsó partokon levő összes raktárakat kiürítették, s ma délelőtt a fővámbáz alatti nyílt gyümölcsvásárt is a felső partra helyezték, az összes hajók kikötőhidjait megerősítették s gránitkockákkal terhelték meg. A magas víz dacára ezutal a Margitszigeten nincsen baj; mert az előző évek áradata ellen erős gátakat emeltek, amelyek eddig az áradatot föltartóztatták.

A minisztériumhoz érkezett jelentések szerint a mai vízmagasságok a következők: Linz 420, Stein 582, Bécs 564 centiméter. Itt tegnap óta a Duna ma reggelig változatlan magasság. Pozsony 754, Komárom 624, Budapest 548 centiméter (tegnap óta az áradás 53 cm.), Paks 460, Baja 449, Mohács 472, Gombos 403, Ujvidék 260, Zimony 216, Pancsova 254, Bázias 167, Drenkova 148, Orsova 216 centiméter.

A Dunához közel fekvő házak pincéinek egy-nemelyikébe beszivárgott ugyan a víz, de semmiféle veszedelemtől tartani azért nem kell. A Margitszigetre vezető hid építését a magas vízállás következtében rövid időre be kellett szüntetni, épp úgy a felső rakparton levő tégl- és gránitrakodást is abbahagyták, mert a víz kiöntött a partra. Nagyban hátráltatja a megáradt víz a budai alsó rakodópart építését is, amelyet ma reggel abban is hagytak csak az apadás beálltával folytatják.

A földmívelésügyi miniszter a Felső-Dunán folyó árvédekezéshez újabban ismét 4 állami mérnököt küldött ki, úgy hogy az 5 műszaki tanácsoson

kivül, kik a felügyelettel bizattak meg, a tényleges árvédekezésnél 29 állami mérnök működik. A beérkezett jelentések szerint, dacára annak, hogy a pozsonyi vízállás már 754 centiméter volt reggel 7 órákor és 14 centiméterrel haladta felül az 1897. évi nagy vizet, az árvédelem eddig általában sikerrel folyik és csak Gönyő vidékén öntött el az ár egy magánöblözetet. Ezenkívül Nagy-Lénél, hol 1897-ben töltésszakadás volt, mutatkozott ismét veszélyesebbé várható csurgás, melynek elfogásán dolgoznak, a mentett oldalon pedig biztonság okáért 150 méter hosszban új karika-töltést emelnek. Különbösen mindenütt, hol a töltések átázása észleltetik, állami mérnökök felügyelete alatt éber figyelemmel vannak. Győr városnál a védelem rendben folyik, Győr-szigetnél sincs baj.

A földmívelési miniszter a Budapest alatti folyamszakaszon az árvédekezés felügyeletével Lisznyai D. Tibamér műszaki tanácsost bízta meg, mivel Dolcsko Mihály műszaki tanácsos a Felső-Dunán működik. A Csepel-szigeten Zsák Hugó osztálytanácsos és miniszteri biztos vezetés alatt erélyes védelmi munkálatok vannak folyamatban és az alacsonyabb helyeken nyulgátakat építenek. A Duna a földmívelési minisztérium vizrajzi osztályához érkezett jelentések szerint Bécsből fölfelé apadóban van, lefelé azonban az áradás egyre tart.

Győrben réműlettel várja a lakosság a holnapot, mert szakértői jelentések szerint szerdán este eléri a Duna vize legmagasabb állását és beáll az apadás. A védelem igen nagy és Kvassay Jenő miniszteri tanácsos annak tudatában a megalakult vészbizottságot figyelmeztette komoly munkára:

Kövessenek el minden lehetőt, mert eddig még sohasem látott víztömegre lehetnek elkészülve és olyan katasztrófa érheti Győr városát, mint 1878-ban Szegedet.

Zechmeister polgármester és Odor mérnök, a védekezési bizottság vezetői távirati uton műszaki segítséget kértek a földmívelési minisztériumtól, ahonnan Rieger királyi mérnököt küldötték ki. Délután az ár ellepte a Batthyány- és Kiszfaludy-tereket. Győr-sziget községében huszonnyolc tagú vészbizottság működik Pákozdy mérnök vezetés alatt, egy század katonaság és négy tiszti segítséggel. Orosváron Kolozsváry mérnök vezetése mellett védekeznek az 1897-ikihez már most is hasonló vízállás ellen. Gönyő mellett az országot mentén futó védgát leszakadt, nyulgátat hánynak helyébe. Héderváron a lakosság nem akart munkába állani, miért is Möller István miniszteri biztos karhatalommal kényszerítette őket. Hőgye községet az ár, mint 1897-ben, teljesen elpusztította.

Pozsony, szeptember 18.

Pozsonyban ma elérte a víz legnagyobb magasságát (770 centiméter) s holnapra várják a víz apadását. Sok ház bent a városban is víz alatt van, de veszedelemtől többé nem kell tartani.

Komárom, szeptember 18.

A dunamenti községekben éjjel-nappal dolgoznak a fenyegető ár megfékezésén. A legkétségbeejtőbb a helyzet Nagy Lél községben, ahol gátszakadás folytán nagyborszabású vízműlés keletkezett. Ujabb védelmi munkálatokra 400 deszkát, 10.000 darab zsákot és 5000 faklyát rendeltek a községben. Minthogy a kirendelt kézerő és Komáromból kiküldött katonaság nem győzi a munkát, Sárközy Aurél főispán, mint miniszteri biztos Sopronba táviratozott katonaságot. Azóta a kért segítség, vagy 300 ember meg is jött és hozzáfogott a munkához. A Csallóközben ezer meg ezer ember védekezik az ár ellen, a földmívelési minisztérium szakközvegyeinek felügyelete alatt. Minthogy felülről újabb áradásokat jelentettek, az árvédelmi munkálatok teljesítésére a csallóközi és csilizközi ármentesítő társulat az összes mérnököket kirendelte, akik éjjel is, faklyák fénye mellett, teljesítik az árvédelmi munkálatokat.

A csallóközi ármentesítő társulat gátjait, amelyek 6 méter magasságu vízállás ellen még megvédik Csallóköz népét a katasztrófa ellen, ma már elégteleneknek bizonyultak, úgy, hogy most a társulat gátjait az egész Duna mentén 4 m-es új nyulgátakkal kell ellátni, hogy a fenyegető árvíz-veszély megakadályozható legyen. A nyulgátakat emelésére nagy közerőt rendeltek ki és most két nap óta több mint ezer ember végzi a munkálatokat. A munka teljesítésére azonkívül Sárközy Aurél vármegyei főispán és a csallóközi ármentesítő társulat kormánybiztosa megkereste a komáromi katonai helyőrségi parancsnokot, hogy ez sürgősen katonai segítséget küldjön. A parancsnok rögtön a megkeresés megtörténte után a rendelkezésére álló katonák közül 700 embert kirendelt, akik különvonalattal siettek a veszély színhelyére, hogy a legveszedelmesebb helyeken az árvédelmi munkálatokat teljesítsék.

A védelmi munkálatok vezetésére a földmívelési ügyi miniszter Komáromvármegye folyamalmérnökeinek és az ármentesítő társulat mérnökeinek kívül három királyi mérnököt küldött ki Komáromvármegyébe, akik a munkálatok teljesítésére máris megjelentek. Ezekon kívül a földmívelési minisztérium részéről Gulovszky János műszaki tanácsos küldetett ki az ármentesítő munkálatok felügyeletének teljesítésére. A vészbizottság is megalakult. A bizottság tagjai: Ghyoczy Dénes alispán, Erdély Gáspár megyei főjegyző, akik éjjel is szolgálatot teljesítenek az ármentesítő társulat hivatalos helyiségében, hogy a védelemnek szükséges faanyagot azonnal a helyszínére kiszállítsák. Az árvíz idejére kiadta a kereskedelemügyi miniszter azt az utasítást, hogy a telefon- és táviróhivatal éjjel is teljesítsen szolgálatot. Ez intézkedés a Csallóköz több községére is kiterjed.

Almásfűzöttön is erélyes folyik a védekezés munkája, amelyben 50 katonára is segédkezik. Duna-Órszón, amely a földmívelési miniszter birtoka, Filó János komáromvárosi mérnök ügyel a védekező munkálatokra. És mialatt a vidéken nagy rettegés szállja meg a lakosságot, Komárom városában is igen komolyra fordult a veszedelem. Az ár előntötte már az Erzsébet-szigetet és veszélyezteti a magyar folyamhajózási-társaság műhelyét, azonkívül ellepte a sétatert és sirlalmas pusztítást okozott az ültetvényekben.

Esztergom, szeptember 18.

A Duna folytonos rohamos áradása folytán mind fenyegetőbbé válik a helyzet. A vészbizottság a hajnali órákban megalakult és azóta permanenciában van. Szentkirályi, Körtvélyes szigetek, a primási kertek teljesen víz alatt vannak. Az áradat a budai utcán át behatolt a kispicra és a téthi országútra. A város védő sáncokra most vonulnak ki az utászkatonák Kulcsár és Vavrík tisztek parancsnoksága alatt. Nagyon félnek attól, hogy az áradás áttörni a sáncokat, mert ez esetben házmagasságu víz borul Tabán városrésze. El városrész lakói a mai éjszaka ébren töltik. Az áradás előntötte Párkány és más szomszédos községek határát is. Rettegve gondol a város arra az eshetőségre, hogy a vízállás eléri azt a magasságot, amely 1850-ben oly katasztrófát hozott a városra.

Mohács, szeptember 18.

A Duna tegnap óta megint két méterrel áradt. A védelmi intézkedések Szinkovics főszolgabíró vezetés alatt fokozott erővel folynak.

Bécs, szeptember 18.

A Duna vize apadóban van, bár az apadás még igen jelentéktelen, mindazonáltal várható, hogy a kiöntött ár holnap reggelre visszatér medrébe.

Linz, szeptember 18.

A Duna és mellékfolyóinak vízállása állandóan apad. A vöcklabrucki kerületben nagy kárt okozott az árvíz. Vöcklabruck külvárosát előntötte a víz, úgy hogy a lakókat ki kellett telepíteni. Frankmarktban és más községekben csak életveszélyvel lehetett megmenteni néhány embert.

Gráo, szeptember 18.

A Grazer Zeitung közlése szerint ő felsége a stájerországi árvízkarcoltatnak 8000 frtot adományozott magánpénztárából.

München, szeptember 18.

A városi tanács mai ülésén Borscht polgármester közölte, hogy a régens herceg kifejezte azt a szándékát, hogy a beomlott Prinz regent-hidat saját költségén újból felépítteti és másodsorú München városnak ajándékozza.

A földmívelési miniszterhez beérkezett jelentések, a lassan, de még folytonosan emelkedő áradat ellenére is, eléggé megnyugtatóak. A leginkább fenyegető Felső-Duna mentén a védelmi munkálatok részben katonaság közreműködésével minden vonalon rendben és eddig sikerrel folynak. Csak a gönyői határban öntött el az ár mintegy 400-500 holdat és elárasztotta Szögye község alacsonyabb helyeit, de nagyobb baj eddig nem fordult elő.

Győr város polgármestere táviratilag a következő sorok közöttételére kért fel bennünket:

Győr szabad királyi város árvédelmi vészbizottsága Nándory Nándor miniszteri tanácsos, kiküldött árvédelmi biztos nevében és felhatalmazásából is ezennel ki jelentjük, hogy a mai budapesti lapokban közzétett az a közlemény, mintha Győr város megmentése végett szükség esetén a védőtöltések átvágása Győr-Szigetnél akár az árvédelmi vészbizottság, akár a miniszteri biztos ur részéről elhatározott volna, minden alapot nélkülöző koholmány.

Zechmeister
polgármester.

Búcsu.

Búsan, könnyezve jár ma Pest Dohányos ifjúsága, Mert gyászt hozott reá ez est, Mert az, mi néki drága, Mi minden kincsénél többet ér, S édesebb, mint a méz is, Ma-holnap már nyugodni tér A trafikos poézis!

Az állam most nyakunkba varr Mindent! Az lesz a bosszu, Hogy nem kell majd rövid szivar, És nem kell majd a hosszu! Mert senki sem vesz majd dohányt Se szárazat, se szépet, Ha számúvén sok ifju lányt Felállítják a gépet!

Gépet! A gondolatra már Borzong mindenki háta S mindenki szitkozódva vár Óh szivar automáta! A gépek száma egyre nő, S bár nem vágyott utána Egy szív se, im divatba jó A Trafik-Quisisana!

Kik fájlalják inkább a bajt, A férfiak, a nők-e? A szivarról ki mondja majd, Hogy úgy szép, hogy ha szóke? S barnára festve bár a gép, Egy géphez ki akarna Suttogva szólni így: — Be szép A trabukó, ha barna?

Bosszuból majd felannyi fogy Szivar, de óh mit ér ez? Ki tudná azt leírni, hogy Sok ifjú szív mit érez? A bölcs tanács, mely megtagad Annyit, és annyit elvét, Azt, hogy: Szolgálj ki önmagad! Mért pártolá ez elvet?

Mely minden kincsénél többet ér, S édesebb, mint a méz is, Ma-holnap már nyugodni tér A szép trafik-poézis! Sok füstbe ment reményt temet Sok vidám ifju máma!... Bár olvasná el versemet A Trafik-Quisisana!

—kó.

FŐVÁROS.

(*) **Délutáni munka a hivatalban.** *Herein* Károly tanácsjegyző, aki most a szabadságon levő Falter Ferenc adóügyi tanácsost helyettesíti, elrendelte, hogy a számviteli hivatalokban délután is végezzék a főhalmazódot teendőket a tisztviselők. Főleg azért van erre szükség, hogy az évről számadásokkal elkészülhessenek.

(*) **A koronázási jubileum-díj.** A Ferenc József koronázási jubileum-alapítványból az idén az ipari szakot megillető díjra a következőket ajánlja az Országos Ipartestület: *Bárd* Sándor kárpitos- és díszítő-segédet, *Czecei* Ádám cipész-segédet, *Rád* Kálmán építőiparos-pallér, *Weiss* Hugó J. órásségédet, *Weiss* Gyula iparművészeti szobrászts az esetre, ha ezek közül egy vagy másik a fővárosból eltávozott volna, *Bukovszky* Bertalan betűszedő és Nagy Jenő műasztalost. A tanács ezt a javaslatot a közgyűlés elé terjeszti.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Blaha Lujza a Vígyszínházban.** *Blaha* Lujza, holnap, kedden lép föl először a *Vígyszínházban* *Arany Kakas* című bohózatban. A művésznek egész héten próbákat tartott szerepéből és maga választotta meg a dalokat is, amelyeket énekelni fog. *Blaha* Lujza vendégszereplése Szikra Julison kívül még egy énekes alakot teremtett a darabban és ez *Fürge* Tóni pincér; a művésznő egy duett-népdalt énekel *Hegedűs* Gyulával, aki a pincért játszza. *Blaha* Lujza vígyszínházi vendégszereplése különben a legszelebb körökben nagy érdeklődést keltett. *Arany Kakas* című bohózat holnap előadása, a művésznő vendégszereplése által, a legérdekesebb repriz-számba megy.

** **Magyar énekesnő Bécsben.** *Révi* Aurélia, a *Népszínház* volt tagja tegnap lépett fel először a bécsi *Carl-Theater*ben a *Michu-lányok*ban. A bécsi kritika elég kedvezően nyilatkozik a fiatal magyar énekesnő első debütéről.

** A Nemzeti Színházról. Sz. Prielle Kornélia három havi szabadsága után holnap, kedden lép föl először Csiky Nagymama című vígjátékában. P. Márkus Emilia csütörtökön, e hó 21-én játszik először a szünet után a Folt, a mely tisztú című darabban.

** Mary Halton vendégszínház. Miss Mary Halton levelet intézett a Magyar Színház igazgató-ságához, amely szerint tavaly betegsége miatt elmaradt vendégszínházait e héten akarja lejátszani. E négy vendégszínház, amelyre jegyeket a Magyar Színház pénztáráról már holnapról, keddtől kezdve lehet váltani, pénteken 22-én, szombaton 23-án, hétfőn 25-én és kedden 26-án lesz. A művésznő mind a négy estén *A Gésák* Mimózáját éneklé, a tavaly előadott betétekkel.

** Hírek a Városligeti Színházról. A Városligeti Színházban szerdán lesz Fodor Bertalan karmester jutalomjátéka, mely alkalommal Offenbach operettje, a Hoffmann meséi kerül színpadra. Az operettben mint vendég, Leopold Franciska, a debreceni színház jeles primadonnája lép föl a harmas fő nő szerepében. A művésznő vidéki színházakon mint operanékesnő nagy sikereket aratott. — Csütörtökön a *Lilit* adják, a címzesebben Sik Gizellával, aki most Solymossy-színésziskolájának a növendéke. — Szombaton a székesfővárosi m. kir. államrendőrség tisztikarának nyugdíjpótló és segélyező-egyesülete javára Strauss operettje *A börgér* kerül színpadra. Ez alkalommal Eisenstein szerepét Németh József, Froesch szerepét pedig Ujvári Karoly, a Népszínház jeles művészei játszzák. A játékokon célra való tekintettel a helyarákat mérsékelten felemlik. A szombati előadáshoz már most lehet jegyeket váltani.

** A megváltozott Duse. Berlini levelezőnk írja: A kicsi, de nagyon szép *Lessing-Theater* nézőtere zsufolásig megtelt ma este elegáns közönséggel, amely kíváncsian nézett elejébe a világhírű tragika „uj” Gauthier Margitjának. Duse ugyanis a *Berliner Lokalanzeiger* kritikusa után világgá kürtölte, hogy három év óta egészen megváltozott az ő Margitja. Párisban sokat érintkezett a fiatal Dumas legkiválóbb ismerőivel, tanulmányozta a félvilági hölgyek pszichológiáját, magaviseletüket és rájött, hogy az ő eddigi Margitjában igen sok volt a forró Olaszthon hevesvéri asszonyaiból és úgy hiszi, hogy a mostani „uj” Kamélláshölgye „valódi francia.” Szegény Duse erősen csalódott. Az ő mai Margitja csak szárazabb, unalmasabb és a maga szentimentalizmusában még hazugabb lett. A közönség, amelyről kiváló német kritikusok azt mondták nekem, hogy a birodalmi főváros szellemi és pénzügyi arisztokráciájának elitjéből sorakozott, nem is fogadta Dusét olyan lelkesedéssel, mint három évvel ezelőtt. Vajjon csak gyöngébb alakítása az oka ennek? Nem egészen. Sokkal nagyobb baja Dusenak az, hogy erősen megvénült. Látni ezt arcan, minden mozdulatán és hallani hangjából, amely tökéletesen elvesztette még három év előtt meglepő csengését. Felkerestem Duse impresszárióját, Schürmann urat. A német nevű francia természetesen a legnagyobb beérgetéssel beszél a tragikáról. Elmondotta, hogy Berlinből *Borostölbe*, majd *Bukaresztbe* és *Bécsbe* mennek és október 26-án végre *Budapestre* megy Duse. Budapestet öt előadást szándékoznak rendezni; a következő négyben már meg is állapodtak: *Sudermann-tól: Otthon*, *Shakespeare-től: Antonius és Cleopatra*, *D'Annunzio-tól: Jukunda* és végre *Pinerotól: Második feleség*. Az előadásokat valószínűleg a Népszínházban tartják meg, de ez még nem bizonyos, amennyiben *Porzsoló* igazgató még nem adott feleletet az impresszárió megkeresésére. (s. gy.)

** Mahler és a bécsi filharmonikusok. Mahler Gusztávot a bécsi filharmonikusok kibékítették. Tegnap küldöttség járt nála, amely kijelentette, hogy az ellene irányult agitációknak a jövőben vége lesz s erre Mahler elvállalta a filharmonikus hangversenyek dirigálását.

** A pozsonyi színház megnyitása. A pozsonyi színház új évadja e hónap végén kezdődik, amint ismeretes, magyar és német társulattal. Az első előadás, szeptember harmincadikán magyar s programja a következő lesz:

Fészekrakás, költemény, írta Relle Iván, szavalja Beregi Oszkár, a Nemzeti Színház tagja. *Hunyadi László*, nyitány, előadja a zenekar; *Himnusz*, éneklé az összes magyar személyzet. Ezek után az ember tragédiája kerül színpadra.

** Szerecsen opera. Egyik londoni színház exotikus operát mutat be a jövő hónapban. Címe: *Az emberek királya*. Szöveggényvét Dembár Pál, zenéjét Cook Marion írta. Mind a kettő szerecsen.

** Wagner özevgye Párisban. Wagner Cosima asszony a napokban Párisba megy, hogy részt vegyen a nagy operában előadásra kerülő *Tristan és Izolda* próbáiban. Wagner asszony *Lamoureux* karmesterrel együtt fogja vezetni a próbákat és a bayreuthi tradícióhoz híven kívánja az operát előadni. A dalmú október havában kerül előadásra.

** Villamossal futtató színház. Megvan az első színház, amelyet villamossal fűtenek s ez a színház természetesen Amerikában van, *Luenos-Annes*-ben, Argentína köztársaság fővárosában. A fűtést természetesen lehet mérsékelni, vagy fokozni s egy föld alatt épült, vasajtóval elzárt fűtőkészülék kormányozzák. Hogy a villamos fűtőkészülék sok pénzbe került, maától értendő.

** Calvé asszony szeszélye. Calvé asszonynak, a párisi nagy opera primadonnájának, mint a primadonnáknak általában, különös szeszélyeik vannak. A francia művésznő legújabb szeszélye elég rendkívüli. Calvé asszony ugyanis a fejébe vette, hogy még életében elkészíteti a — siremlékét s a művésznő most egy kiváló francia szobrászok modellét áll ehhez az emlékhöz. Az emlék életnagyságban örökíti meg Calvé asszonyt legkedvesebb szerepében, Ophéliában.

** Angol lord a színházban. Az angol előkelő arisztokrácia egyik tagja, *Yarmont* lord, a színészpályára lép és egyik newyorki színházhoz szerződött. A lord nagy sikereket aratott — műkedvelői előadásokon és ez birta rá a szokatlan pályaválasztásra. Első sikerét *Cartonnek* egy darabjában aratta, ezért a newyorki színházban is ennek az írónak egy darabjában akar először fellépni. A lord különben milliomas s mint ilyenek a színészpályája elég — tűrhető lesz.

** Duse Eleonora leánya. Duse Eleonora, a világhírű olasz tragika leánya betöltötte tizenhetedik életévét és édes anyja kivette abból a drezdai nevelőtintézetből, amelyben a művésznő neveltette. Duse kisasszony most *Berlinben* van anyjával. Egy olasz újság azt az érdekes hírt közli, hogy Duse leányában nagy színpadi tehetség van, de a művésznő semmi körülmények közt nem akarja, hogy a deszkákra lépjen.

— Nem kívánom, hogy nagygyá legyem. — mondta állítólag Duse Eleonora, — de azt akarom, hogy boldog legyem, ami én soha sem voltam!

** Színműró herceg. *Wrede* német herceg, aki *Jog önmagunkra* című első színművével több német színpadon szép sikert aratott, új vígjátékot írt. A herceg ezuttal *Prasch*-sal, a berlini udvari színházak intendánsával társzerzőségben írta darabját, amely még ebben az évadban kerül bemutatásra *Berlinben*.

** Vidéki színházak. *Irsai* Leó, a *Vigszínház* színésziskolájának jelesen végzett növendékét, *Dobó* Sándor győri színház igazgató szerződtette énekes színésznek.

** Külföldi színházak. *Rejane* asszony október havában *Bécsben*, a *Reimund-Theaterben* lép föl. Társulatában a nevesebb párisi színészek közül ott vannak: *Monteux*, *Maur* és *Duluc-Crozet* asszonyok. — *Gracián* tegnap nyitották meg az új városi színházat. A színház ezerhatszáz nézőre épült.

** Az Operaház előadása otthon. A magyar királyi Operaházban holnap (kedden) este a *Hadifogoly* és a *Hőpohely* dalműve kerülnek színpadra. A *Telefon* *Hirmondó* az előadást közvetíteni fogja s így az előfizetők otthon is végighallgathatják. Opera után 11 óráig felváltva *katonazené* és *cigánymuzsika* lesz hallható a kagylókon.

Eszter.

— Szerző a darabjáról. —

Budapest, szeptember 18.

Darabommal kapcsolatosan a zsidó muzsikáról akartam egy szigorúan szakmabeli cikket írni, de elkéstem vele, mert a mai napig sem kaptam meg a szükséges értesítéseket Babiloniából. Igen, Babiloniából. Az ottani arkeológusokhoz fordultam felvilágosításért a felől, hogy minő ellenpontozati szabályok érvényesültek az ó-heber zsidó muzsikában.

Nézetem szerint ugyanis csak a babiloni arkeológusok világíthatják meg azt a kérdést, hogy minő volt az ó-korbeli zsidók muzsikája? Mert hogy volt, az kétségtelen. Sőt azt is tudjuk, hogy például a táncot istennek tetsző mulatságnak tekintették, s hogy Dávid az ó remek zsolnárait nem deklamálásra, hanem zenei ritmusokra rendezte be.

Fájdalom, az erre vonatkozó partitúrák és énekstimmek Nabukodonozor inváziójával elvesztek. Valószínű, hogy a hódító zsarnok azokat a templomi szent énekekkel együtt magával vitte Babiloniába, hol, sajnos, elkallódtak. Én legalább nem tudtam nyomukra akadni. Sőt úgy tudom, *Kövessy* barátom sem, bármilyen szaktekintély és szanszkrit zenei dolgokban.

Pedig az lett volna az igaz színházi sláger, ha valamelyik zsolnárt az ó-kori *Goldfaden* eredeti partitúrája nyomán lehetett volna a közönségnek bemutatni.

De erről egyelőre le kell tennünk. Ezzel a lesumtó érzéssel írtam meg a bibliai melodramát a szépséges *Eszterről*, ki több mint 2000 év előtt már mesés népszerűségnek örvendett Izraelben. És méltán. Ő alapította meg a zsidó farsangot, a Purimot, az ő nevét dicsőítve vigadnak ma is Ádár havának 13-án hitsorsosai Hámán (az ó-kori *Mercier* tábornok) csufos pusztulásán.

Megvallom, ez a népszerűség esábitott arra, hogy Eszter történetét dramatizáljam. De egyéb is: *Kövessy* kollégám metsző gunya.

Mikor ugyanis Sulamithnak 50-ik előadását jubilálta, egy belépőjegyet kértem tőle. Nos, *Kövessy*, ki egyébként csupa előzékenység, s kihez engem több mint két évtizednek barátsága fűz, gunyosan szemembe keacogott:

— Haha! — mondá — Sulamithoz jegyet? Te naiv lélek . . .

Ekkor kezdtem komolyan hinni Sulamith sikerében, ekkor ébredt fel bennem az alvó konkurrens. Szóval, megírtam *Esztert*. Mikor készen volt. be-

hunyt szemmel elfogadtam előadásra. Azt hiszem, nyájassabban még soha sem bánt igazgató szerzővel. De ez végre is színházam belső ügye.

A darab egy hét óta van műsoron, de Babiloniából hangjegyeket nem kapván, kénytelen voltam *Goldfaden Singer Nándorra* magyarosítani, vagyis az utóbbival megírni a zenét.

Talán nem is vesztettem vele, mert *Singer* zenéje napról-napra jobbra hódít, s ha megérjük az 50-ik előadást, s ha *Kövessy* kollégám érdeklődne a jubilaris előadás iránt, akkor talán én is . . . No, de erről ráérünk majd akkor beszélni.

A fentebbiekből láthatja a tisztelt szerkesztő ur, hogy a szerző mért ad oly elkésve számot a darabjáról, de Babilonia tényleg oly messze van, s az összeköttetés oly gyarló ezzel a romokban heverő ázsiai metropolissal, hogy a zsidó zenéről máig sem tudok semmi egyebet írni, mint azt, hogy bájos, dalamos és közeli atyafiságban áll a magyar zenével, amelyről szintén nem tudom bizonyosan, hogy cigánymuzsika-e, avagy magyar?

Annyi azonban kétségtelen, hogy aki a *Kolnér* egyszer hallja, az nem kérdezi, hogy a *Vörös* tengeren át származott-e hozzánk, hanem gyönyörködik fenséges ritmusában faj, felekezet és korszaklönbség nélkül.

Ennél remekebbet a zsidó zenei géniusz nem teremtet s nekem első dolgom volt ezt a gyönyörű melódiát *Eszteremnek* lefoglalni.

Ennél jobbat Babiloniából sem remélhetek.

Zöldi Márton.

MŰVÉSZET.

□ **Uj női festőiskola.** A fővárosban az általam női festőiskola eddig az egyedüli intézet volt, ahol a nők művészi pályára készülhettek. A korlátozott számú helyeket el is foglalták a hivatásos női festőnövendékek. Műkedvelők és az előkelő körök művészajlamu hölgyei azonban nem igen képezhették ki magukat gyakorlatilag a festőművészetben. Két ismert jeles művész, *Karlovsky* Bertalan és *Tolnay* Ákos most e hiányon kíván segíteni és női festőiskolát nyit a *Rottenbiller-utca* 46. számú házban levő gyönyörű műteremben. A tanfolyam október 1-én kezdődik és majus 1-ig tart. A résztvevők kiképzését nyerne a rajzolásban és a természet (modell) után való festésben. Beiratkozni lehet október elsőjéig naponta délután 3—5 óra közt *Karlovsky* Bertalan *Damjanich-utca* 32. sz. műtermében.

SPORT.

*. **Az elmaradt bécsi löversenyek.** Az árvíz miatt egyelőre elmaradt négy bécsi versenynapot, melyről úgy volt, hogy egészen leveszik az idei programról, mint értesülünk, mégis meg fogják tartani és pedig október 15-ikétől 18-ikáig. A budapesti őszi meeting ugyanis október 10-ikén végződik, a bécsi pedig csak 19-ikén kezdődnek s így az e közti idő bizonyul legalkalmasabbnak az elmaradt versenynapok megtartására. A Lovar-egylet a versenyszabályok értelmében az első nyolc napon át csak 24—24 órára halaszthatja el a versenyt, ez azonban ezuttal csak formalitás, mert a *Freudenau* pályája úgy meg van rongálva, hogy jó lesz, ha az októberi meetingen rendes versenyeket lehet tartani rajta. A *Freudenau*ban levő lovak nagy része még ma elutazott *Budapestre*, a többi holnap indul el.

*. **Két nagy verseny Párisban.** Az 50.000 frankos *Prix Royal* oak, mely a *longchamps* őszi meeting legérdekesebb versenye s amelyben *Gobseck*, *Galifard* és *Namouna* baden-badeni leverője is futott, a Sportérsítő távirati jelentése szerint *Perth* győzelmével végződött. Második *Gobseck*, harmadik *Velasquez* lett. *Perth* a *Mons. Caillaud* tulajdona s kétségkívül legjobb lova ez idén Franciaországnak, mert mai győzelmét megelőzőleg ő nyerte meg az idei *Derbyt* és *Grand prix* is, mely mindkettőben *Velasquez*, a mostani harmadik volt legkeményebb ellenfele. Most azonban a badeni nyert *Gobseck* tekintetű *Perth* után a legjobb francia három évesnek. A *Royal Oak* díjon kívül ugyancsak ma dől el a 25.000 frankos *Omnium* is, melynek *Sospiro*, a baden-badeni favorit volt egyik favoritja. A versenyt a parányi testű *Cocote* nyerte meg. A két érdekes versenyről a következő tudósítás számol:

Prix Royal Oak. Díj 50.000 frank. Távolság 3000 méter. *Monsieur Caillaud Perthje* (T. Lane) első, *Comte de Juigné Gobseckje* (Fearis) második, *Monsieur de Ghest Velasquezje* (Madge) harmadik. Azután *Pégase*, *Herni*, *Chat Botté*, *Maurice*. Egy hosszal könnyen nyerve, 1 1/2 hosszal harmadik.

Omnium. Handicap. Díj 25.000 frank. Távolság 2400 méter. *H. Delamarre Cocoteja* (Price) első, *Comte de Fels Barbanegréje* (Spears) második. *Baron Dei-*

narçay Artigesje (Young) harmadik. Futott tizenhét ló. Küzdelem után félhosszal nyerve, nyakhosszal harmadik.

Gobseck október 8-ikán ismét összekerül mai legyőzőjével a 100.000 koronás Prix de Conseil Municipalan.

Prinz Ratibor-verseny. Ma dőlt el Berlinben, távirati jelentésünk szerint, a 20.000 márkás Prinz Ratibor-verseny, a két évesek egyik legnagyobb versenyére, s ez is a bécsi Derby favorit *Don José* győzelmével végződött. Érdekes volt, hogy ezuttal futott először a graditzi ménes *Pompja*, melyet néhány nap mulva Budapestre hoznak, hogy a Szent László díjért fusson. *Pomp* csak harmadik lett. A verseny részletes eredménye a következő:

Prinz Ratibor-verseny. Díj 20.000 márká. Távol-ság 1200 méter. Báró Oppenheim E. *Don Joséja* (Toon) első, Lang Pucho? *Hagenja* (Jones) második, Graditzi-ménis *Pompja* (Ballantine) harmadik. Futottak még: *Schwarzenstein*, *Siedlichfür*, *Gabiano*, *Sahn*. Totalizátor: 10:18. Helyrefogadások: I. 20:33, II. 20:150.

A Jubileumdíj kvótái. A tegnapi eldőltszencziációs eredményű Jubileumdíjban, melynek győztesére, *Inländerne* 176 forint volt úttért a totalizátorkvóta, a többi lovak osztaléka a következő lett volna: *Komámasszony* 14, *Cromwell* és *Rio Tinto* 18, *Busserl* és *Per Butters* 22, *Chryseis* 28, *Zászlós* 85, *Iro* 108, *Maikönig* 204.

Nyilttér.

EGYÉVI ÖNKÉNTESK

legjobban és legolcsóbban szerezhetik be felszereléseiket az előnyösen ismert

BLUM ÉS TÁRSA

szerb királyi udvari szállító és ő cs. és kir. Fensége József főherceg udvari szállítója cégénél.

Budapest, IV. ker. Sütő-utca 2. szám Szervita-ter sarkán.

Sorozókötelesek ingyen és bérmentve kapnak oly árjegyzéket, mely az egy éves önkéntes év elnyerésére vonatkozó magyar és német szövegű **védőnyilatkozatokat, utasításokat és folyamodványtípusokat** tartalmazza. Mindennemű felvilágosítás legnagyobb készséggel adatik.

Magyar Gramofon-lemezek megérkeztek.

„YOST” írógép

részvénytársaság

Erzsébet-körút 9—11. New-York palota.

(Az s rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Nemes érzelmek.** *Czigler* Nándor gyászban volt, mélységes gyászban. Semmi földi örömben nem akart ő már részt kérni s ha enni nem kellene az embernek, még erről a gyönyörűségről is lemondott volna. Így azonban beült a korezmába vacsorálni. Kurina Kálmán cigányprimás igen jó muzsikusságon, de azt sehogysem találhatja ki magától, hogy *Czigler* Nándor gyászárt sérti az ő hegedűje. Oda ment hát a busuló emberhez s fülebe huzta a nótát.

— Eredj innen! Gyászban vagyok.

A cigány azonban bizott a hegedűjében.

— Majd megvizsgálom én az urat — mondta s huzta tovább. Talán máig is huzná, ha *Czigler* ki nem kapja a cigány kezéből a hegedűt, s úgy földhöz nem vágja, hogy ezer darabra törött. Idegen ingó rongálása miatt került ma a törvényszék elé, ahol azt kérdezték tőle, hogy minek megy korezmába, ha gyászban van.

— Hát csak kell valamit ennem, ha gyászban vagyok is különben.

A törvényszék nyolc napi fogházra ítélte a zenyegülő, gyászos *Czigler*et.

§§ **A Tatayék megkereszteltetése.** *Fabián* Dénes újpesti református segédlelkész ma vallás elleni kihágás vétségével vádolva állott a büntető járásbírósg előtt. Vádolt társa is voltak *Fabián* Dénesnek, *Tatay* Vilmosné, a megkeresztelt *Tatay* gyerek édes anyja. A panaszt, maga a férj *Tatay* Vilmos tette meg ellenük, mert felesége egy hónapos kis gyermekét, a férj tudta és beleegyezése nélkül a református lelkészhez vitte s a református vallásra kereszteltette. A vádolt lelkész avval védekezett, hogy őt *Tatay* né tévedésbe ejtette, *Kabdebó* bírónak *Fabián* Dénest 50 forint, *Tatay* né pedig 30 forint pénzbüntetésre ítélte.

§§ **Halálós ítélet.** *Magyar* Pál egy átmulatott éjszaka után széles verekedő kedvében úgy fejbe ütötte *Korsós* Benő hűségos pajtását, hogy az eszméletlenül rogyott a földre s a szenvedett sérülések következtében két hét mulva meghalt. A pestvidéki királyi büntető törvényszék halálát okozó súlyos testi sértés büntetése miatt helyezte vád alá. *Magyar* Pált a törvényszék bűnösnek találta a terhére rótt bün-

eselekményben s ezért öt évi fegyházra és három évi jogvesztésre ítélte.

§§ **Várkonyi szabadiában.** Várkonyi István, a tavalyi szocialista mozgalom folytán országos hírűvé vált szocialista apostol, aki most a törvény által reá rótt egy évi fogságbüntetésének utolsó napjait tölti a gyűjtőfogházban, október 3-ikán szabadul ki a fogságból. Várkonyinak még egy kisebb jelentőségű pöre befejezetlen, melyet sajtórendőri kihágás miatt indítottak ellene. Várkonyi — mint egy könyomatós írja — egyelőre minden mozgalomtól távol marad és szándéka csapádjával együtt kiköltözködni Svájcba.

TÁVIRATOK.

Lemberg, szeptember 18. *Dzieduszycki* Vladimir volt tartományi marsall, az urakházának tagja, ma poturyczai birtokán meghalt.

Róma, szeptember 18. *Prampolini* szocialista képviselő, akit azzal vádolnak, hogy a kamara június 30-iki ülésén földhöz vágta az urnákat, ma délután önként jelentkezett a római bíróságnál, amely átkísértette a Regina coeli-fogházba. *Morgari*, *Defelice* és *Bissolati* képviselők, kiket ugyanezzel a vétség-gel vádolnak, ez idő szerint külföldön vannak.

Császárok utazása.

Berlin, szeptember 18. *Vilmos* császár ma délután Hubertusstockból Svédországba utazott.

Kopenhága, szeptember 18. A bernstorffi kastélyból jelentik: Az orosz cári pár szerdán a *Standard* yachton *Kielbe* utazik, ahová csütörtökre érkezik. A cári pár két napot tölt *Henrik* porosz herceg feleségénél, azután pedig négy hétre *Darmstadtba* utazik. *Darmstadt*ból ő felségei *Skierniewicébe* utaznak, ahol vadászatok lesznek, onnan pedig hazatérnek.

Poroszország válság előtt.

Köln, szeptember 18. A *Kölnische Zeitung* feltűnést keltő vezércikket közöl, amely a legnagyobb mértékben megérdemli a figyelmet. A lap szerint Poroszország államéletében nagy konfliktus tört ki, ami kétségbe sem vonható. Legközelebb mindenki észre fogja venni, hogy nagy államakió köszönt be, s hogy hatalmas viad kezdődik alkotmányos évekért. A porosz állam messzire kinyúló belső küzdelem előtt áll, arról van szó, hogy összes szellemi és erkölcsi erőinek megfeszítésével legyőzze a partikularisztikus törekvéseket. A konzervatívoknak alkalmuk lesz még egyszer levizsgálni gazdasági tudományukból: ha ismét megbuknak, akkor mindenkorra kizárják őket a magasabb állami szolgálatból.

A szerb összeesküvők pöre.

Belgrád, szeptember 18. A mai délelőtti tárgyalás megnyitása után felolvasták a közigazgatási hatóságoknak a vádlottakról szóló erkölcsi bizonyítványait. A bizonyítványok mind kedvezőek.

Azután *Szimics* Vasza államügyész elmondta vádbeszédét. Valamennyi vádolt ellen fenn tartja a vádat és megbüntetéseket kéri felségárusítás miatt.

A védők közül elsőnek *Dimitrijevic* Duja ügyvéd, *Knezevic* védője szóval föl. Azt fejtegeti, hogy a mérénylő közönséges gyilkos, de nem felségárusító. *Knezevic* valószínűleg még nem mondta meg a teljes igazságot. Ne ítéljék halálra, hanem börtönre, hogy később még meg lehessen tudni a teljes, tiszta igazságot, amely ma még homályba van burkolva.

Mosetic ügyvéd, *Nikolic*, *Protic* és *Sztanovic* védője, hevesen megtagadja a rendőrséget, amely szerinte elhamarkodottan végezte a vizsgálatot. Tagadja, hogy *Milán* trónörökös jogokat élvez. Ha *Sándor* király meghal, *Milán* király trónra juthat ugyan, de nem örökösödés, hanem választás útján, mint első ízben. *Milán* ellen tehát nem lehet felségárusítás elkövetni. *Markovic* *Milutin*, *Pasic* ügyvédje, valamennyi vádolt felmentését kívánja *Korezevic* kivételével.

Korajovanovic, *Tansanovic* védője, felsorolja azokat az érdemeket, amelyeket kliense Szerbia körül szerzett és arra a következtetésre jut, hogy egy ilyen érdemű ember nem lehet felségértő. Kéri a törvényszéket, hogy mentse fel *Tansanovic*ot.

A védők holnap valószínűleg befejezik beszédüket, az ítélet kihirdetése csütörtökre várható.

A Dreyfus-ügy.

London, szeptember 18. Arra a hírre, hogy *Dreyfus*nek kegyelmet fognak adni, a párisi kiállítás ellen való bojkott-mozgalom majdnem egészen megszűnt, de azért mégis nagyon impozáns volt a Hyde-parkban tegnapi rendezett mozgalom. Az óriás térségen néhány száz ezer ember verődött össze és mindegyik szónoki emelvény körül fölemelt kézzel megesküdtek, hogy mindaddig nem mennek el Franciaországba, a míg *Dreyfus*nak nem adnak kegyelmet. Az egyik szónoki

emelvényről *Dreyfus*nak egy régi iskolatársa, *Hatzfeld* beszélt. Valamennyi csoport elhatározta, hogy üdvözlő-táviratot küld *Dreyfus*nének, *Zolának* és *Picquart*nak. A rendőrség igen nagy számmal vonult ki, mert az a hír volt elterjedve, hogy ellentüntetés készül.]

Páris, szeptember 18. Megállapították, hogy az egyik bíró, aki *Dreyfus*at ártatlannak mondotta, *Parfait* kapitány. Társa, *Bauvais* naponként átlag ötven üdvözlő levelet kap.

London, szeptember 18. *Dreyfus* a kiszabadulása után családjával együtt *Folkestone*ba utazik s hosszabb ideig ott marad. *Dreyfus*né *Laborival* az itelethirdetés után való vasárnapon kirándult e furdőhelyre, amely Angolországban déli partján van s ott nyaralót bérelt.

Német természettudósok.

München, szeptember 18. Ma nyitotta meg itt *Winckl* titkos tanácsos (München) a német természettudósok és orvosok 71-ik gyűlését. *Lajos Ferdinánd* herceg a régens-herceg és dr. *Károly Tivadar* herceg nevében, *Landmann* kultuszminiszter a bajor kormány nevében üdvözölte a gyűlést és beszédében kiemelte a német birodalom művészetének és tudományának fellendülését. Majd élénk ovációk mellett *Nansen* Frithjof lépett a szószékre és hosszabb előadást tartott. Sikeresül fényképek bemutatásával előadta északarkai utjának tudományos eredményeit. Utána *Bergmann* titkos tanácsos (Berlin) a Röntgen-sugaraknak a modern sebészetben való alkalmazásáról tartott előadást.

A cár és a finnek.

Helsingfors, szeptember 18. Az egyetemi előadások megnyitáskor *Formann* tanár bucsubeszédet intézett hallgatóihoz, amelyben a *St. Petersburger Zeitung* közlése szerint a következőket mondta:

— Finnország történetének minden időszakán vörös fonaként húzódik végig az uralkodóhoz való rendületlen hűség. A finn s szó legteljesebb értelmében monarchikus érzelmű nép, amelyben mély gyökeret vert az uralkodó magasztos hivatásának fogalma. Már az ország régi törvényei szerint is egyik kötelessége a királynak, hogy az igazságot és igazságosságot erősítse és sneresse, az igazságtalanságot és hazugságot pedig elnyomja. Ugyanez a gondolat hatja át a későbbi törvényeket is mind és a finn nép évkönyvei azt bizonyítják, hogy mindig uralkodójának kerestett és talált védelmet az erőszak és igazságtalanság ellen. A bucsúzó tanár végül azt a reményét fejezte ki, hogy az új nemzedék, amely most az egyetem tantermeibe sereglett, a finn népek ezt az óségi gondolkodását átviszi az új századba.

Ellopott katonai titkok.

Würzburg, szeptember 18. A környéken folyó dandárgyakorlatok közben a dandár irodájában feltörték egy szekrényt s abból kilopták a dandár mozgósítási terveit.

Közgazdasági táviratok.

London, szeptember 18. (*Gabonapiac*). Az irányzat általában szilárd, buza és tengeri 3—3 pennnyel magasabb. Városi liszt 23—28 sh. Repceolaj 23 sh. Tengeri 18 sh. 6 p. (eladók.) Behoztak: buza 20.000 q, árpa 17.000 q, zab 200.000 q. Az idő esős.

Berlin, szeptember 18. A *Laura*-kohó felügyelőbizottságának ülésén előterjesztették az 1898—99-iki zárószámadást, amely szerint a bruttó-jövedelem 8.122.000 q, márká a tavalyi 7.333.205 márkával szemben, a tiszta nyereség pedig 4.262.265 márká az előző évi 4.019.419 márkával szemben. Az osztalékot 15%-ban állapították meg. Az előző évben 13 1/2%-ot fizettek.

Berlin, szeptember 18. (*Gabonapiac*). A vételkedv eleinte tartózkodó volt, később azonban annyira kifejlődött, hogy a rozs szállítási ára 1/2 márkával, a buzáé 1/4 márkával emelkedett a szombati árakhoz képest. Zab alig tartotta magát. Az idő esős.

Berlin, szept. 18. (*A Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom*. Négy százalékos magyar aranyjárdék ——. Magyar koronajárdék ——. *Osztrák hitelrészvény* 232.10. *Osztrák-magyar államvasut* 147.—. Déli vasut 32.50. *Északnyugati vasut* ——. *Elbavölgyi vasut* ——. *Orosz bankjegy készpénz* 216.70. *Buschtiehradi* ——. *Orosz bankjegy* ——. (Ultimo.) *Lombard* ——.

Frankfurt, szeptember 18. Árfolyamok szeptemberre. (*A Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom*. *Osztrák hitelrészvény* 232.20. *Osztrák-magyar államvasut* 146.90. Déli vasut 32.40. *Osztrák aranyjárdék* ——. *Olasz járdék* ——. *Laura-kohó* ——. *Harpeni* ——. *Discont* ——. *Alpesi* ——. *Bécsi bankgyesület* ——.

New York, szeptember 18. *Liszt* helyben 2.75. *Buza* szeptemberre —, októberre 72 1/4, májusra 75 1/4, *Tengeri* szeptemberre 38 1/4.

Chicago, szeptember 18. *Buza* szeptemberre 70 1/4. *Tengeri* szeptemberre 32 1/4.

KÜLÖNFÉLEK.

† **Wellby kapitány különös tapasztalata.** Wellby kapitány, aki egy expedícióval már régóta járja be tudományosan buvárkodva Abesszinia és Uganda ismeretlen vidékeit, Londonba érkezve, érdekes dolgokat beszél el. Különös tapasztalatokat tett például a valemoi kerületben, amely felől az a hír kering, hogy ott démonok tanyáznak.

— Valemonak — beszél el Wellby kapitány — amely körülbelül két hét alatt érhető el a fővárosból, Addis Abebaból, rossz híre volt a szokszor hallottam emlegetni, hogy az, aki erre a földre merészkedik, az ördögnek esik áldozatul. Természetesen képtelen babonának tartottam mindent, de az, amit tapasztaltam, csudálatos valami, amit még ma sem tudok magamnak megmagyarázni. Az első dolog, ami meglepett, az volt, hogy szomialaim közül az egyik egyszer csak hirtelen ordítani kezdte: *Valamó! Valamó!* és a szabadba rohant. Rettenetesen fel volt igazgatva. Egész testében remegett és jobbra-balra csapkodott, mint az örült. Aztán néhány pillanat múlva, amikor egy kissé lecsillapodott, kijelentette nekem, hogy az ördög bujt belé. Akkor egész éjszaka olyan volt, mint az örült, másnap reggel azonban már ismét jól érezte magát. Később volt még egy rohama. Kést rántott elő és mindenkit megöléssel fenyegetett, aki a közelébe merészkedik. Azt is beszélték, hogy rendkívül veszélyes egy valamoi bennszülött jelenlétében enni, Szudáni embereim közül az egyiket egy valamoi mereven bámulta ebédelés közben. Harmadnapra a szudáni megörült. A harmadik áldozat egyik legényem volt. Ugy gondoltam, hogy végére járok a dolognak, s vagy száz valamoi jelenlétében megebédeltem. Konstatálom kell, hogy az egész utazás alatt nagyon jól éreztem magamat mindig, de ezután a lakoma után következő napon beteg lettem. Nem szoltam senkinek, de nem tudtam ennek a titokzatos betegségnak az okát megállapítani.

† **Franciaország sajtója.** Az *Annuaire de la presse* most megjelent 1899-ik évi kötetéből vesszük a következő érdekes adatokat: Párisban összesen 2685 újság jelenik meg, még pedig 142 naponként, 726 hetenként, negyvennégy kétszer hetenként, tíz háromszor hetenként, 884 havonként egyszer, 387 havonként kétszer, huszonkettő havonként háromszor, 114 negyedévenként, hat félévenként. Azonkívül 349 előre meg nem állapított időközökben jelenik meg. Politikai lap van Párisban 151, ezek közül nyolevanhét napilap. Hetvennégy republikánus, huszonhét radikális vagy szocialista, huszonöt konzervatív, nyole nacionalista vagy antisemita, husz különféle. Franciaország vidéki városaiban 4051 lap jelenik

meg. Ezek közül 355 naponként, 162 háromszor hetenként, 367 kétszer hetenként, 1748 egyszer hetenként jelen meg. Havonként egyszer megjelenő újság 662 van, kétszer megjelenő 222, háromszor megjelenő 111, meg nem határozott időben megjelenő pedig 417. A vidék politikai lapjai közül 1078 köztársasági és 222 szocialista vagy radikális.

† **A hollandus flegmája.** Hollandiában utazgatva Napoleon egyszer egy félreeső tanyához vetődött. Elhatározta, hogy benéz oda. Két adjutánsa kísérte. Amikor beléptek a szobába egy parasztot láttak, aki sapkájával a fején nyugodtan ült. Az egyik adjutáns odaszólt neki, hogy a császár jön hozzá.

— Mi közöm nekem ahhoz!
Akkorra már Napoleon is belépett és így szólt:

— Jó napot, öreg!
A paraszt nyugodtan ült tovább és csak ennyit mondott:

— Jó napot.
— A császár vagyok! — szólt újra Napoleon.
— Maga az? — felelte hidegverrel a paraszt. A császárnak tetszett ez az ember s egy kis szünet múlva megint csak megszólalt.
— Boldoggá akarlak tenni.
— Nem kívánok többet, mint amennyim van.
— Vannak gyermekeid, leányod?
— Igen, leányaim.
— Hány?
— Kettő.
— Kiházásítom őket.
— Az az én dolgom.

De már ezek a kurta válaszok még sem tettettek a császárnak. Csudálkozva hátat fordított a parasztnak és dörmögve ment ki a tanyából.

† **Párisi kutya-divat.** A párisi kutya-divat-újság, mert Párisban ilyen is van, legutolsó számában néhány divat-újságot mutat be írásban és képen. Természetes, hogy az az urhölgy, vagy ur, aki előkelőnek akarja magát tartatni, kell, hogy kutyácskájának megszerezze ezeket a divat-újságokat. Először is figyelembe veendő egy *ősi felöltő* szürke bársonyból, vonós posztó sujtással, nagy gallérral és aranyos gombokkal. A kutya kisasszonykák bizonyára elragadtatással ugatnának fel, ha meglátnák azt a fehér chiffonból való ruhát, amelyet széles rózsaszínű selyem szalag szorít a testhez. A hozzá való *sortie de bal* válny rózsaszínű brokátból készült, hermelinbetéttel és fehér atlaszbéléssel. Persze az ilyen öltözékeket megfelelő méltósággal viselik a kutya urfiak és hölgyecskék.

† **Vége a világnak.** Muszka munkáskörökben némely helyen, különösen pedig a charkovi kerületben egyre jobban terjed az a hit, hogy a világ nem sokára el fog pusztulni. És készülnek is már a nagy eseményre. Csapatosan hagyják oda a szántóföldeket és a gyárakat és mennek haza a falujukba, hogy otthon haljanak meg. Egy ipartelepnek a gazdája, hogy tönkre ne jussanak végképpen, a hatóság segítségét kérte, hogy a népet felvilágosítsák és a szökevényeket visszatérésre bírják.

† **Parfüm-izákoság.** Az előkelő párisi és londoni hölgyek, mint orvosok konstatálják, az utóbbi időben nagyon haljannak az erős parfümök ivására. Ennek a káros következményei egyre jobban mutatkoznak. Sok fiatal lány azt hiszi, hogy a szeme ragyogó fényt kap, ha egy kis kölni vizet vesz be cukorra esőppentve. Ez az eredmény csak a legritkább esetekben válik be s akkor is csak képzelődés inkább. Ellenben a parfümnek ivása csakhamar megrögzött szokássá válik, az adagok egyre nagyobbak lesznek és az illető hölgyek már menthetetlenül beleestek az izákoságba. Több előkelő hölgynek az idegességét az orvosok a titokban üzött parfüm-ivással okolták meg. És ettől a szenvedélytől csak roppant kivételes esetekben szabadulnak meg a hölgyek.

† **Egy olcsó kiviteli cikk.** A mennyei birodalomnak egyik legjelentékenyebb kiviteli cikke a disznósörte. A *La Nature* című folyóirat közlése szerint csak a tionszini kikötőn keresztül az 1897-iki esztendőben hatszáz ezer kilogrammot vittek ki Kínából. A sörte óriási csomagokban szállítják a birodalom belsejébe, ahol alapos tisztogatás után összerakosgatják a sörteket és négy-öt centiméter átmérőjű csomókba kötik. Minthogy ennek a kiviteli cikknek az ára nagyon kicsiny, képzelhető, milyen csekély bért kapnak a munkások, akik a tisztogatással és csomagolással foglalkoznak.

† **A milliomosok kutyái.** Hogy mennyi pénzük van a milliomosoknak, eléggé bizonyítja, hogy csak hat millió dollárt költenek el esztendőnkint kutyákra. Gould Györgynek híres kutyatenyésztője van. Pierpont Morgannak négy kutyája van, amelyek darabjért ötvenkétezer frankot fizetett. A fiatal Gould különösen szereti a bernáthegyi kutyát. Most is azon fáradozik, hogy ebből a fajtaból a legszebb példányt megszerezze. Morgan kutya-istállója amerikai fényűzéssel van berendezve. Az intézet több szakaszra van osztva és mindenik szakaszban tizenkét kutya számára van hely. A felügyelő Armstrong Róbertre van bízva, aki kiváló szakember és miniszteri fizetést kap. Minden szakasz a belső udvarra nyílik, ahol a kutyák szabadon mozoghatnak. Különböző pompás park is a kutyák rendelkezésére áll.

REGÉNY.

Grubbe Mária.

(36)

— Dán regény. —

Írta: JACOBSEN J. P.

— Hogy miért? — kiáltott türelmetlenül és megvető hangon. Mert a föld minden gyönyöre oly gyorsan muló, oly tökéletlen és hamis, mert minden gyönyörnek az a természete, hogy mihelyt kinyílt, azonnal el is fonyad, mert az élet minden buja, egészségben viruló élvezetét el-emésztí a halál keze, úgy, hogy mikor ajkadhoz érteted, az elmulás rángásaid is megérezed. Nem szörnyű-e ez? Nem eszi-e belé magát ez a gondolat minden boldogságba, mint a rozsdá, vagy nem dermeszti-e meg a lelkét, mint a korai dér a gyenge virágot.

Felugrott a padról s nagy, széles gesztusokkal kísérte beszédét.

— S ön még azt kérdezi asszonyom, hogy miért nevezem őket melankólikusoknak, mikor már elmondtam azt, hogy a gyönyör csak addig az, amíg elérjük, de mihelyt kinyújtottuk utána kezünket, menten utálat fog el, mikor már megmagyaráztam, hogy minden szépség eltűnik, hogy minden öröm utálatá válik, hogy minden boldogság semmivé lesz.

Mária azon vette észre magát, hogy a szeme káprázik.

— Tehát ezek a dolgok ébresztették önben a kolostorra vonatkozó gondolatokat? — kérdezte aztán, s mosolyogva bámult a földre.

— Igen, ezek a dolgok. Gyakran elgondolom, hogy valamely csendes kolostori szobácskában ülök, vagy fogva vagyok valamely magas toronycellában, ahol elhagyatva bámulok ki a rézes ablakon s figyelem, miként tűnik el a

fény s viláosság s mint szakad rám a sötétség, miközben a magány csendesen és szótlanul, de erősen fonódik át a lelkemen s enyhítő nedvét önti a vérembe. Oh, de tudom hogy mindez csak költészet és hogy semmi köze sincs a valósághoz, mert rajtam sohasem tudom, diadalmaskodni a magány, mert tüzes szenvedélyvel kívánok nézni ki böles csendjéből s oda kívánok nézni, ahol az élet hullámai hömpölyögnek. De ön nem érti mindezt. Ön nem értheti azt, amit beszélek. Nem folytatom tovább, menjünk chère! Esik az eső.

— De hisz tisztul! Hát nem látja, hogy köröskörül tiszta már az ég?

— Nem. Sőt azt látom, hogy egyre újabb felhők tódnak az égbe.

— Én azt hiszem, hogy nem — mondta Mária és felállt.

— Én esküszöm, hogy igen — ha megengedi.

Mária futva ment le a dombról.

— Az ember akarata az ő menyországa — kiáltotta vissza.

Mikor leértek, Mária egy mellékuttra tért, Hög Stí követte.

Ugy látszott, hogy gondolataiba van elmerülve s hogy nem akarja felvenni az elejtett beszéd fonalát.

— Hallja! — mondta Mária — Tulajdonképpen jó véleménye van magának én rólam. Az időjárásához nem igen értek s amit az emberek beszélnek róla, azon sem igen tudok eligazodni.

— Lehet!

— Nem azt gondolom, amit ön beszélt.

— Nem —

— Most esküszöm: igen.

— Sem az eskü, sem az istenkáromlás nem használ, ha nem mozgatja az ember az öklét is.

— Nem bánom. Gondoljon, amit akar. De

a jó isten tudja, hogy én ismerem azt a csendes, nehéz gyászt, amely úgy megszálja az ember lelkét, hogy maga sem tudja, honne: tamad. Jens ur mindig azt mondta, hogy ilyenkor a menybéli élet után sováró az ember, amely egyedül ott-hona minden keresztény léleknek. Ezt azonban nem igen hiszem. Az ember vágyódik, emésztí magát s még csak reménysege sincs, ami megvigasztalná. Nem, nem! Istenem, mennyi könynyet ontottam én már emiatt. Ugy elfogja az embert, olyan féktelen nagy erővel, hogy a szíve közepe is megrendül belé s szinte elfárasztják az embert a gondolatok s azt kívánjuk, hogy bár csak sohasem születünk volna. Hanem az még soha sem jutott eszembe, hogy ilyenkor a boldogság mulandósága felett keseregnénk. Nem, soha! Valami egészen más dolog ez, egészen más... Nem, igazán nem lehet nevet adni ennek a gyásznak, de legtöbbször az jutott eszembe, hogy természetünk bizonyos fogyatkozásai miatt gyászolunk ilyenkor, valami olyan kár miatt, ami a lelkünket érte, valami miatt, ami kisebb tesz bennünket és lealacsonyít a többiek szemében... Nagyon, nagyon nehéz ezt szavakba önteni s talán úgy elmondani, amint szeretné az ember, nem is lehet. Nézze a világot: Én mindig azt hittem, hogy az élet olyan szép, olyan ragyogó s hogy határtalan öröm és büszkeség lehet az, ha az ember él. Mindegy. Akár gyászban, akár szerencsében. A fő az, ha *igazán* szenvedünk vagy *igazán* örülünk, nemcsak úgy poseból, tettetés-képpen. Én mindig azt akartam volna, hogy az élet ragadjon el magával, ragadjon el oly erővel, hogy ne maradjon gondolatvilágomban semmi hely más számára, mint csak annak, ami elragad, vagy annak, ami lesújt. Azt akartam, hogy felolvadjak az öröm parázsában vagy felolvadjak a fájdalom kínjaiban. Oh! Ezt ön nem értheti meg! Ha a római hősök sorsára vágyódnám, akiket diadalszekéren vittek az utcákon keresztül, akkor azt szeretném, hogy én magam legyenek a megtévesztült ujjongás, a büszkeség, a

A kutyákat hussal etetik, de a beteg kutyáknak külön szakács készíti az enivalót. Egy washingtoni mészáros naponta egy borjút és egy fél ökröt küld a kutyatenyésztőbe és az egész környéken egy ember sem eszik jobb húst, mint Morgan kutyái. A minap Baltimoreben férjhez ment Horovitz Adél kisasszony. Amikor menyasszonyi ruhában megjelent az esküvőn, az előkelő társaság látta, hogy a szép menyasszony karján hozza Johk nevű kutyácskáját. A kutya fején krizantémum-koszorú volt, a nyakán fehér selyemszalag virággal megrakva. Az egész szertartás alatt ott maradt a kutya urnője karján és amikor vége volt az esküvőnek és a fiatal pár a kocsihoz sietett, hogy a vasúthoz hajtasson, Jon ugrott elsőnek a kocsiba és az egész nászuton együtt volt a fiatal párral. Mills Ogden kisasszony nem fogad el meghívást olyan helyre, ahová kis Tobi kutyáját, amely szüntelenül ugat, nem szabad elvinnie. De a legkülönösebb kutya valamennyi kutya között Davis kisasszony Beebe nevű kis kutyája. Ennek minden vonatra érvényes első osztályú névre szóló jegye van.

† **Igy ni!** A párisi büntető bíróság előtt a minap egy Francois nevű csavargó jelent meg, akit egy lakás kirablásával vádoltak. Ügyvéde nem lévén, a bíróság elnöke utolsónak hagyta ez ügy tárgyalását és nyomban egy fiatal ügyvédet hivatalból bizott meg a védelemmel. A vádlott, ügyvéd és a börtönőr egy szomszédos terem-be vonultak vissza, hogy a csavargó védőjét ügyével megismerhesse. A vádlott sokat fecsegett. Elbeszélte élete egész történetét, ami roppant mód érdekelte a börtönőrt:

— Hogyan! — szakította félbe a csavargót — ön magánzárkából meg tudott szökni?
 — Természetesen, mi sem könnyebb ennél.
 — Ugyan! És hogyan csinálta?
 — Így ni!
 És felmászott a terem ablakára. A börtönőr, akit ez a szemléletű előadás rendkívül érdekelt, csak várta, várta, mikor jön vissza a csavargó. De hiába várta. Az ablak alatt éppen javították az épületet. A gerendákon az utcára kuszott a ravasz csavargó és megugrott. A bíróság aztán hat havi börtönre ítélte, akkorra, amikor elfogják.

† **Liszt és a kapus.** Művészi körmozgása közben egyszer Liszt Ferenc egy hollandi városkába ért, ahol lakást keresett. Egy kis házban, amelyet ki akart bérelni, a kapus megkérdezte, hogy mi a foglalkozása.

— Zongorista vagyok, — felelte Liszt.
 — Oh, az nagyszerű, — kiáltott fel a portás — ugyanis én flótázom, hát majd együtt muzsikálhatunk.

trombiták harsogása, a hatalom, a tisztesség. Mindez együttvéve én, csak én legyek.

Érti-e, amit monok? Azt hiszem, hogy ez az élet, hogy ilyen életet akartam, de mindig tudtam, hogy soha sem érem el. Mindig azt gondoltam, hogy magam vagyok az oka s hogy önmagam ellen vétkeztem s önmagamot vittem a rossz utra. Nem tudom, de úgy tetszik, hogy abból fakad minden keserűségem, hogy olyan hurokat pengettem, amelyeknek nem szabad hangot adniok s mikor mégis hangzanak, a belsőmben szakad szét valami, amit soha sem lehet már jóvá tenni és összekötni. En már sohasem leszek olyan erős, hogy az élet kapuit kinyithatnám. En már csak kívül fogok állodálni s kívülről fogom hallgatni az ünnepi zenét. Senki sem hív be, senki sem keres fel. En már csak olyan leszek, mint a rokkant eseléd.

— Ön?! kiáltott Hög Sti esodálkozó hangon. Azután hirtelen megváltozott az arckifejezése s így folytatta: — Nem, nem, most látom, hogy miképpen állanak a dolgok. Jóságos isten, milyen könnyen esalódik az ember. Milyen ritkán indulnak el gondolataink a helyes uton, vakon rohanunk bele a világba s ha a messzeségben csak egy kis mesgét pillantunk meg, már arra rohanunk s elhíthetjük magunkkal, hogy az a világ legpompásabb útja. Ugy nincs igazam kedvesem? Nem rohanunk-e mindketten a legelső mesgye felé, mikor melankoliánk okát kerestük?

(Folytatása következik.)

† **A Kipling-kultusz.** A Figaro írja a következőket: Amikor februárban Rudyard Kipling, a világ-hírű angol író megjelent New Yorkban, valóságos Kipling-láz fogta el a lakosságot. A legjellemzőbb azonban az volt, hogy egy *financ*, amikor Kipling börtöndjén meglátta az odatűzött névjegyet, szalutált, mondván:

— Ezt nem vizsgálom meg!
 Kipling mosolyogva köszöntö meg a bizalmat. De egy utas lármázott:
 — Micsoda dolog az, hogy kivételeket tesznek! Az egyiket megvizsgálják, a másikat nem!
 Erre a *financ* csak ennyit mondott:
 — Ez Rudyard Kipling.
 — Az már más — mondta az utas és ő is klapjához emelte a kezét.

† **Minta-falu.** Méltán nevezhetni annak Unter-Groschum kis német falut, amely Csehországban, Budweis közelében fekszik, osehaktól teljesen körülvéve. Az egész faluban csak hatvanöt ház van, lakóinak száma pedig 384. És ebben a kis faluban az a pár száz ember alakított olvasó- és képző-egyesületet, nagy könyvtárt, hitelszövetkezetet, gazdasági bevásárló egyesületet, önkéntes tűzoltó egyesületet és egy tejszövetkezetet, s ezekbe az egyesületekbe belépett a község minden férfitagja.

Fájdalmas pillanatok.

— Salamon Ödön. —

Ha:
 — egy szerelmes természetű szép asszony plátói viszonyt köt velünk és azt mondja, hogy ez az egyetlen plátói viszonya.
 — ellenségünknek mindenki azt mondja:
 — Ejnye, de pompás szinben van!
 — a kiadó azt mondja, hogy padlóján nem fér el a sok könyv, amelyet mi írunk!
 — párbajban esunya vágást kapunk, és minden szép asszony melegen kérdezi, hogy rajjon kitől kaptuk?
 — a klubban minden pénzünket elvesztettük, haza megyünk, az összes kabátokban kotorászunk, és valahol rákadunk egy összegyűrt tiszre. Aztán örömmünkben újra elsielünk a klubba és azt is elveszítjük.

Napirend.

Naptár. Kedd, szeptember 19. — Római katolikus Január vi. — Protestáns: Január. — Görög-ország: (szeptember 7.) Szocont. — Zsidó: Tisri 15. Szukkoth. — A nap két reggel 5 óra 29 perckor. — Nyugszik délután 5 óra 46 perckor. — A hold két délután 5 óra 21 perckor. — Nyugszik reggel 5 óra 16 perckor.
 A földművelésügyi miniszter fogad délután 4-5-ig.
 Blaha Lujza felépése a Vigzínházban az „Arany kakas” című bohózatban.
 Nemzeti múzeum: Régisírtára nyitva délelőtt 9 órától 1-ig. Többi tárai 1 korona belépő díj mellett megtekinthetők.
 Iparművészeti múzeum és az iparművészeti társulat állandó bazarja nyitva délelőtt 9-1-ig.
 Technológiai Iparmúzeum nyitva délelőtt 9-12-ig és délután 3-5-ig.
 Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9-1-ig.
 A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye nyitva délelőtt 10-1 óráig.
 Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9-12-ig és délután 3-8 óráig.
 Akadémiai könyvtár nyitva délelőtt 9-1-ig.
 Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9-1-ig.
 Iparművészeti múzeumi könyvtár nyitva délután fél 7 órától fél 9 óráig.
 Magyar Kereskedelmi Múzeum. Állandó kiállítás, kereskedelem-történeti múzeum és keleti mintatár az Iparcsarnokban délelőtt 9-12-ig és délután 3-6-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott délelőtt 9-től délután 2 óráig. Magyar házi-ipar központi bazar. Kerepesi-út 22. 1. emelet délelőtt 9-től déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. Tudakozó iroda és nyilvános sajtókönyvtár, Kerepesi-út 20. szám alatt, délelőtt 9 órától 12-ig és délután 3-6-ig. Vasár- és ünnepnapokon délelőtt 9 órától 12-ig.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap.
 Somossy Mulató. Nagyzező-utca. Ma egész új szenzációs műsor.
 Folies Caprice. VI., Révay-utca 18. Naponta fényes műsor.
 Ó-Budavára. Új szeptemberi variété műsor.
 Circus Henry. Naponta változatos műsor.
 Europa kávéház. Ferenc-József-tér, Farkas Pista és fia zenekara.
 Budapest kávéház. Andrásy-út, Rác Laci híres zenekara.
 Emke-kávéház. Dombi Rudi hírneves zenekarával naponta hangversenyez.

Walter kávéház. Sárbogárdi Farkas Sándor hangversenye.
 Páris szálloda. Váci-körút. Éttermek. Elegáns kávéház. Látványosság: Bachus-pince.
 Ehm János éttermeiben (előzött Szikszay) Nemzeti Színház-épület. Banda Marci hangversenye.
 Müncheni valódi Psohrr malátásör mindenütt kapható.
 Putzer-pince Deák-tér naponta a pince éttermekben Schrammel hangversenye.
 Wekerle kávéház. Kerepesi-út. Veres Sándor dal-társulatának hangversenye.
 Orient kávéház. Kerepesi-út. Csóka József zenekarának hangversenye.
 Gregorits Ferenc éttermei Duna- és Lipót-utca sarkán. Fővárosi látványosság. Hetenként kétszer katonazené.
 Kerékpár-iskola: Legnagyobb és elegáns berendezéssel Révay-utca 18. szám alatt. (Dénes és Társa tulajdonosok.)
 Union-Szálloda diszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás kerékpárterem.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A kamatláb fölemelése. Az osztrák magyar bank főtanácsa ma ülést tartott, amelyen Meeseffy vezérítőkárnak a bank, valamint a pénz és külföldi váltópiacról tett jelentése alapján elhatározták, hogy a bankkamatlábot felszázalékkal fölemelik. Ezek szerint holnaptól, szeptember 19-ikétől elkezdve a váltók és értékpapírok leszámítására 5%, állami járadékokra és bankzáloglevelekre 5½% és más értékpapírokra adott kölcsönök után 6% lesz a kamatláb.

Az Osztrák-Magyar Bank. A jegybank állása szeptember 15-ikén a következő volt: Bankjegyforgalom 694.986.000 ft (+ 273.000 ft); ércérték-készlet 508.656.000 forint (+ 962.000 ft); váltótárca 198.682.000 forint (+ 4.379.000 ft); lombard-üzlet 23.540.000 ft (+ 64.000 ft); adómentes bankjegytartalék 23.822.000 ft (— 1.560.000 ft).

Elemi kár-e a kőd és mézharmat. Nagybecskerekől táviratozzák: Tallián Béla torontálvármegyei nagybirtokos kőd és mézharmat okozta elemi kár címén adóelengedést kért a nagybecskereki pénzügyigazgatóságtól, amely azonban elutasította azzal a megokolással, hogy a kőd és mézharmat nincs felvéve elemi kár gyanúját. Tallián felebezett a torontálvármegyei közigazgatási bizottsághoz, amely azt az érdekes elvi határozatot hozta, hogy Talliánnak joga van adóelírást kérni, mert ez a betegség csak az idén lépett fel, tehát az 1883-iki miniszteri rendelet erre az esetre nem vonatkozhatik.

Kertészeti kiállítás. A kertészeti kiállítást az idén is megtartják; még pedig a földművelési minisztérium támogatása mellett a jövő hónapban. A bejelentésekből ítélve, gazdag lesz a kiállítás, amely október 7-étől 15-ig bezárólag tart s két részből fog állani: az országos jellegű terményekből s a nemzetközi jellegű kertészeti eszközökből s gépekből. A kiállítást Darányi Ignác földművelésügyi miniszter nyitja meg s ezen a napon 1 ft, a többin 20 kr lesz a belépő díj. A kiállítással gyümölcs vásár lesz kapcsolatban.

Vas. (A Budapesti Napló tudósítójától.) A lefolyt hét üzletmenete meglehetősen volt, áraink a kereslet és kínálat kölcsönös hatása következtében eléggé szilárdak. Folytonos árváltozásnak csak a horgany-lemes van kitéve, amely utóbbi az elmúlt héten 100 kilogrammonként 50 krajczárral ismét emelkedett. Budapesti helyi árak 100 kg-ként 2% pénztári engedménnyel: magyar nyersvas 4.50—4.60 ft, Bessemer-nyersvas 4.65—4.75 ft, wtkowitzi nyersvas 4.45—4.55 ft, fényersvas 4.30—4.40 ft, magyar rudvas 9.60—10.— ft, stájer rudvas 11.—11.50 ft, tartánylemez 20.— forint, hengerelt vasgerenda 11.50—12.50 ft, vaslemez 12.30—12.60 ft, horgany-lemes 39.50—40.50 ft. Ócskavasak: nehezebb vasdarabok 3.50—3.60 ft, könnyebb vasdarabok 3.—3.10 ft, I. rendű öntöttvas törmelék 3.90—4.70 forint, elégett öntöttvas törmelék 1.80—2.— forint, ócska vas-sin 4.—4.50 ft, 100 kg-ként tiszta készfűtés ellenében.

Vasarosarnok. (Vámos és Brust jelentése a Budapesti Napló számára.) A hét második felében javult a kereslet, az árak általában szilárdabb irányzatot kovácsoltak és a hűvösebb idő beállta a húsüzletnek is nagyobb lendületet adott. Részleteiben eladásaink következőleg alakultak: Húsfeleknél a vidéki szállitások már megkezdődtek és jegezz vidéki marhahús hátulja a 40—48 kr., eleje 30—42 kr., borju jól keresve hosszan mérve 45—55 kr., sertés szalonnával 43—46 kr., szalonna nélkül 44—48 kr. Vadak beküldése ajánlatos. Eladtunk szarvast 26—28 krért, közönséges példányokat 30—35 krért, zergét 65 frtért, őzet 65—70 krért, vadsertést 40 kr kilóját egészben, nyul darabját 1.50 frtért, fogoly parját 1.20—1.50 frtért. Vadgött libának most már jobb a kereslete, kilója 60—65 kr. Élő baromfinak tartott az ára. Tyuk párja

LODEN	Iskola-öltöny	3.50	Sacco vattával bélelve	6.—
LODEN	Fiu-mencsikoff	7.—	Szörme-sacco	10.—
LODEN	Férfi-köpeny	12.—	Vadász-sacco	9.—
LODEN	Kocsis-köpeny	10.—	Vadász-bunda	18.—
LODEN	Havelok	8.—	Kocsis-bunda	20.—
LODEN	Rövid kabát	8.—	Utazó-bunda	35.—
LODEN	Vadász-öltöny	16.—	Szörme-mencsikoff	40.—
LODEN	Turista-öltöny	14.—	Gazdászati bunda	16.—

RENDELJENEK CK
a „TIROLI”-nál
JUSTITZ LEOPOLD
 speciálta loden-öltönyökben
Bécs, IX., Währingerstrasse 43.
 Mintákat és képes árjegyzéket ingyen és bérmentve.

LODEN
 LODEN
 LODEN
 LODEN
 LODEN
 LODEN
 LODEN
 LODEN

1-1.20 frt, csirke 65-70 kr, magló liba 1.80-2.20 frt, kóvér liba 4 1/2-6 frt, kacska 1.20-1.30 forint párja nagyban.

A tojásüzlet csendes, kielégítő hozatalok mellett az árak olcsóbbok. Prima tojás eredeti ládája 36-36 1/2 frt, apadt tojás 30-32 frt, közép és piszkos 32 frt.

Szesszarak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 19-25 forint pénzben, 1975 forint áruban. Bicsben az irányzat változatlan. A nyersszesz ára 19-90 forint pénzben 20-10 forint áruban.

Juhvásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás 3292 darab juh. - kecske. Jegyzett árak: Elsőrendű ürü 22-23 1/2, kivételesen 25 kr, kilonként, vagy 20-24.25 frtig páronként, középminőségű ürü 20-21 1/2 krajcár, páronként - - - - - forint, anyajuhok legjobb minőség 17-21 1/2 krajcár, páronként 10-17 forint, kivételesen - krajcár, rackajuhok I. sz. minőségű - - - - - krajcár, páronként - - - - - forint, kiverési juhok 8-12 forintig páronként - - - - - forint. Szerbiai juhok páronként - - - - - forint, Kecskék - - - - - forint páronként. A felhajtás kétszerte akkora volt a múltétinél, de mivel jó kereslet nyilvánult főleg jó minőségűek iránt, ezek múlt heti áraitak megtarthatták, míg közép és alarendeltebb áru kilogrammonként 1/2-1 krajcárt veszített. Előreláthatólag az egész felhajtás el fog kelni.

Budapesti sertés-konsumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székess-fővárosi sertéskonsumvásár árjegyzése 1899. szept. 18-án. Készlet 416 darab. Érkezett 152 darab. Összesen: 568 darab. Eladott 217 darab. Maradt 351 darab. - Nap árak: 120-130 kgr. sulyban 43-44 krajcár, 220-280 kgr. sulyban 42 1/2-44 krajcár, 320-380 kgr. sulyban 42-43 krig. Öreg nehéz páronként 400-500 kilós - - - - - krajcár, Malacok - - - - - krajcár kilonként. A vásár hangulata lanyha volt.

Bécsi vágómarhavásár. A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott vágómarhavásárra felhajtottak 3599 darab magyar, 341 darab galíciai, 34 darab bukovinai, 665 darab németországi, - összesen tehát 4639 darab szarvasmarhát. Árak emelkedtek elsőrendűeknekél 50 kral, közepes árúknál 50 krtól 1 frtig.

Jegyzések: 100 kilogrammonként élő sulyban: magyar hizóökr I. minőségű 35-38 forint, kivételesen - - - - - forint, II. minőségű 31-34 forint, III. minőségű 27-30 forint, galíciai hizóökr I. minőségű 37-39 forint, kivételesen - - - - - frt, II. minőségű 33-36 frt, III. minőségű 29-32 frt, német hizó ökr I. minőségű 39-41 frt, kivételesen - - - - - forint, II. minőségű 34-38 forint, III. minőségű 30-33 forint, legelő ökr 27-30 forint, bika és tehén 24-37 forint.

Közlekedés.

Uj villamos vasuti vonal. A budapesti közúti vaspálya-társaság színház-kiszuglói vonalának mostani végpontjától, a Csömör-úton a Hajtsárut terjedő folytatolagos vonalára vonatkozó műtanrendőri bejárása ma délelőtt ment végbe Papp Árpád miniszteri osztálytanácsos elnöklése mellett.

Az új vonal nem hosszú ugyan, de nagyfotossága a VII. kerületre s különösen annak ipari és kereskedelmi fejlődésére. A főváros az utóbbi időben siettetett ennek a vonalnak a kiépítését s a közúti vaspálya-társaság a legrövidebb idő alatt tett eleget a kívánságnak, nagy öröme a VII. kerületbelieknek, akik sokat nyerne a vasutvonalban.

A műtanrendőri bejárás bizottságában, az elnökön kívül, képviselve volt a kereskedelemügyi minisztérium, a m. á. vasutak igazgatósága, a vasuti és hajózási felügyelőség, a székesfőváros hatósága, a közmunkák tanácsa, a székesfővárosi államrendőrség, a posta és a telefonhálózat igazgatósága, az engedélymentes vasutársaság képviselőiben ott voltak: haraszt Jellinek Henrik vezérigazgató, Irsay és Gaál felügyelők, Kertscher és Steiler főmérnökök, dr. Lauffer Lajos vezértitkár.

Papp Árpád elnök megalakítottak jelentve ki a bizottságot, eladta a bejárás célját s kiemelte az új vonal fontosságát, amely a kerület fejlődésére bizonyosan nagy befolyással lesz. Eladta továbbá, hogy a székesfőváros tanácsa a tarifát és menetrendet jóváhagyta és hogy a vasutársaság a zuglói vonal díjtételeit változatlanul meghagyta, valamint tudatta, hogy az új vonalhoz a megfelelő kocsik rendelkezésre állnak.

A bizottság aztán kiment a helyszínre s bejárta az új vonalat. Az elnök, mivel semmi akadály nem mutatkozott, megadta a közlekedésügyi miniszter nevében az engedélyt arra, hogy az új vonalon a forgalmat holnaptól fogva megkezdjék.

Megszüntetett hajóáratok. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatósága közzhírre teszi, hogy a Zimony-Orsova-Galac között március 7-ike óta érvényben álló nyári menetrendet az előrehaladott évrada való tekintettel szeptember végével a következő módon szünteti meg: Zimony és Orsova között az utolsó lefelé menet szeptember 29-én, az utolsó felfelé menet pedig szeptember hó 30-ikán lesz. Orsova és Galac között az utolsó lefelé menet Orsováról Galacra szeptember 26-ikán, az utolsó felfelé menet Galacról Orsovára szeptember 27-ikén lesz, a szeptember 29-ikén Orsováról Galacra és Galacról Orsovára esedékes járatok tehát elmaradnak. A nyári menetrend helyett október 1-től kezdve az egyidejűleg kiadott őszi menetrend lép életbe, mely szerint a gőzösk a Zimony-Orsova, illetve Turnszeverin és a turnszeverin-galaci vonalon hetenként két-két járatot fognak teljesíteni és pedig a következő napokon: 1. Zimony és Orsova között minden vasárnap és szerdán első menet október 1-én, 2. Orsova és Zimony között minden kedden és szombaton első menet október 3-ikán. 1. Turnszeverinből

Galacra minden vasárnap és szerdán első menet október 1-jén. 2. Galacról Turnszeverinbe minden szerdán és szombaton első menet szeptember 30-ikán. Közlekedési felvilágosítással az egyidejűleg kiadott menetrendhirdetmények szolgálnak.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, szeptember 18.

A buzaüzlet kedvező hangulatban nyílt meg, zárlat felé azonban nagy kínálat következtében a hangulat nyugodtlett. Élénk vételre mellett 105.000 métermázsza buza került a forgalomba, kezdetben tartott árakon, később pedig 5 krajcár áreséssel. Egyéb gabonafajtákban a forgalom csekély volt és az árak változatlanok maradtak.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 1006 mm. 80 k. 9 frt - kr, 3500 mm. 79-5 k. 9 frt - kr, 1300 mm. 81 k. 8 frt 90 kr, 200 mm. 81 k. 8 frt 90 kr, 500 mm. 80 k. 9 frt - kr, 1500 mm. 80 k. 9 frt 0 1/2 kr, 200 mm. 80 k. 8 frt 80 kr, 400 mm. 80 k. 8 frt 8 1/2 kr, 500 mm. 80 k. 8 frt 8 1/2 kr, 100 mm. 80 k. 8 frt 8 1/2 kr, 80-5 k. 8 frt 8 1/2 kr, 100 mm. 80 k. 8 frt 8 1/2 kr, 700 mm. 80 k. 8 frt 80 kr, 200 mm. 80 k. 8 frt 85 kr, 1000 mm. 80 k. 8 frt 80 kr, 600 mm. 80 k. 8 frt 8 1/2 kr, 1500 mm. 79 k. 8 frt 85 kr, 300 mm. 79-5 k. 8 frt 85 kr, 200 mm. 79-8 k. 8 frt 80 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 80 kr, 200 mm. 79 k. 8 frt 70 kr, 100 mm. 79-5 k. 8 frt 70 kr, 300 mm. 79-5 k. 8 frt 75 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 76 kr, 150 mm. 79-5 k. 8 frt 75 kr, 300 mm. 79 k. 8 frt 75 kr, 200 mm. 70 k. 8 frt 8 1/2 kr, 200 mm. 79-5 k. 8 frt 8 1/2 kr, 400 mm. 80 k. 8 frt 8 1/2 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 7 1/2 kr, 200 mm. 79 k. 8 frt 80 kr, 100 mm. 79-5 k. 8 frt 75 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 85 kr, 100 mm. 79-5 k. 8 frt 8 1/2 kr, 100 mm. 79-5 k. 8 frt 7 1/2 kr, 1500 mm. 78-5 k. 8 frt 85 kr, 300 mm. 78-5 k. 8 frt 90 kr, 100 mm. 78-6 k. 8 frt 80 kr, 200 mm. 78-5 k. 8 frt 70 kr, 100 mm. 78 k. 8 frt 80 kr, 200 mm. 78-5 k. 8 frt 70 kr, 100 mm. 78-8 k. 8 frt 75 kr, 300 mm. 78-5 k. 8 frt 70 kr, 100 mm. 78-5 k. 8 frt 65 kr, 200 mm. 78 k. 8 frt 7 1/2 kr, 100 mm. 77-5 k. 8 frt 65 kr, 100 mm. 77 k. 8 frt 6 1/2 kr, 150 mm. 76 k. 8 frt 30 kr, 100 mm. 75-5 k. 8 frt 35 krajcár.

Pest megyei: 450 mm. 80 k. 8 frt 85 kr, 200 mm. 79 k. 8 frt 80 kr, 200 mm. 79-5 k. 8 frt 7 1/2 kr, 300 mm. 79-5 k. 8 frt 7 1/2 kr, 1000 mm. 79 k. 8 frt 7 1/2 kr, 1000 mm. 79 k. 8 frt 75 kr, 500 mm. 79 k. 8 frt 75 kr, 200 mm. 79 k. 8 frt 75 kr, 200 mm. 79-5 k. 8 frt 70 kr, 300 mm. 78 k. 8 frt 70 kr, 100 mm. 78 k. 8 frt 56 kr, 100 mm. 77-5 k. 8 frt 75 kr, 100 mm. 77-5 k. 8 frt 60 kr, 100 mm. 77 k. 8 frt 50 kr, 100 mm. 77 k. 8 frt 40 kr, 300 mm. 77 k. 8 frt 60 kr, 200 mm. 77-5 k. 8 frt 60 kr, 200 mm. 76-5 k. 8 frt 10 kr, 100 mm. 78 k. 8 frt 10 kr, 200 mm. 75-5 k. 8 frt 60 kr, 200 mm. 75 k. 8 frt 60 kr, 100 mm. 75 k. 8 frt 45 krajcár.

Fehérmegyei: 1000 mm. 77 k. 8 frt 75 kr, 1000 mm. 76-5 k. 8 frt 75 kr, 400 mm. 76-5 k. 8 frt 75 kr, 1000 mm. 77 k. 8 frt 60 kr. Hartai: 1000 mm. 76-5 k. 8 frt 75 kr. Makói: 2160 mm. 76-3 k. 8 frt 80 kr. Török-Becsei: 3400 mm. 76 k. 8 frt 55 krajcár. Verbászi: 3000 mm. 73-2 k. 8 frt 50 kr. Kalocsa: 1750 mm. 75 k. 8 frt 65 kr. Dunai: 2500 mm. 74 k. 8 frt 45 kr. Bánáti: 2800 mm. 74-3 k. 8 frt 45 kr. Bácskai: 1000 mm. 77 k. 8 frt 6 1/2 kr, 2000 mm. 74-8 k. 8 frt 5 1/2 kr, 350 mm. 74 k. 8 frt 60 kr, 650 mm. 75 k. 8 frt 60 kr, 930 mm. 73-8 k. 8 frt 40 kr. Ujvidéki: 2970 mm. 74-5 k. 8 frt 50 kr. Ókanizsai: 6200 mm. 74-5 k. 8 frt 50 kr. Becskereki: 6400 mm. 76 k. 8 frt 50 kr, 5750 mm. 75 k. 8 frt 45 kr, 1200 mm. 74 k. 8 frt 50 kr, 3000 mm. 76 k. 8 frt 50 kr, 6200 mm. 76 k. 8 frt 60 kr.

Szerbiai: 2180 mm. 76-5 k. 8 frt 40 kr. Mind 3 hónapra. Rozs: 350 mm. 6 frt 60 kr, 150 mm. 6 frt 60 kr, 100 mm. 6 frt 50 kr, 250 mm. 6 frt 50 kr, 800 mm. 7 frt 40 kr.

Árpa: 400 mm. 6 frt 10 kr, 200 mm. 6 frt 05 kr, 300 mm. 6 frt, 100 mm. 5 frt 9 1/2 kr, 100 mm. 5 frt 85 kr. Zab: 200 mm. 5 frt 25 kr, 100 mm. 5 frt 15 kr. Készpénzfizetés mellett.

A készpénz hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktözsde szokásai szerint, keltlizenben 100 kilogrammonként. - A minőség heklitlerenként és kilogrammonként.

Table with columns for Buza (d), bángszi, tiszavidéki, pestvidéki, fejmegyel, bácskai, bánai, szerb, bolgár, Rozs, Árpa, Zab, Tengeri (uj) bángszi, Repece, Kőles, and other grain types with their respective prices.

A határidőszlet folyamán a következő költségek októberre . . . 8.53-8.54-8.52-8.50-8.47 Buza (1900.) áprilisra - 8.85-8.86-8.87-8.84-8.83

Table listing prices for various goods: Rozs október, Rozs április, Zab októberre, Zab áprilisra, Tengeri szept., Tengeri 1900. májusra, Repece augusztusra.

Déli egy órákor a következő árakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Table showing prices for Buza októberre, Buza (1900.) áprilisra, Rozs októberre, Rozs áprilisra, Tengeri szeptemberre, Tengeri (1900.) máj-ra, Zab októberre, Repece szeptemberre.

Délután fél 5 órákor zárul:

Table showing closing prices for Buza októberre, Buza áprilisra (1900.), Rozs októberre, Rozs áprilisra, Zab októberre, Zab áprilisra, Tengeri szeptemberre, Tengeri májusra 1900., Repece augusztusra.

A budapesti értéktözsde.

A mai tőzsde, tekintettel az európai pénzvisszonyok alakulására, melyekből csakis a pénz drágulására lehet következtetni és tekintettel a transvaali eseményekre gyengén indult és csekély üzlet mellett az árfolyamok lemorzsolódtak.

Valuták és ércváltók változatlanok. Az előtőzsde kedvező. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 382.-383.-, Osztrák hitelrészvény 371.90-372.70. Osztrák-magyar államvasut részvény 346.-346.60. Rimamurányi vasmű 341.75-344.-. Kőzuti villamos vasut részvény 365.-. Adria m. kir. tengerhajózási részvény 243.-244.- forinton.

A déli tőzsde szilárdult. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 382.-382.70. Osztrák hitelrészvény 371.80-372.80. Osztrák-magyar államvasuti részvény 346.25-346.76. Koronáértékű járdék 95.25-95.55. Ipar- és kereskedelmi bank részvény 99.25. Jelzálogbank részv. 240.-240.50. Leszámitoló bank részvény 254.50-255.-. Rimamurányi vasmu 342.-342.50. Déli vasut 72.-. Kőzuti vasut 364.-364.75 forinton.

Az utőtőzsde irányzata csekély üzlet mellett nyugodt maradt. Zárul: Osztrák hitelrészvény 371.50. Magyar hitelrészvény 381.75. Leszámitoló bank 255.-. Rimamurányi vasmu részvény 342.-. Osztrák-magyar államvasut 344.50. Kőzuti vasut 364.-. Városi villamos vasut 199.- forinton.

Leszámitoló árfolyamok:

Table listing exchange rates for various banks and currencies: Magyar általános hitelbank, Osztrák hitelintézet, Magyar aranyjárdék, Magyar koronajárdék, Magyar ipar- és kereskedelmi bank, Magyar jelzálog hitelbank, Magyar leszámitoló bank, Rimamurányi vasmu, Budapesti közúti vasp. részj., Déli vasut, Osztr.-magy. államvasut, Hazai bank r. t., Pesti m. kereskedelmi bank, Belvárosi takarékpénztár r.-t., Pesti hazai első takarékp., Kőszénbánya és tégl. részv., Magyar keramiai gyár r.-t., Salgótarjáni kőszénbánya r. társaság, Ganz-féle vasöntő és részv.-t., Városi villamos vasut részvény.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Table with columns for Allamadósság, a) Magyar Államadósság, b) Osztrák Államadósság, c) Idegen Államadósság, and Más kölcsönök, listing various financial data and exchange rates.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Kedd, 1899. évi szeptember hó 19-én.

A hadi fogoly.

Opera két felvonásban. Zenéjét szerette Goldmark Károly. Szövegét írta Schlicht Ernő. Fordította Radó Antal.

Személyek:
 Achilles Takáts Hírnök Ney B.
 Agamemnon Mihályi Thetis Semsey M.
 Priamus Várady Briseis Diósgyőz H. B.
 Automedon Kertész Főpap Fekete.
 Idäus Kiss B.

Utána:
Hópehely.

Víg opera egy felvonásban. Szövegét írta Willner A. M. Fordította Radó Antal. Zenéjét szerette Berté H.

Személyek:
 herceg Beck Jeannette Ábrányiné
 Udvari boldog Hegedüs Anasztázia Válint V.
 Gaston Arányi Egy paraszt Zolnay
 Kezdeté 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1899. évi szeptember hó 19-én.

A nagymama.

Vígjáték 3 felvonásban. Irta Csiky Gergely.

Személyek:
 Szeréminé Prielle K. Mártha Csillag
 Ernő Zilahi Tódorka Vizvári
 Örkény Gyenes Nevelőné Rákosi
 Kálmán Horváth Lelkész Gabányi
 Piroška Keczeri Galambosné Vizváriné
 Timár Karolin Boér H. Pincér Faludi
 Kezdeté 7 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Kedd, 1899. évi szeptember hó 19-én.

A görög rabszolga.

Operett 3 felvonásban. Szövegét írta Owen Hall. Fordította Makai Emil és Pásztor Árpád. Zenéjét szerette Sidney Jones.

Személyek:
 Antonia Szelepcsényi Diomed Raskó
 Iris Blaha S. Silvius Lubinszky
 Pomponius Solymosi Manlius Ujvári
 Heliodorus Kovács Lullius Várnai
 Aspasia Küry Klára Curius Tornyai
 Archias Kenedich Melanopis Izsóné
 Kezdeté 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

Kedd, 1899. évi szeptember hó 19-én.

Blaha Lujza asszony vendégfölképtével

Az „Arany Kakas”.

Bóhozát 3 felv. Írták Blumenthal O. és Kadelburg G. Magyarosította Fái J. Béla.

Személyek:
 Szikra Julis Blaha Lujza Klárka Nógrády
 Férge Antal Hegedüs Dr. Gyárfás Góth
 Dachslmayer Szathmáry Müller Tapolczai
 Erzsí Varsányi I. Flóris Gyöngyi
 Liza Rostagni Treszka Sugár M.
 Horváth Gál Körmös A. Kazaliczky
 Kezdeté 7 1/2 órakor.

Ős-Budavára.

Ma kedden, 1899. szeptember hó 19-én.

Utolsóelőtti hét.

Családi estély.

20 és 30 krajeáros nap.

Uj műsor a varietében.

2 ingyen színelőadás.

Belépődij esti 7 óráig 20 krajcár, azután 30 kr.

Mérsékelt áru belépőjegyek a dohánytözsdekben kaphatók.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, bérlő.

Pénztárnnyitás 7. — kezdeté 8 órakor.

Ma fellép a híres amerikai ének és táncosnő

La belle Miss Deyo

az ő új táncában ugymint szenzációs jelenetében,

„Lepkeébredés.”

Tom Belling

a világhírű bohóca Renz lovardából, mint varázs parodista.

Mr. Fred Hermann

Az ered. Barrison nővérek, Olly-Joly, továbbá „Der Heiratsschwinder” énekes bohózat. Teloni Paula k. a. és Sachs ur a bécsi Raimund színházból mint vendégek, ugymint az új nagy szeptemberi műsor.

A mulató villanyos világítása Wüsto és Rupprecht cég által épült saját gépei által eszközöltetik. Jegyek elővételben kaphatók Weiss A. nyag dohánytözsdejében Károly-körut 26.

EURÓPA kávéház V., Ferenc József-tér 5.

(Mérleg-utca sarkán).

Naponta első rendű híres zenekarok hangversenye. — Hideg buffet Idegenek találkozó helye. — Egész éjjel nyitva.

Szomorj és Landauer, kávéházi tulajdonosok.

DOMBI RUDI

hírneves szolista Balassa-Gyarmatról teljes zenekarával esténként

EMKE-kávéházban hangversenyez.

Keleti kávéház

VII. ker., Csömöri-ut 14. szám.

Mától kezdve esténként a

Margitszigeti hírneves zenekar

hangversenyez

Dankó Gábor vezetése alatt.

Ehm János éttermei a Nemzeti Színház épületében (azelőtt Szikszay Ferenc).

Ma és mindennap Banda Marci és fiai kedvelt zenekara hangversenyez. Színház után friss étlap.

Sárbogárdi Farkas Sándor kitűnő zenekara

Walter kávéházában

József-körut 29. sz. hangversenyt rendez. Műsor 450 nemzeti dal.

Budapest kávéház Andrássy-ut 27. sz.

Ma és minden este Rácz Laci, Rácz Pali 36-ik fia zenekarának Hangversenye.

Putzer György pince-étterme

ujjonnan átalakítva és kitűnően ventilálva. Deák Ferenc-tér.

Naponta a honvédzenekarból átalak — hangversenye.

Színház után friss étlap.

Veres Sándor

napdal énekes (a M. kir. opera volt tagja) 26 tagból álló magyar dalársulatával naponta a

WEKERLE kávéházban hangversenyez.

A zenekíséretet Hegedüs Gyula Szabad bemenet. közkedvelt zenekara szolgálhatja.

Oriental szálloda és kávéház

Kerepesi-ut 42. szám.

Ma és minden este Csöka Józsi híres zenekara hangversenye.

Foltin Antal tulajdonos.

Müncheni val. Tschorr malátasör,

valamint DREHER-féle koronasör

mindenütt kapható.

Szétküldés minden irányban. Díjmentes házhoz szállítás.

GREGORITS FERENC étterme

Duna-utca és Lipót-utca sarok

Hetenkint kétszer nagy katonahangverseny. Szabad bemenet. Kezdeté 7 órakor. Magyar és francia konyha. Pontos kiszolgálát.

Kerékpár-iskola,

a legnagyobb és legegészségesebb Budapesten, minden kényelemmel berendezve, (1000 m.)

Dénes és Társa, Révay-utca 18. sz.

A szabadalmazott

„Fairbanks” mérlegek

százados rendszerűek, tölésnyos fémmérőkkel bírnak és a hid minden pontján egyenlően mérlegelnek. Gazdasági-, szekér-, marha-, zsák- és raktári mérlegeinket, különösen gazdaság, gazdaságok, községek és uradalmak részére a legjobb meggyőződéssel ajánlhatjuk, Gazdasági egyesületi tagok kedvezményben részesülnek.

„FAIRBANKS” mérleg- és gépgyár részvénytársaság Budapest, Andrássy-ut 14. Gyár: Váci-ut 156.

Megrendelések közvetlen:

központi irodánkhoz: Andrássy-ut 41. sz. intézendők.

Sneidig egyenruhákat

készít

BLUM SÁNDOR

Budapest,

Váci-utca 12. szám.

A Kőbányai Királysörfőző

Dr. Korányi és Dr. Kétyl egyetemi tanár urak által gyógycélokra ajánlott

GOLIÁT MALÁTASÖRE

idegbajokban, vérszegénység, emésztési zavaroknál, gyengeségnél stb. kiváló sikerrel használtatik egyuttal

Legkellemesebb üdítő ital.

Ára vidékre kőbányai vasuti állomáshoz szállítva: nagy palack 19 kr, kis palack 13 kr, fogyasztási adóval együtt. Vidékre legkisebb szállítmány 30 palack.

Betét: nagy ládáért: 1 frt 60 kr, kis ládáért: 1 frt 20 kr, palackért 6 kr, mely azoknak bérmentes visszaadásakor visszaszolgáltatatik. Megrendelhető: a gyári irodában Kőbányán, a városi irodában VII., Kertész-utca 40. és a vidéki raktárosoknál.

Budapesten kapható minden nagyobb fűszerkereskedésben és poharunkat a Quisiana automata buffet-ekben is.

Intés óvatosságra.

Artézi-savanyuviz.

Szükségesnek tartjuk az artézi savanyuvizünket fogyasztó közönséget figyelmeztetni, miszerint újabb időben a mi palackainkkal egyenlő és hasonló kiállítású palackokban utazatok hozatnak forgalomba.

Artézi savanyuvizünk (35143/91. sz. szabadalom szerint) artézi vízből készül és mint legegészségesebb és legkellemesebb üdítőital nagy kedvezésnek örvendő, teljesen tiszta ízű és mellékízzel nem bír.

Artézi-savanyuvizünket csakis ólompecsétünkkel és védjegyükkel ellátott palackokban szállítjuk, melynek címekén cégünk feltűnően olvasható és híres orvos-tanárok által kiállított bizonyítványval van ellátva.

Cégünkkel el nem látott palackok visszautasítandók.

„ARTÉZIA”

budapesti vendéglősök szikviz- és pezsgőitalokgyár részvénytársasága

Budapest, VII. ker., Egressy-ut 20/c.

Legújában megjelentek

Antik és Modern

átváltozó képes levelezőlapok, 20 különböző mythologiai alak a legérdekesebb és meglepőbb átváltozásokkal

mindenütt kapható.

Merényi József

lát képes levelezőlap kiadó-vállalat Budapest,

VI. ker., Dessewffy-utca 26. szám.

17 frtért egy nagy fuvar, négy teljes méter száraz

kemény tűzifa,

4 méter puhafa 15 frt. Felaprítva, szállítva és pinébe hordva. Legjobb minőségű porosz közsén zsákokban és fuvarban. Megrendelések

Freud Lajos (ezelőtt FREUD és DUMA) tűzifa kereskedőhöz

V., Felső rakpart 7. sz. intézendők.

Megnyitási jelentés.

Van szerencsém a t. hölgy-közönség b. tudomására hozni, hogy Bérczi D. Sándor cégtől 12 évi tevékenység után kiléptem és Budapest, Kerepesi-ut 17. sz. a.

Preisach G. Gusztáv és Tsa

törv. bejegyzett cég alatt egy kézimunka ipar, himzőminta előnyomdát, himzőanyag-raktárt és rajzműtermet nyitottam.

Pontos kiszolgálásról biztosítva, a t. hölgy-közönség b. támogatását kérve, maradtam

Eiváló tisztelettel

Preisach G. Gusztáv és tsa.

Színházak, szórakozó helyek.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Kedd, 1899. évi szeptember hó 19-én.

A Gyurkovics lányok.

Életkép 4 szakaszban. Irta: Herczeg Ferenc.

Személyek:

Gyurkovicsné	Szilassy	Liza	Gombaszögi
Katinka	Rózsa	Klári	Váradi
Sári	Aranyossy	Radványi	Molnár
Ella	Bilkei	Gida	Rózsahegy
Mici	Ráskai	Horkay	Ráthonyi
Terka	Galambos	Sándorffy	Füredi

Kezdeté 7 1/2 órákor.

FŐVÁROSI NYARI SZÍNHÁZ.

a Krisztinavárosban.

Kedd, 1899. évi szeptember hó 19-én.

Michu lányok.

Operett 3 felvonásban.

Kezdeté 7 órákor.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Kedd, 1899. évi szeptember hó 19-én.

Henschel fuvaros.

Kezdeté 7 órákor.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Ó-Budán.

Kedd, 1899. évi szeptember hó 19-én.

Sulamit, Jeruzsálem leánya.

Keleti opera 4 felvonásban, 7 képbén. Irta: Goldfa

den Dávid. Zenéjét szerette: Dávidsohn Emanuel

Személyek:

Monaoch,	Radó S.	Abigail	Kápolnai
Sulamit	Kövecsy	Zigantang	Tukoray
Absolon	Ereczkövy	Ezriel	Tarján

Kezdeté 7 1/2 órákor.

DALOS SZÍNHÁZ.

Kedd, 1899. évi szeptember hó 19-én.

Eszter.

Bibliai melódrama 3 képbén.

Irta Zöldi Márton, a zenésített bibliai dalokat írta

Mérei Andor, a zenét szerette és összeállította

Singer Nándor.

Kezdeté 6 és fél órákor.

FOLIES CAPRICE

VI. Révay-utca 18. sz.

Die Champagnernymphe.

Leitner H.-tól.

9 órákor. Ezt megelőzi: 9 órákor.

Csendélet az államfogházban.

Eredeti énekes bohózat.

Mlle Medora

Chanteuse franco-espagnole.

Abbazia.

Habsburg-penzio.

I. rangú ház.

Teljes komfort. — Abbazia kellő közepén. — Finom konyha. — Világos világítás.

Keserűvíz-forrás

eladó.

A néhai herceg Odescalchy Gyula bagyatiéki csödtömegéhez tartozó fejérmegyei, alapi keserűvízforrás 1899. szeptember 29-én délelőtt 11 órákor Alap községkormányánál, vasuti állomás Sárbogárd, bírói árverésen el fog adatni. A forrásnak és a hozzá tartozó földnek kikiáltási ára 1074 frt. Bánatpénz 167 frt 40 kr.

A forrás vize Than Károly tanár, magyar tud. akadémiai tag vegyi analízise szerint sok konyhasót tartalmazó keserűvíz, mely vegyi összetételére nézve a magyarországi keserűvizek közt egyedül áll és teljesen hasonló a világhírű fried ichshall keserűvízhez.

Bővebb értesítést alulirt tömegmondok ad, a ki kívánatra megküldi Than tanár ismertetésének egy példányát is.

Dr. Nagy Dezső ügyvéd,

Budapesten, VII., József-körút 21.

Ki ne volna kíváncsi

a jövőjére?

Mit rejt magában a sors számunkra, mi fog történni velünk késő évek múltán?

A cigány-jósnő

a kártyabuzás és kártyavetés művésze

belé enged pillantanunk a titokzatos jövőndőbe. Nemcsak érdekes és tanulságos, hanem miutató könyv is.

Leányok, asszonyok kedvelt szórakoztatója

Ára színes borítékban 50 kr.

Fellette érdekes:

A fölülmulhatlan ezermeister

büvész-kamrája.

Mindenféle érdekes büvészi mutatványokkal.

Ára 30 kr.

Megrendelhetők

a Budapesti Napló kiadóhivatalában.

A poró előleges beküldések a könyv bérmentve küldetik.

ISKOLAI HANGSZER-ÉRTÉKESÍTŐ

3, 4, 5, 6 frt s felebb, teljesen felszerelve (tokkal, vonóval és gyantával együtt) 7, 8, 9, 10 frt s felebb, valamint az összes iskolai és zenekari hangszerek, ugyisint harmonikumok iskolai használatra a legutányosabban szereshetők be: Sternberg Armin és Testv. es. és kir. udvari hangszer-gyár, BUDAPEST.

Kerepai-ut 36. szám. Külön zongoratermek Kossuth Lajos-u. 22. (Károly-körút sarkán) Zenepalota. Képes árjegyzék ingyen, de megnevezendő, hogy miféle hangszerről kívánatuk árjegyzék. Harmonikáról és zenélő-automatákról külön árjegyzék jelent meg.

A Sárga

Dominó.

Irta: PRÉVOST MARCEL.

Fordította: Dr. Bethlen Oszkár.

Ára: 50 krajcar.

Megrendelhető: a Budapesti Napló kiadóhivatalában.

bank- és váltó-üzlet részvénytársaság BUDAPEST, Dorótya-utca 12.

300.000 korona nyerhető:

1 drb 30%-os Magyar Jelzalog-igérvényvel. Huzás október 25-én, főnyeremény 100.000 korona, 2 forint. 1 drb Tiszasorsjegy-igérvényvel. Huzás okt. 1-én, főnyeremény 200.000 korona, 3 frt 50 kr. — A kettő együtt csak 5 forint.

Legolcsóbb

és legjobb

szakácskönyv

Szegedi új szakácskönyv legújabb (4.) bővített kiadásirta: Szekula Teréz. Ára 2 forint helyett.

csak 1 forint 50 krajcar.

Megrendelhető a

„Budapesti Napló“

kiadóhivatalában.

József-körút 18.

Legszebb! Legjobb Legolcsóbb PAPIAN PAPIAN PAPIAN

1 összesajtható vasgőz 8	1 acél sodrony ágyból 5.-
1 matrác 10.-	1 tengerről fekvőkos 1.-
1 drb rouge paplan 1.70	1 levarrott szalmaszék 2.20
1 - cachmir paplan 2.50	1 - matrác 2.80
1 - satin cachmir paplan 3.50	1 Crinde Afrique matrác 4.50
1 - atlasz cachmir paplan 4.80	1 löszőr 12.-
1 - atlasz selyem paplan 7.50	1 párnázott ruganyos matrác 16.-
1 - fedrosatl. sely. paplan 12.-	1 nagy szoba szőnyeg 300/300 2.50
1 - jó vászon ágylepedő 1.20	1 ablak tunis függöny 1.50
1 varas nélküli 1.20	1 bouret ágyterítő 2.20
1 drb jó vászon chifon paplan lepedő 1.20	
1 drb fűzős takaró pokróc 1.50	
1 drb jó löpökő 1.50	

Fűzőszőnyeg méterenkint 25 krtól 4 frtig.

GICHNER JANOS és TÁRSA paplan, matrác és kárpitosaru gyárosok, szőnyeg, függöny, ágy- és asztalterítő stb. nagy vál asztékban. Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. szám. Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk. Nem tiszteő árakat kicserélünk, vagy a pénzt visszaadjuk.

Leitersdorfer D. és Fia

férfi szabók

Budapest, IV., Koronaherceg-utca 6. szám.

Elegáns és divatos kész felöltők, sakóöltözetek, télikabátok, városi bundák jutányos árak mellett adatnak el.

Külön osztály méret utáni rendelésekre.

Angol- és skót szövet-különlegességek.

Művészies szabás.

Elegáns kivitel.

Jutányos árak.

Nagy butor-eladás.

2 szekrény, 2 ajtós, diófa fényezett ... 34 frt	1 ebédlőszék, 6-német stíl ... 4 frt
2 ágy, diófa, fényezett ... 22 "	1 íróasztal, 3 fiókos ... 16 "
1 éjjeli szekrény, diófa, fényezett ... 8 "	1 hálószoba, matt diófa ... 125 "
1 mosdó, 2 ajtós, diófa, fényezett ... 14 "	1 hálószoba, faragott ... 170 "
2 szekrény, 2 ajtós, diófa, matt ... 38 "	1 garnitúra crépe- vagy bourette-behuzat ... 60 "
2 ágy, magas, diófa, matt ... 38 "	1 garnitúra selyem-behuzat ... 80 "
2 éjjeli szekrény, diófa, márvánnyal ... 22 "	1 garnitúra plüss-behuzat ... 95 "
1 kredenc, 4 ajt. fülkés, faragott, feh. márv. ... 46 "	1 szalonasztal ... 10 "
1 díván, magas támla szőnyeggel ... 40 "	1 consol márvánnyal és tükör ... 26 "
1 ebédlő-asztal, diófa, matt ... 14 "	

Nagy választék egyszerű, valamint a legdiszesebb kivitelű butorokban.

Dósa Kálmán

fővárosi asztalos és kárpitos butortelepe Budapest, Erzsébet- és Sas-utca sarok, I. emelet. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

TILLER ÉS TÁRSA

egyenruha szállítók

Budapest, IV., váci-utca 30.

PALAIS ROYAL

ORLAI SÁNDOR, perzsa császári, spanyol királyi udvari szállító, a fő- és székváros legnagyobb áruháza.

Koronaherceg-utca 8. BUDAPEST (Harisch-bazár.)

A következő cikkeket gyári árak mellett ajánlja, ugymint világhírű **gyémánttűzárakat**. Valódi arany- és ezüsfoglalásban fülbevalók, gyűrűk, mellék, gyöngyök stb. tíz évi jótállás mellett. Nász- és alkalmi ajándékok. **Kínai ezüstárak, 30 évi jótállás mellett.** Vajartörök, cukortörök, kenyérszarak, gyümölcsaljak, diszkosarak, evőkészletek, gyertyatartók, teakannák, kávemasinák. Cognac, liqueur-készletek, finom bronce-árak, figurák, korszók, virágköly-**kek, dísz-asztali álló órák** mindenféle nagyságban, 10 forinttól 75 forintig. Svájci zsebórák 3 fittól följebb. Arany fémórák (Gürtel), bársóny, acél és mindenféle moiré és fehér glauc bőrvék darabja 75 krtól 150 frtig. **Valódi párisi legyezők**, valódi ezüsfogantyus botok, színházi látszóvek, **finom bórdíszmű-árak, u. m. szivar- és levéltárcák** címerrel vagy monogrammal dus választékban.

Képes árjegyzék ingyen.

Képes árjegyzék ingyen.

Chrysantéheme asszonyosság.

Irta: **Pierre Loti.**
Francia eredetű fordította: **IFJ. LONYAY SÁNDORNE.**
Ára 1 frt 20 kr.
Megrendelhető: **a Budapesti Napló** kiadóhivatalában.

JELENTÉS!

ROTHAUSER M. IGNÁC és FIA
Budapest, VI. ker., Király-utca 6. szám.

rendkívüli kedvező alkalom

a raktár tulhalmozása miatt az összes áruk, melyek háztartási célokra, **alkalmi és nászajándékokra**

szolgálnak, valamint a raktáron levő összes alapca- és china-ezüst tárgyak, a díszmű, bronz, pipere, s játékaruk legzsebb és legnagyobb választékban, mérésélt, rendkívüli legolcsóbb gyári áron adának el.

Baba-klinika! Chinaeüst tárgyak tisztítása, valamint a szakmunka vágó tárgyak mindennemű javítása a legolcsóbban s pontosan eszközöltetik.

M. kir. Államvasutak Igazgatósága.
123025.
C. II. 99.

Hirdetmény.

Osztrák-magyar-franció kötelék.

(Díjkedvezmények az 1900-iki párisi világiállítás alkalmából.)

F. évi szeptember hó 15-ével Ausztria és Magyarország, továbbá azon tul felvő államokból, valamint Bosznia és Hercegovinából az 1900-iki világiállításra Párisba, vagy viszont szállítandó tárgyakra néve engedélyezett szállítási díjkedvezményeket tartalmazó "összeállítás" című füzet jelenik meg.

Ezen füzet a fel- és leadó vasutak igazgatóságainál példányonként 10 kr. — 20 fillérért kapható. Budapest, 1899. év szeptember havában.

A magyar kir. Államvasutak igazgatósága a részes vasutak nevében is. (Utánny. nem díjaztatik.)

Patyi Testvérek Butor-áruháza.
Budapest, Kerepesi-ut 9/a., földszint és I. emelet, Pannónia-szálló mellett.

Nagy választék, kizárólag szilárd hazai gyártmányú asztalos és saját készítményű kárpitozott butorokból, minden versenyt és hirdetett áratok felülmúló áron. Teljes lakásberendezések, menyaszonyi kelengyék és szálloda-butortozatok 2 évi jótállás és felelősség mellett szállítanak.

Tévedések elkerülése végett cégünkre és címünkre figyelni kérjük. **Diszes butor-album** 1 frt beküldése mellett bérmentve küldetik meg.

TITKOS BETEGSÉGEKET
hugyesfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóhatáit, az égyengült férfiere, magmicek, a bujakór utóhatásait, nőknél fehérfolyást, bármennyire ütöttek is, valamint mindenféle betegségeket, melyeknek a magtatanság egyik főokozója és börtettségüket gyógyít új gyógymód szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal
orvos, sebész, szemész- és szülészet dor, volt eszt. kir. oszt. főorvos

RENDEL: naponta d. e. 10 óráig egész délután 4 óráig, este 7 óráig 8 óráig.

Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel választotik és gyógyszeréről is gondoskodva lesz.

Nőknek külön váróterem.

Ugyanott megjelent és a szerzőnő: **Dr. GARAI ANTAL** megrendelhető **NÉPSZERŰ ÚTMUTATÓ** (már a 15-ik kiadásban megjelent) — nemi betegségek és ezek ószzerű gyógykezeléséhez című könyv, volt ár 2 frt 50 kr., most csak 90 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 frt beküldése mellett bérmentve vagy 90 kr. utánvét mellett.

A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leírása. — II. A nemi árt bűnése. — III. Az önfertőztetés és az által magmicek. — IV. Hugyesfolyás (trippa) és hugyesfolyások. — V. A bujakór (siphilis). — VI. Fehérfolyás. — VII. Elyengült férfiere. — VIII. Női magtatanság. IX. A ivarszervek megbetegedéseinek főtenyezője a prostitúció.

Hatóságilag engedélyezett végeladás.

GRANICHSTÄDTEN TESTVÉREK
ékszerészek
Budapest IV. ker., Kristóf-tér 2. szám
tisztelttel jelentik, hogy

ékszerek, arany- és ezüst-árak, valamint zsebórákból

álló nagy raktárunknak hatóságilag engedélyezett végkiárulása megkezdődött. Biztosítva a t. közönséget arról, hogy raktárunkat mélyen leszállított árak mellett árusítjuk ki, van szerencsénk a n. é. közönséget ezennel meghívni, hogy realis és értékes áruk beszerzésére szolgáló, e ritkán kinálkozó alkalmat ne mulassza el.

Kiváló tisztelettel
Granichstäden Testvérek.
Az üzlethelyiség és annak berendezése 1900. május hó 1-jével eladó.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonakórházakban, a bécsi és budapesti katonakórházakban, részben magánorvosi tapasztalatai után legmélegebben ajánlható

DR. KAJDACSY,
v. cs. és k. ezredorvos.

Electrotherapiai rendelő intézete
Budapest, Váci-körút 4. sz. 1. em.

A legelhanyagoltabb hugyesfolyásokat, bujakóros sebeket, syphilit, az önfertőztetés utóhatáit

Elgyengült férfiere

az orvosi világ által legújabbban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű

Electro-Massage vagy Psychrophor

által, magmiceket, nőknél fehérfolyást befecskendezés nélkül, a legmakaosabb börtettségeket, valamint ifjúkori bűnök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátrerebajokat gyógyít a legújabb gyógymód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőtt 9 óráig 4 óráig; este 7—8 óráig. Nőknek egy mint férfiaknak külön be és kijárat. Külön váróterem.

Levelekre díjtalanul azonnal választotik; esetleg gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

A társaságban forgó ember nem nélkülözheti

Mélyacsai

Pohárköszöntések (toasztok) könyve
című munkáját.

Mindennemű alkalmakra: keresztelésre, menyegzőkre, név- és születésnapokra, összejövetelekre, szóval a társas érintkezésben szükséges minden ünnepeles vagy rendkívüli alkalomra van benne találó beszéd-forma.

Színnyomatú borítékba füzve 60 kr., kötve 80 kr. Ugyszintén:

Bácsi József

A kis magyar mint köszöntő

minden rendű fiatalság számára szükséges prózai és verses magyar, német és francia köszöntőket foglal magában, számszerint 300-at Ára köt. 80 kr. Megrendelhető (a pénz előleges beküldése esetén bérmentve) a

„BUDAPESTI NAPLÓ” kiadóhivatalában.
Budapest, VIII., József-körút 18. szám.

Magyar királyi Államvasutak. Üzletvezetőség Kolozsvárt.
25405/III. szám. 1899.

PÁLYÁZAT.

A magy. kir. Államvasutak kolozsvári üzletvezetősége alá tartozó bihar-püspöki-eredéali fővonalán, valamint ezen fővonalból kiágazó szárnyvonalak é. p. a bihar-püspöki-érmihályfalvai (kiz.) székelyhidmargittai, kisujszállási (kiz.) dévanyáni, püspökladányi (kiz.) szeghalmi, ősi gyomai (kiz.), váradvelence-vaskohi, ronto-püspökfürdői, szombatság-rogoz-dobresti, véstő-kőgyáni (kiz.) hollódi, aranyosgyéres-tordai, kocserád-m. vásárhely-szászregeni, marosludas-sajómagyarosi, (kiz.) külküllőszög-sóváradi, kis-kapus nagy-szebeni (kiz.), hűjasfalva-szekelyudvarhelyi, brassószernesti, brassó-sepsiszentgyörgy-kézdivásárhelyi, sepsiszentgyörgy-csikgyimesi vonalon fekvő állomások, megállóhelyek és őrházak, továbbá a kolozsvári üzletvezetőség, a nagyváradi üzletkezelőség, a brassói forgalom főnökség, ugyszintén említett vonalak mentén létező osztály-mérnökségek, fűtőházak, szertárak és műhelyek hivatalos helyiségeiben levő valamennyi, a m. kir. Államvasutak, illetve a m. kir. Államvasutak kezelése alatt levő helyi érdekű vasutak tulajdonát képező órák (zsebórák kivételével) jórban tartása, szabályozása és javítása iránt 1900 évi január 1-től kezdve, 3 egymásután következő évre, ezennel pályázat hirdetik.

Felhivatnak önműlgyva mindazok, kik erre pályázni óhajtanak, hogy a szabályszerűen bélyegzett és képességüket igazoló okmányokkal, továbbá az illetékes hatóság által kiállított erkölcsi bizonyítvánnyal felszerelt ajánlatukat legkésőbb folyó évi október hó 10-én déli 12 óráig a m. kir. Államvasutak kolozsvári üzletvezetősége általános osztályához (titkárság) czimozve benyújtani, vagy oda beküldeni sziveskedjenek.

Az ajánlatok lepecsételt borítékban küldendők be, mely boríték „ajánlat a kolozsvári üzletvezetőség vonalain levő intézeti órák jó karban tartására” megjegyzéssel látandó el.

Ajánlattevő köteles a kolozsvári üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál f évi október hó 10-ig bántépén fejében 200 ft közbiztosan, vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban letétbe helyezni, vagy posta útján külön borítékban beküldeni.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebbi, utolsó és a névértéket meg nem haladó napi árfolyam szerint számítottak.

Készpénzben letett összeg után kamat nem fizetetik.

Az üzletvezetőség fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül — tekintet nélkül a kívánt árra — szabadon válasszhasson.

Kivánatos, hogy ajánlattevő kilométerenkénti egységárat ajánljon fel, mely céltól tájékozás végett felemlítjük, hogy vonalunk hossza 1593,2 kilométert tesz ki, mely vonalon 159 állomás, 42 megállóhely, 555 pályavárárház és az állomások területén levő váltóórházak, 11 osztálymérnökség, 5 fűtőház, 1 fő, 2 két főkoműhely, egy szertár és 2 főkiszertár létezik.

A pályázás teendőire vonatkozó közelebbi feltételek a m. kir. Államvasutak kolozsvári üzletvezetősége III. osztály (Emke-palota, II. emelet 43. ajtó) tudhatók meg.

Kolozsvár, 1899. szeptember hó 14-én.
(Utánnyomás nem díjaztatik.)

Az üzletvezetőség.

Salamon Odön

Kocsinés Gyalog
(Szatirikus társadalmi rajzok)

című könyve megjelent

második kiadásban.

Ára: 1 forint.

Megrendelhető a

Budapesti Napló
kiadóhivatalában

Budapest, József-körút 18.

Diskrét betegségek ellen.

Ideg-és nemi betegségek

elnevezése alatt rejlő különféle legelhanyagoltabb bántalmak, a vér infekcionális betegségei, valamint bármily nagyfokú gyengeségi állapotok (impotentia) ellen páratlan sikerű gyógyhatásai folytán legmélegebben ajánljuk

DR. MITZGER TIVADAR
HIRNEVES
HYDRÓ-ELEKTROTHERAPIAI RENDELŐ-INTÉZETÉT

Budapest, VI., Teréz-körút 44. I. em.

Az intézet, mely a maga nemében páratlanul áll, a modern kygica s orvosi technika elsőrendű vívmányai szerint a korszakalkotó „Kathaphorose” gyógymód alapján nagyszabású gyógytermekekkel van berendezve és a legrovidebb idő alatt gyökeres, állandó és teljes gyógyulást biztosít.

Tapasztalás gyors és biztos eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető.

Az intézet nyitva d. a. 8—11g. d. u. 2—8g. Levelekre díjmentesen választotik.

Külön váró- és gyógytermek, külön be- és kimenet.

Minden szó egyszeri beiktatása petit betűkkel 2 kr. Címmelett ellátott hirdetésekért külön 30 kr. kincstári bélyegdíj jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levélbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozásokról a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

ARPO HIRDETÉSEK

ELŐFIZETÉSEK

BUDAPESTI NAPLÓ

részére
a kiadóhivatalban
József-körút 18.,
valamint a következő dohány-
társadalmakban:
Breuer névkerék, Teréz-kör-
út és Podmaniczky-utca
sarok.

Nemecsek-féle tőzsde Pe-
tőfi-tér.

Weitzfeld Jakab, Király-
utca 1.

Benda Józsefné, Andrásy-
út 59.

Schwartz hirdetési iroda
Marokkói-utca 2.

Sopronyi V. dohány-nagy-
tőzsde, Kerepesi-út 1.

Deutsch Miksa, Andrásy-
út 38.

Szántó Mór tőzsde-ében,
Kecksméti-utca 14.

Andor!

Mindenbe belenyugszom,
ami neked könnyebb. De
szó avagy betű nélkül el-
hagysz, nem érem meg a
jövendőt. Nem bírom to-
vább. Két lelke van, az
egyik tud engem hagyni
elpusztulni és abban a
környezetben ez a lelke
fog győzni, csakhogy ak-
korára én nem fogok sem-
miről tudni. A ház any-
nyira kinez, hogy nincs
erőm s kat irni. Ha több-
ször kéred őket, megem-
gedik, hogy én irjak, hisz
nem akarhatják ezután,
hogy elpusztuljak, de ha
te erről le tudsz mondani,
Isten veled, én már min-
dent megbocsátottam.
4945

Stefánia.

Elutaztam, csak pénteken
találkoztunk a szokott
időben. Remélem, bevár,
addig nem rosszkodik.
4946 Murányi.

Gyöngyvirág

a legbájosabb, lelege-
gánsabb asszony, szemem
nem tudott elteletni látásá-
val, szívesen néztem vol-
na még napestig. Imádóm
a gyöngyvirágot. 4947

Mely intelligens

uri ember volna hajlandó
egy sikkes urinőnek 100
frtot kölcsön adni havon-
ként 10 frt visszafizetésre.
Levelek kiadóba „Magda”
címen kéreknek. 4925

Tizennyolc

éves szivnyugalmat ham-
is szemei földültak
ugyan, de gondolkodásom
tad még nem zavarta
meg annyira, hogy be ne
lássam, miszerint jobb
lesz távol maradnom. —
Hogy ezt így kiméltetve
módon tudata velem, há-
lával tartozik maga gyer-
meke.

Menyasszonyok!

Völegények

A házasságkötéshez szük-
séges okira ok beszerzése,
a netáni a kadályok alól
való felmentések kieszk-
közése s a kihirdetések
közüli eljárások sok ve-
sződséggel, pénz- és idő-
pazarlással járnak. Leg-
célszerűbb tehát úgy a
fővárosi, mint vidéki há-
zasulandóknak az
„Országos Esketési
Ügyvivőség”-
hez VII. Kerepesi-út 14.
fordulni, hol csekély díjért
néhány nap alatt minden
elvégeztetik.

Jó házból való

4 polgárit végzett ízr.
magyar leány bennnek
ajánlikozik. Cím a kiadó-
hivatalban.

Okleveles

magyar-német nevelőné,
zongoraismerettel, 2 pol-
gáriiskolai leány mellé
azonnal felvétetik. Cím a
kiadóhivatalban. 4044

Ujfundlandit

keresek megvételre, tiszta
faj, 1 éves és szobatiszta
legyen. Ajánlatokat kérek
„Ujfundlandi” címen e-
laphoz, melyben utolsó
ára is jeleztesék. 2535

Bernátfalván

(Pusztapéterin) 1500 □-öl
telek kuttal együtt sürgősen
eladó. Cím a kiadóhiva-
latban. 2538

Olesó telek eladó.

Pest közelében 1500 □-öl
telek azonnal eladó, eset-
leg négy részbe is oszt-
ható. Cím a kiadóhiva-
latban. 2537

Csak nálam

készítenek darabonként is
Makartalakú sikerült fény-
képek, tisztán és elegánsan
kidolgozva darabonként
1 frjtól. Vidéki megbíz-
sokbólarmely kis kép után
istagnyitva művészes ki-
vételben jutanyos árban
eszközöl Waitzner fény-
képeszeti műterme Buda-
pest, Erzsébet-körút 20.
8408

Jogi vizsgákra

gyorsan és biztos ered-
ményre előkészítünk.
Cím a kiadóhivatalban.
2534

Több éven át

csendőrn voltam, jó bizo-
nyítvány és szép írásom
van, bármily „szerény” ál-
lás elfogadok. Levelek
„vált csendőrnök” a ki-
adóhivatalba. 4943

Ügyes szabónő

ajánlikozik házakhoz és
házon kívül is mérekelni
díjazásért. Cím a kiadó-
hivatalban. 2341

Kelemen Ida

Női divatterme
V., Nagy korona-
utca 5. ismét meg-
nyitott, a hol a leg-
divatosabb angol
és francia női ru-
hák gyorsan és
izlésesen készül-
nek. Gyászruhák
24 órában belül el-
készülnek. 8412

Andrássy-nti

lakás (II.k emelet) három
szép utcai, két nagy ud-
vari szoba mellékhelyisé-
gekkel elutazás miatt
november elsejére jutá-
nyosan kiadó. Cím a ki-
adóhivatalban. 2481

Kereskedelmi

iskolai tanárjelölt nagyon
hálás tudna lenni azon
hölygnek, ki őt egy kor-
repetitort vagy nevelőt ál-
lással segítene. — Szíves
ajánlatok „Hálás” jelige
alatt poste restante főpostá
kéreknek. 2537

Földbirtokért

elcsereleendő bérház 3000
frt tiszta jövedelemmel,
40000 frt értékben. Cím a
kiadóhivatalban. 4896

Gimnáziumi

és reáliskolai tantár-
gyakból: magyarul,
németül, franciául,
latinul, görögül elis-
mert legjobb módszer
szerint tanít kitéző
philologus és mathe-
matikus. Elfogad ma-
gántanulókat (penzió-
val vagy nélkülük). Elő-
készít pótvisgákra, egy-
éves önkéntességi szol-
gálatra jogosító vizs-
gára és érettségire.
Goitein Henrik
Budapest, VI. Teréz-
körút 32. II. emelet 14.
4400

Korrepetitor

állást keres egyetemi
hallgató, ki buzgalommal
látná el hivatását: Cím a
kiadóhivatalban. 4935

Hegyí csemege- szőlő.

Aradhegyaljai legfino-
mabb fehér és rózsás Chas-
selas és ménesi Rózsás,
Neszly Szigmond szőlő-
birtokosnál Paulusn Arad-
megye 5 kilogrammos
postakosarakint 2 forint
utánvétel mellett kapható.
4908

Stenografa.

A magyar vagy német
gyorsírásban teljesen ki-
képez oki gyorsírás-tanár.
Cím a kiadóban meg-
tudható. 2532

Házi tanítóul

ajánlikozik egy ebben jár-
tas technikus. Cím a ki-
adóhivatalban. 2531

Zongoraórákat

ad szerény díjazásért a
m. kir. zeneakadémia egy
másodéves hallgatója. —
Cím a kiadóban. 2527

Egy családház

bérbe vagy eladó. Bővebbet
a kiadóhivatalban. 2526

Alapos oktatást

nyújt cimbalomtanítóul
Allaga-iskola szerint. Cím a
kiadóhivatalban. 2524

Két hold szőlő

azonnal eladó Főthoz köz-
el a dunakeszi határban.
Cím a kiadóhivatalban.
2523

Női kereskedelmi

iskolát jó sikerrel végzett
leány irodai alkalmazást
keres. Szíves ajánlatok a
kiadóba „Szorgalmas” cí-
men kéreknek. 2512

Köser

huszfüstölde
a legélénkebb helyen, bor
és sör engedéllyel, hol
intelligens urak dében és
este étkeznek, azonnal
eladó. Levelek „jó üzlet”
jelige alatt a kiadóba ké-
retnek. 2515

English lessons.

Angolul tanulni óhaj-
tónak kitéző gyakorlat-
lató bíró született angol
tanító áll rendelkezésükre
mérékelten. Methodusra
igen célszerű és érdekes,
miattal tanítványai nagyon
rövid idő alatt alaposan
elsajátítják említett nyel-
vet. Próbalekötés is ad-
Levelek „Mr. Scott” jel-
igével kér e laphoz. 6725

4000 □-öl

telkek, □-öle 3
forintjával a ke-
lenföldi vasuti
állomás közvetlen
közélemben remek
fekvéssel beállott
anyagi viszonyok
folytán eladók.
Venni szándékozók aján-
latát „Br. V.” jelige alatt
e lap kiadóhivatala to-
vábbít.

T.c.gazdaközönség

figyelmébe. A közölet
idény alkalmából ajánlok
a t. c. gazdaközönségnek,
földbirtokos és bérloknek
gazdatiszketek, gépezeket,
molnárokat, kovácsokat,
szeszfőzőket és egyéb a
szakmával rokon alkalm-
ozottakat. T. c. főnök
urak részéről semminemű
díjat nem igényelnek.
KRAKAUER ARMIN mező-
gazd. személyzet-elhöljező
intézet Budapest, VII.,
Sip-utca 14.

Legjobb torta

a Megay Bohémé tortája
kapható minden előkelő
csemege-üzletben, ára 1
frt 25 kr.

Közneoposztály,

Frakk 5 frt.
Nadrág 3 frt.
Mellény 1 frt.
Ferenc József-kabát 4 frt
Jaquet 3 frt.
ROTHBERGER JAKAB
Krisztóf-tér 2. I-ső emelet

Ménesi csemege

szőlő nemesfajú rózsás,
valamint legfinomabb ke-
vert arad-hegy aljai cse-
megefajok 5 kgmos postakosarankint bérmetve
bármely állomáshoz — 2
frt 30 kréért kapható —
utánvétel mellett Ring Zsig-
mondnál Aradon.

Budapesti kávé

magazin
Bérmentve utánvétellel
vagy az összegre előleges
beküldése után küld
4½ kgr. Festelen
Cuba-kávé . . . i 6.50
4½ kgr. l. r. Arany
Java kávé . . . 6.50
4½ kgr. Valódi
Mocca kávé . . . 6.50
4½ Ceylon Gyöngy
kávé 6.50
Egy posta csomag három
különböző fajú kávéból is
összeállítható. Címlet
és felvilágosítást a kiadó-
hivatal által.

Most jelent meg:

A magyar iparos
Törvény-
szükséglete

az ipari, kereskedelmi,
váltó-, csődtervény, a som-
más-, bagatell és végrehaj-
tási eljárás népszerű alak-
ban, irományintákkal.
Irta dr. Földes Árpád
budapesti ügyvéd.
Ára 1 frt 50 kr., az összeg
előleges beküldése mellett
küldi bérmentve

Krausz Henrik

könyvkeres. Budapest.
VIII., József-körút II. sz.
8401

Lant

és
Biblia.

Hevess Kornél

(szolnoki rabbi)
verses könyve.
Ára 1 frt 20 kr.
Megrendelhető a
„Budapesti Napló”
kiadóhivatalában
József-körút 18.

Most jelent meg!

Második bővített kiadás-
ban, csinos kiállításban és
tetszetős alakban

MIRJAM

Irta:
Dr. KISS ARNOLD
veszprémi főrabbi.
Remek nyelvvezetellel nők szá-
mára írott magyar nyelvű
zsidó

Imádságos Könyv.

ARA: Vászonskötésben 2
frt 50 kr. Bőrökötésben 3
frt 50 kr. Csonttanúzatú dí-
szes kötés 5 frt. Legfino-
mabb bőrökötés 6 frt.
Kapható
a „Budapesti Napló”
kiadóhivatalában,
József-körút 18. szám.

36

forintért

1 őszi öltöny,
1 felöltő,
1 télikabát,
összesen 36 frt.

Egyenkint is kaphatók és
pedig:
1 öltöny 12 frt
1 felöltő 12 frt
1 télikabát 12 frt.

Minden a legtisztább
gyapjuszövetekből, jólál-
lás mellett a legolcsóbb
árakon

Wolf Jakabnál

Bpest, Kossuth Lajos-u. 22.
Vidéki megrendelések
pontosan és jutányosan
eszközöltenek.

Benuzzi G. és Társa

bornagykereskedők és
szőlőtulajdonosok
Trento (Ausztria)
ajánlják magukat
szőlő- és mustki-
vitelre.
Képviselők kerestetnek.

Grötzner-féle

Tarolin capsulák.
Specifium:
hólyagbántal-
máknál,
húgyesőfolyásnál.

Könyv kényelmes, biztos gyógy-
mód, minden fészekében nélkül.
1 doboz ára 3 korona.
Kapható
minden gyógyszerárban
Főraktár Budapest: Városlá-
tér, Városház-tér

85 százelek

pénzfelölt mindenféle
sorsjegyre:
József, Bazilika, magyar,
osztrák olasz vöröke-
ret-sorsjegyekre olcsó
kamatokra 3-6 hónapra:
WOHL bankkiszámla-
osztályosorsjegyekkel
Budapest, V., Dianafürdő.
SZERZŐFELTÉTEL

COPYING OFFICE.

Bárminemű írás-
munkákat, leírás-
sokat, sokszorosítá-
sokat és fordítá-
sokat minden
nyelven, ugy mint
gyorsírót v. fonog-
raf felvételeket
ellátall a „YOST”
írógép r. t. Erzsé-
bet-körút 9-11.
New-York palota.

Beniczky né

Bajza Lenke
válogatott regényei
Beniczky né. Saját ke-
zébe . . . . . —50
Beniczky né. Ó az. Re-
gények . . . . . 1.—
Beniczky né. A hegy-
ség tündére . . . . . 1.—
Beniczky né. Rang és
pénz . . . . . 1.—
Beniczky né. A vér . . . . . —50
Beniczky né. Közvéle-
mény . . . . . 1.—
Megrendelhető a
„Budapesti Napló”
kiadóhivatalában,
VIII. ker., József-körút 18.

Az országos

magyar gyorsíró
egyesület
Báthori Dezső
középiskolai tanár ur
vezetése alatt
új magyar és német-
nyelvű gép- és gyors-
írásrészeti
tanfolyamot nyit. Jelent-
kezéket felvesz a
„YOST” írógép
részvénytársaság
Erzsébet-körút 9-11.
New-York palota.

Csemege szőlő

5 kgros posta kosarakban.
A szegedi kiállításban kitün-
tetett szőlőtelep termé-
sét megvettem.
Legfinomabb csemege s
gyógyiszőlőt 1.70 Oporot
1.26 kréért szállítottok.

Kávé különleges- ségek

4½ kgros postacsomag-
ban: Cuba, Java, Gyöngy,
Mocca vegyesen is ren-
delhető 6 frt 16 kréért.
Cseled kávé 5 forintért.
Tomcsányi Gyulánál
Bpest, József-körút 41.
Telefon 60-77.

Börszékpar- és butorborsaj- tolás

KENDI A. BUDAPEST.
(az evangéli. iskola-épületben.)
Nagy raktár valódi börszékék
és karoszekelkben, jóval ol-
csóbb árban, mint eddig.
Kiszámlát nézőszékre át-
állításra és nézőszékre olcsó
árakban.
Vidéki megrendelések gyors
és pontos eszközözése.

85 százelek

pénzfelölt mindenféle
sorsjegyre:
József, Bazilika, magyar,
osztrák olasz vöröke-
ret-sorsjegyekre olcsó
kamatokra 3-6 hónapra:
WOHL bankkiszámla-
osztályosorsjegyekkel
Budapest, V., Dianafürdő.
SZERZŐFELTÉTEL

COPYING OFFICE.

Bárminemű írás-
munkákat, leírás-
sokat, sokszorosítá-
sokat és fordítá-
sokat minden
nyelven, ugy mint
gyorsírót v. fonog-
raf felvételeket
ellátall a „YOST”
írógép r. t. Erzsé-
bet-körút 9-11.
New-York palota.

Beniczky né

Bajza Lenke
válogatott regényei
Beniczky né. Saját ke-
zébe . . . . . —50
Beniczky né. Ó az. Re-
gények . . . . . 1.—
Beniczky né. A hegy-
ség tündére . . . . . 1.—
Beniczky né. Rang és
pénz . . . . . 1.—
Beniczky né. A vér . . . . . —50
Beniczky né. Közvéle-
mény . . . . . 1.—
Megrendelhető a
„Budapesti Napló”
kiadóhivatalában,
VIII. ker., József-körút 18.

Hatsek Ignác

Megyei
terképeim
részletes
jegyzéke.

Méretük: 1:500,000,
Egyes térképek ára
Sz. kr.

1. Pest-Pilis-Solt-Kis-
Kunmegye 30
2. Bács-Bodrog 30
3. Nógrád 20
4. Hont 15
5. Bars 15
6. Zólyom 15
7. Liptó 20
8. Árva 20
9. Turóc 20
10. Trencsén 30
11. Nyitra 30
12. Pozsony 30
13. Komárom 15
14. Esztergom 15
15. Moson 20
16. Győr 20
17. Sopron 15
18. Vas 20
19. Zala 30
20. Veszprém 20
21. Fehér 20
22. Somogy 20
23. Tolna 20
24. Baranya 30
25. Jász-Nagy-Kun-
Szolnok 30
26. Heves 15
27. Borsod 20
28. Gömör és Kis-Hont
29-30. Abauj-Torna 15
31. Szepes 15
32. Sáros 15
33. Zemplén 20
34. Ung 15
35. Bereg 15
36. Ugocsa 15
37. Maramaros 20
38. Szatmár 20
39. Szilág 20
40. Szabolcs 30
41. Hajdu 15
42. Bihar 30
43. Békés 15
44. Csongrád 20
45. Csanád 20
46. Arad 20
47. Torontál 30
48. Temes 30
49-50. Krassó-Szörény
51. Hunyad 20
52. Szeben 15
53. Alsó-Fehér 15
54. Torda-Aranyos 20
55. Kolozs 20
56. Szolnok-Doboka 20
57. Beszterce-Naszód 20
58. Csik 20
59. Maros-Torda 20
60. Udvarhely 15
61. Nagy-Küküllő 20
62. Kis-Küküllő 20
63. Fogaras 16
64. Brassó 20
65. Háromszék 20
66. Fiume város és ker. 15
67. Fiume m. 15
68. Zágráb m. 20
69. Varasd 15
70. Kőrös 15
71. Belovár 15
72. Pozsony 15
73. Verőce 20
74. Szerém 15
75. Pétervárdi ker. 15
76. Bród kerület 15
77. Gradiskai kerület 15
78. Báni kerület 15
79. Ogulin-Szlunoi ker. 20
80. Lika-Obotcsányi ker. 20
81. Magyarország átné-
zeti térképe 20
E térképeket a közölet. min-
iszterium az összes isme-
telnek 1879. évi 14569.
számu rendeletével haszná-